

**ORKLAND
KOMMUNE**

Handlingsplan 2022-2025 med budsjett 2022

Vedtatt 15. desember 2021

Innholdsfortegnelse

Innholdsfortegnelse	2
Innledning	3
Vedtak i Orkland kommunestyre 15.12.2021, sak 101/21	4
Kommunedirektørens notat, korrigert for vedtatte endringer	18
Kapittel 1 Innledning	20
Kapittel 2 Satsinger og utfordringer.....	23
Kapittel 3 Det kommunale plansystemet, våre verdier og visjon.....	34
Kapittel 4 Organisering og styring.....	36
Kapittel 5 Økonomiske rammebetingelser	38
Kapittel 6 Kommunedirektøren	60
Kapittel 7 Oppvekst.....	68
Kapittel 8 Helse og mestring	81
Kapittel 9 Samfunn	95

Innledning

Dette dokumentet er Orkland kommunes handlingsplan 2022–2025, med budsjett for 2022. Orkland har en felles prosess for budsjett og handlingsplan, der budsjettet er første år i handlingsplanen. Prosessen er delt i tre etapper, hvor det først presenteres utfordringsdokumentet, så nøkkeltallsdokument og deretter - kommunedirektørens notat med forslag til saldert handlingsplan.

Handlingsplan og budsjett blir til i et samspill mellom politikere, administrasjon og fagområder. Arbeidet med neste handlingsplan og budsjett starter rett på nyåret. Før sommeren har en oversikt over siste års regnskap, første kvartalsrapport, revidert nasjonalbudsjett og kommuneproposisjonen. Dette er de viktigste endringene i forutsetninger før en får oppdaterte befolkningstall per 1. juli og regjeringens forslag til statsbudsjett.

Prosessen i 2021:

- Kommunedirektøren presenterte utfordringsdokumentet 23. juni 2021.
- Kommunedirektøren presenterte nøkkeltallsdokumentet 30. september 2021.
- Forslag til statsbudsjett ble presentert av regjeringen Solberg 12. oktober 2021.
- 8. november 2021 la regjeringen Støre frem sitt tilleggsnummer til statsbudsjettet 2022.
- Kommunedirektørens notat, som er forslag til saldert handlingsplan 2022–2025 med budsjett for 2022, ble presentert for felles hovedutvalg 10. november 2021. (sak 2/21).
- Formannskapet behandlet handlingsplan og budsjett i møte 1. desember som sak 82/21, mens kommunestyret behandlet saken 15. desember som sak 101/21.
- Budsjettinnstillingene for statsbudsjettet 2022 ble ferdigbehandlet av Stortinget 21. desember 2021.

I dette dokumentet er kommunestyrets vedtak tatt inn, og endringene fra forrige handlingsplan som følge av kommunedirektørens forslag og kommunestyrets vedtak blir oppsummert. Bakgrunnsinformasjonen fra kommunedirektørens notat er tatt med, korrigert for endringene som følger av kommunestyrets vedtak.

Endringene som kom i budsjettavtalen mellom regjeringen Støre og Sosialistisk Venstreparti, etter at tilleggsnummeret ble presentert, er ikke en del av dette dokumentet og skal tas inn via justeringssak i 2022.

Vedtatt i Orkland kommunestyre 15.12.2021, sak 101/21

Endringer fra kommunedirektørens notat og tallbudsjettet, vedtatt i Kommunestyret
Kommunestyrets vedtatte tallforslag:

1. Budsjetttrammene justeres som følger: (tall i tusen)

Rammeområde	2022	2023	2024	2025
11 - Kommunedirektør	100	200	200	200
12 – Kultur	620	620	620	620
21 – Grunnskole	2 060	2 060	2 060	2 060
31 – Hjemmebaserte tjenester	800	800	800	800
40 – Plan	100	100	100	100
SUM rammeøkning	3 680	3 780	3 780	3 780
Finansiering:				
Virkning tilleggsproposisjon fra regjeringen Støre:	-6 554	-8 578	-7 826	-8 587
Økt fondsavsetning 2022/reduert innsparingsbehov 2023–25*	-2 874	-4 798	-4 046	-4 807

* For 2022 blir dette en økt fondsavsetning. For de påfølgende årene blir virkningen å redusere de skisserte innsparingsbehovene slik de framkommer i Kommunedirektørens notat.

Økningen i de ulike rammeområdene brukes til følgende driftstiltak:

11 Kommunedirektør: Økning av lærlingebudsjettet med virkning andre halvår 2022.

12 Kultur:

- Økning budsjett/tilskudd museer 100 000 kr årlig. Hovedutvalg Kultur foretar fordeling av midlene.
- Økning drifts- og aktivitetstilskudd idrettslag: 200 000 kr årlig.
- Økning tilskudd løypekjøring: 120 000 kr årlig.
- Husleie Frivilligsentralen avdeling Orkanger i dagens lokaler: 200 000 kr årlig.

21 Grunnskole:

- Styrket satsing på praktiskrettet undervisning, arbeidslivsfag, entreprenørskap og samarbeid skole–næringsliv. Dette som en del av arbeidet mot utenforskap. Beløp: 1,5 mill. årlig. Tilføres på rammeområdets fellespost.
- Styrket opplæring for minoritetsspråklige elever: 560 000 kr årlig.

31 Hjemmebaserte tjenester: Demenskoordinator, 800 000 kr årlig. Dette som et tiltak for å styrke kommunens demensomsorg.

40 Plan: Tilskudd til private veier/utfartsveier. Veier som benyttes i betydelig grad av allmenheten for tilgang til friluftsliv kan søke om tilskudd. Ordningen har fra før 400 000 kr i årlig ramme. Rammen økes nå til 500 000 kr. Bruk og innretning avklares etter behandling av temaplan vei.

2. Frigjøring av kommunale tomter - fullmakt til forskuttering fra disposisjonsfond 2 mill. kr.

Kommunedirektøren gis fullmakt til å disponere 2 mill. kr fra disposisjonsfond i 2022 for å sanere rivingsobjekter på kommunale tomter og frigjøre tomtene for salg og utvikling. Inntektene fra salg av tomtene etter sanering av bygg deles i to. Den ene delen tilsvarer «innsatsen» fra disposisjonsfondet

tilbakeføres til fondet, den andre delen utgjør «overskuddet» og tilføres tekniske tjenester for å fortsette arbeidet med flere slike prosjekter. I første runde skal tre bygg saneres. Det er kommunens åttemannsbolig i Willmannsveien, gamle Grefstad barnehage og den gamle lærerboligen i Meldal sentrum. Alle tre prosjektene har en antatt kostnad på 2 mill. Ettersom rivingskostnadene antas å være kun en forskuttering i påvente av salgsinntekter på tomtene, innebærer prosjektet ingen reell omfordeling av budsjettmidler. Tiltakene iverksettes så raskt som praktisk mulig.

3. Kistegraver, festeavgift per 5 år justeres til kr 1 250.

Kirkelig Fellesråd opplyser at det i Orkland er ca. 2 000 graver der det er brukt plast til innsvøping av de døde. Dette er graver som ikke kan gjenbrukes før det er gjennomført en kalkingsprosess. Dette har en kostnad på ca. 6 000 kr per grav, totalt 12 mill. kr. Det er minst like kostnadskrevenne å legge til rette nye gravsteder, samtidig som det er vanskelig å finne areal med rett jordsmonn. Dette er en stor kostnad for Kirkelig Fellesråd og dagens budsjett gir ikke rom for en slik utgift. Festeavgiften for en grav er i dag 175 kr per år. I Orkland er det ca. 20 000 graver. En økning på 75 kr per år i åtte år vil tilsvare kostnadene med kalking av alle graver. Kommunen har allerede et lite fond til formålet og det er naturlig at kommunen bidrar noe mer til prosjektet i løpet gjennomføringsperioden. Arbeidet med kalking av graver iverksettes med ovennevnte forutsetninger. Festeavgiften for en grav økes med 75 kr per år.

Kommunestyrets vedtatte tekstforslag

Ingen vedtatte tekstforslag.

Betalingssetser

Brukerbetaling i barnehage

Brukerbetaling i barnehage settes til statens maksimalsats.

	2022 fra 1.august	2022 vår	2021
41 timer i uken eller mer (100 % plass)	3 050 kr/md.	3 315 kr/md.	3 230 kr/md.
33 - 40 timer i uken (80 % plass)	2 540 kr/md.	2 752 kr/md.	2 684 kr/md.
29 - 32 timer i uken (60 % plass)	1 930 kr/md.	2 089 kr/md.	2 038 kr/md.
17 - 24 timer i uken (40 % plass)	1 320 kr/md.	1 426 kr/md.	1 392 kr/md.

Moderasjon for søsken nummer to er 30 prosent av barnehagekontingenten. For søsken nummer tre eller flere utgjør moderasjon 50 prosent av barnehagekontingenten.

Betaling for kost i barnehager som tilbyr alle måltider er 370 kroner per måned. Betaling for kost i barnehager som ikke tilbyr frokost er 318 kroner per måned.

Nasjonale bestemmelser sier at familier ikke skal betale mer enn seks prosent av husholdningens samlede inntekt. Inntektsgrensen fastsettes i statsbudsjettet og fra 1. januar 2022 er inntektsgrensen på 607 750 kroner.

Inntektsgrensen for gratis kjernetid i barnehage for barn i alderen 2–5 år i familier med lav inntekt prisjusteres til 598 825 kroner fra 1. august 2022.

Tilskudd til ikke-kommunale barnehager

Kommunen har ingen private barnehager og det er derfor ikke gjort beregninger på tilskuddssatser.

Brukerbetaling skolefritidsordning

Betalingssetene for 2022 er justert med deflator. Satsene fra 1. januar 2022 blir da:

Foreldrebetaling	2022	2021
Inntil 11 timer per uke (halvplass)	1 441 kr/måned	1 406 kr/måned
12 timer eller mer per uke (helklass)	2 451 kr/måned	2 391 kr/måned

Betaling for kost kommer i tillegg med 207 kroner per måned.

Kulturskolen

Foreldrebetaling	2022	2021
Barn over 6 år	1 520 kr/semester	1 483 kr/semester
Barn inntil 6 år	760 kr/semester	742 kr/semester

Moderasjon for andre plass (søsken eller samme bruker) er 30 prosent. Moderasjon for tredje plass er 50 prosent.

Priser norskkurs (voksenopplæringen)

Prisliste for de som tar norskkurs uten rett eller plikt:

	2022	2021
Norskkurs: Dagtid 3 dager/uke	4 220 kr /måned 12 650 kr/semester	4 110 kr/måned 12 330 kr/semester
Norskprøve muntlig	750 kr	725 kr
Norskprøve skriftlig	750 kr	725 kr
Delprøve	320 kr	310 kr
Samfunnskunnskapsprøve	750 kr	725kr
Statsborgerprøve	725 kr	725 kr

Praktisk bistand (hjemmehjelp)

Satsen endres til statens maksimumssats for brukere med inntekt under 2G, i henhold til forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester. De øvrige satsene er justert med deflator:

Inntekt (1G = 106 399 kroner per 1.5.2021)	2022	2021
Under 2G	Statens maksimumssats	Statens maksimumssats
2G - 3G	790 kr/måned	770 kr/måned
3G - 4G	1 263 kr/måned	1 232 kr/måned
Over 4G	1 947 kr/måned	1 900 kr/måned
Timepris	242 kr/time	236 kr/time

Opphold i institusjon

Satsene er lik statens anbefalte maksimumssatser i henhold til forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester.

	2022
Natt- eller dagopphold	Statens maksimumssats
Døgnopphold	Statens maksimumssats

Leie av trygghetsalarmer

Prisene økes med deflator på 2,5 prosent og blir da som følger:

	2022	2021
Under 2G	84 kr/måned	82 kr/måned
Over 2G	174 kr/måned	170 kr/måned

Middagsmat levert fra institusjon

Prisen settes til 95 kroner per porsjon med grunnlag i selvkostberegninger.

Utkjøring av tekniske hjelpemidler

Leie av tekniske hjelpemidler fra det kommunale lageret er gratis. Satsen for å kjøre ut hjelpemidler deflatorjusteres og settes til 332 kroner i 2022.

Dagsenter

Prisene for 2022 er justert med deflator på 2,5 prosent:

	2022	2021
Dagsenter	211 kr/dag	205 kr/dag
Dagsenter for demente	89 kr/dag	87 kr/dag

Friskliv og rehabilitering

	2022
Trimrom Fannrem og Krokstadøra - Egentrening for brukere tildelt tjeneste	400 kr/6 måneder
Trimrom Fannrem og Krokstadøra - Lag og foreninger / bedrifter	250 kr/time
Trimrom Krokstadøra - Privat treningsavtale (befolkningen over 15)	150 kr/måned
Trimrom Krokstadøra - Privat treningsavtale (befolkningen over 15)	300kr/måned
Familiemedlemskap	
Bassengtilbud Meldal og Krokstadøra - Kombinasjon av behandling og frisklivstilbud	400 kr/semester 30 kr/gang
Sterk og stødig Krokstadøra, Meldal, Løkken, Orkanger, Fannrem, Svorkmo, Lensvik	450 kr/15 ganger

Mestringstreff for personer med langvarig sykdom/ plager for å mestre hverdagen	gratis
Hverdagsglede	300 kr /kurs
Bra Mat Kurs	300 kr /kurs
Tobakkslutt	300 kr /kurs
Ridefysioterapi	154 kr/behandling

Ved de tilbudene hvor det er behov for nøkkelkort, dekkes dette av brukeren selv.

Årsavgift vann (inkludert merverdiavgift)

Betalingsraten for 2022 økes med 10,3 prosent til 5 538 kroner inklusive merverdiavgift for et normalgebyr:

	2022	2021
Fastledd	3 025 kr	2 423 kr
Målt forbruk	12,56 kr	12,99 kr
Normalgebyr med 200 m3 forbruk	5 538 kr	5 020 kr

Årsavgift avløp (inkludert merverdiavgift)

Betalingsraten for 2022 økes med 18,1 prosent til 6 884 kroner inklusive merverdiavgift for et normalgebyr:

	2022	2021
Fastledd	3 041 kr/år	2 448 kr/år
Målt forbruk	19,21 kr/m3	16,90 kr/m3
Normalgebyr m/ 200 m3 forbruk	6 884 kr/år	5 828 kr/år
Påslipp til kommunalt nett	367,50 kr/m3	

Årsavgift renovasjon (inkludert merverdiavgift)

Årsavgiften holdes lik avgiften kommunen betaler til ReMidt. Satsene for 2022 er foreslått økt med 13,7 prosent for boligabonnement og 16,2 prosent for fritidsabonnement:

	2022	2021
Renovasjon boligabonnement	4 713 kr/år	4 150 kr/år
Renovasjon fritidsabonnement	1 663 kr/år	1 431 kr/år

Årsavgift slamtømming (inkludert merverdiavgift)

Satsene i ReMidt er foreslått som følger:

	2022	2021
Oppmøtepris, per anlegg	875 kr	856 kr
Tømming og behandling fra slamavskiller	531 kr/m3	537 kr/m3
Tømming og behandling fra tett tank	463 kr/m3	463 kr/m3
Tømming og behandling fra minirensanlegg	463 kr/m3	463 kr/m3

Årlig påslag per anlegg til Orkland kommune settes til 521 kroner. Satsen er inklusive merverdiavgift.

Årsavgift feiing (inkludert merverdiavgift)

Betalingsatsen for 2022 reduseres med 11 prosent for et normalgebyr ordinær bolig (feiing og tilsyn hvert 4. år).

Kategorier	Gebyret baserer seg på	2022	2021
ORDINÆR BOLIG			
Sats bolig - 2 ganger årlig feiing	Røykløp	366 kr	413 kr
Sats bolig - 2 ganger årlig tilsyn	Bruksenheter	733 kr	826 kr
Sats bolig - feiing hvert år	Røykløp	244 kr	274 kr
Sats bolig - tilsyn hvert år	Bruksenheter	489 kr	548 kr
Sats bolig - feiing hvert 2. år	Røykløp	193 kr	216 kr
Sats bolig - tilsyn hvert 2. år	Bruksenheter	384 kr	431 kr
Sats bolig - feiing hvert 4. år	Røykløp	146 kr	165 kr
Sats bolig - tilsyn hvert 4. år	Bruksenheter	295 kr	331 kr
Sats bolig - feiing hvert 6. år	Røykløp	116 kr	130 kr
Sats bolig - tilsyn hvert 6. år	Bruksenheter	233 kr	261 kr
Sats bolig - feiing hvert 8. år	Røykløp	85 kr	95 kr
Sats bolig - tilsyn hvert 8. år	Bruksenheter	169 kr	190 kr
FRITIDSBOLIG			
Sats fritidsbolig - 2 ganger årlig feiing og tilsyn			1 859 kr
Sats fritidsbolig - 2 ganger årlig feiing	Røykløp	550 kr	
Sats fritidsbolig - 2 ganger årlig tilsyn	Bruksenheter	1 100 kr	
Sats fritidsbolig - feiing og tilsyn hvert år			1 231 kr
Sats fritidsbolig - feiing hvert år	Røykløp	364 kr	
Sats fritidsbolig - tilsyn hvert år	Bruksenheter	729 kr	
Sats fritidsbolig - feiing og tilsyn hvert 2. år			970 kr
Sats fritidsbolig - feiing hvert 2. år	Røykløp	288 kr	
Sats fritidsbolig - tilsyn hvert 2. år	Bruksenheter	575 kr	
Sats fritidsbolig - feiing og tilsyn hvert 4. år			745 kr
Sats fritidsbolig - feiing hvert 4. år	Røykløp	221 kr	
Sats fritidsbolig - tilsyn hvert 4. år	Bruksenheter	443 kr	
Sats fritidsbolig - feiing og tilsyn hvert 6. år			586 kr
Sats fritidsbolig - feiing hvert 6. år	Røykløp	174 kr	
Sats fritidsbolig - tilsyn hvert 6. år	Bruksenheter	346 kr	
Sats fritidsbolig - feiing og tilsyn hvert 8. år			428 kr
Sats fritidsbolig - feiing hvert 8. år	Røykløp	126 kr	
Sats fritidsbolig - tilsyn hvert 8. år	Bruksenheter	153 kr	
TILSYN MED GASSANLEGG/GASSFYRING			
Sats tilsyn gassfyring - tilsyn hvert år		439 kr	494 kr
Sats tilsyn gassfyring - tilsyn hvert 2. år		346 kr	389 kr
Sats tilsyn gassfyring - tilsyn hvert 4. år		265 kr	298 kr
Sats tilsyn gassfyring - tilsyn hvert 8. år		151 kr	170 kr

Betalingsregulativ for reguleringsplaner, bygge- og delesaksbehandling, oppmålingsforretninger, eierseksjonering, konsesjons- og delingssaker (jordloven og saker etter forurensningsloven)

Nytt regulativ ble vedtatt av kommunestyret i sak 102/21.

Gebyr for graving i vei

Gebyret for 2022 økes med deflator (2,5 prosent).

	2022	2021
Gebyret for graving i kommunale veger	4105	4 005
Graving i kommunal veg uten godkjent gravemelding	8210	8 010

Husleie i kommunale leiligheter/boligbygg og lokaler som ikke reguleres ut fra kontrakt

Leieprisen for kommunale leiligheter øker i henhold til husleielovens bestemmelser; generell økning tilsvarende økning i konsumprisindeksen. Regulering skjer fortløpende. Ved inngåelse av nye kontrakter tilpasses leien til «gjengs leie» for tilsvarende boforhold i Orkland, forsiktig vurdert. Husleien i pensjonist- og omsorgsboliger endres kun i henhold til endringer i konsumprisindeksen. Leie for lokaler som ikke reguleres i samsvar med inngått kontrakt økes med 1,6 prosent fra 1. januar 2022.

Leieprisen for kulturhuset og rådhuset økes med 1,6 prosent.

Avgifter til kirken

Behandlet og fastsatt i Orkland kirkelige fellesråd Avgiftstype	2022	
	Innenbygds	Utenbygds
Kistegraver, festeavgift per 5 år	1 250	1 250
Urnegraver, festeavgift per 5 år	600	600
Meditasjonsspill	700	700
Seremoni inkludert kistegravlegging/urnenedsetting	0	3 000
Kun kistegravlegging	0	1 500
Kun nedsetting av urne	0	750
Gravlegging på navnet minnelund Orkdal kirkegård	10 000	10 000

Fellingsavgift for elg og hjort

Fellingsavgiften følger de til enhver tid fastsatte maksimalsatser fastsatt av Landbruks- og matdepartementet.

Tomtepriser

Tomtepriser på næringsareal og boligtomter fastsettes individuelt for den enkelte tomt etter vurdering i formannskapet.

Økonomisk støtte til livsopphold

Ungdoms- og korttidssatsene i Orkland settes til:

	2022	2021
Hjemmeboende ungdom 18 - 24 år	2 700 kr/mnd	2 600 kr/måned
Enslig 18 - 24 år	4 510 kr/mnd	4 375 kr/måned
Korttidssats voksen (inntil 3 måneder)	70 % av ordinær norm	70 % av ordinær norm

For øvrig settes økonomisk støtte til livsopphold lik gjeldende statlige veiledende satser.

Øvrige budsjettvedtak

Skattøre

Ved utskriving av forskuddsskatt til kommunen for 2022 settes skattøre til øverste sats.

Eiendomsskatt

I medhold av eiendomsskattelova § 3 første ledd bokstav c, skrives det i Orkland ut eiendomsskatt på kraftverk, vindkraftverk, kraftnett og anlegg omfattet av særskattereglene for petroleum.

I medhold av eiendomsskattelova §4, tredje ledd, første setning, skrives det i Orkland ut eiendomsskatt på flytende anlegg i sjø for oppdrett av fisk, skjell, skalldyr og andre marine arter.

Skattesatsene i Orkland kommune skal harmoniseres over en overgangsperiode på tre år regnet fra 2020 med en fast opptrapping av satsene fordelt likt over overgangsperioden, jf. eiendomsskattelova § 13 tredje ledd.

Skattesatsen for skattepliktige eiendommer i tidligere Snillfjord og tidligere Meldal kommuner settes til syv promille i hele overgangsperioden. Skattesatsen for skattepliktige eiendommer i tidligere Orkdal kommune settes til syv promille gjeldende fra og med 2022.

Skattesatsen for skattepliktige eiendommer i tidligere Agdenes kommune settes til seks promille i 2022 og økes til sju promille i 2023.

Orkland kommune skal ha en felles, harmonisert sats i hele kommunen på syv promille fra skatteåret 2023.

Godtgjøring til ordfører og varaordfører

Ordførerens godtgjørelse settes lik satsen som en stortingsrepresentant får. Varaordførerens godtgjørelse er 80 prosent av ordførerens godtgjørelse.

Refinansiering av eldre gjeld

Kommunedirektøren delegeres myndighet til å ta opp lån til finansiering av eldre gjeld og til å slå sammen løpende lån. Kommunedirektøren har fullmakt til å godkjenne endrede lånebetingelser, herunder å binde renten på alle eksisterende lån.

Lønnsreguleringer

Til lønnsregulering i 2022 er det avsatt 30,6 millioner kroner. Kommunedirektøren gis fullmakt til å foreta nødvendige budsjettkorrigeringer når forhandlingene er ferdige.

Låneopptak

Tallene i investeringsbudsjettet er gjeldende øverste ramme for prosjektene. Kommunestyret delegerer til kommunedirektøren å godkjenne oppstart av tiltakene innenfor rammene. Det delegeres til kommunedirektøren å foreta nye låneopptak og godkjenne lånevilkår, herunder binde rente og velge långiver for inntil 365 750 000 kroner i henhold til oversikten under.

Prosjekt	2022
30011 Vei Lensvik - Berg	-7 500 000
30012 Skilt gateadresser (430)	-200 000
30033 GS Vormstad nord	-1 500 000
30034 Fortau Harald Grønningensvei	-300 000
30035 Smarte gatelys Orkland	-2 000 000
30041 Fortau Joplassveien	-2 500 000
40001 Ny Lensvik skole	-20 440 000
40003 Nytt Meldal helsetun	-31 600 000
40013 Ny Meldal brannstasjon	-29 800 000
40016 Ny Krokstadøra brannstasjon	-25 000 000
40045 Ombygging Meldal kommunehus	-680 000
40046 Ombygging Lensvik kommunehus	-7 000 000
40056 Brannsikringstiltak boliger	-1 720 000
40057 Brannsikring Lensvik brannstasjon	-450 000
40058 Brannalarmanlegg Sentrumsbygget	-120 000
40059 Nye SD-anlegg bygg	-8 000 000
40060 Kjøkken Meldal kommunehus	-400 000
40061 Gjølme skole - sambruk kjøkken	-600 000
40063 Arbeidsbiler bygg	-300 000
40064 Varmekilde Løkken kulturhus	-500 000
40065 Rådhus vindusbytte	-2 200 000
40066 Orkdal helsetun, klimatiltak kjøkken	-150 000
50002 Driftsbil feiing	-400 000
50009 E-kommune	-1 000 000
50014 Fastlegehjemmel til en 0-avtale	-840 000
Prosjekt vann samlet	-78 250 000
Prosjekt avløp samlet	-72 300 000
Sum låneopptak anleggsmidler	-295 750 000
50008 Startlån Orkland	-70 000 000
Totalt låneopptak	-365 750 000

Bevilgningsoversikt investering

	R 2020	Rev B 2021	2022	2023	2024	2025
Investeringer i varige driftsmidler	360 739	411 038	447 653	293 125	328 562	307 987
Tilskudd til andres investeringer	1 827	0				
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	53 446	3 759	3 890	3 890	3 890	3 890
Utlån av egne midler	1 696	0				
Avdrag på lån						
Sum investeringsutgifter	417 707	414 797	451 543	297 015	332 452	311 877
Kompensasjon for merverdiavgift	37 493	65 119	58 431	15 763	7 900	3 125
Tilskudd fra andre	43 959	15 382	78 400	42 800	0	
Salg av varige driftsmidler	17 815	1 870				
Salg av finansielle anleggsmidler	83	1 211				
Utdeling fra selskaper	18	0				
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	49 320	0				
Bruk av lån	255 069	273 525	295 750	225 130	314 430	303 430
Sum investeringsinntekter	403 756	357 107	432 581	283 693	322 330	306 555
Videreutlån	30 620	40 000	70 000	70 000	70 000	70 000
Bruk av lån til videreutlån	30 620	40 000	70 000	70 000	70 000	70 000
Avdrag på lån til videreutlån	6 356	7 600	9 917	11 472	12 869	14 177
Mottatte avdrag på videreutlån	10 779	7 600	9 917	11 472	12 869	14 177
Netto utgifter videreutlån	-4 424	0	0	0	0	0
Overføring fra drift	55 215	69 153	19 330	13 690	10 490	5 690
Netto avsetning til eller bruk av bundne investeringsfond	-8 608	4 086				
Netto avsetning til eller bruk av ubundet investeringsfond	-17 429	-15 549	-368	-368	-368	-368
Dekning av tidligere års udekket beløp	-19 650	0				
Sum overføring fra drift og netto avsetning	9 528	57 690	18 962	13 322	10 122	5 322
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	0	0	0	0	0	0

Investeringer – følgende investeringer vedtas

Prosjekt	2022	2023	2024	2025
Sum investeringer vann	78 250	76 300	84 850	54 100
Sum investeringer avløp	72 300	97 900	202 900	236 550
30002 Justeringsmva Jopllassen/Kleiva	-368	-368	-368	-368
30011 Vei Lensvik-Berg	9 375	9 375		
30012 Skilt gateadresser (430)	250			
30028 Gravemaskin	2 500			2 500
30029 Feiebil		5 000		
30033 GS Vormstad nord	1 875			
30034 Fortau Harald Grønningensveg	375			
30035 Smarte gatelys Orkland	2 500	2 500	2 500	2 000
30036 Veghøvel				5 000
30037 Driftsbil - vei				600
30038 Fortau Øyumvegen		313		
30039 Fotgjengerovergang Rømme Amfi		125		
30040 Fortau Orkdalsveien				2 125
30041 Fortau Joplassveien	2 500			
40001 Ny Lensvik skole	25 940			
40003 Nytt Meldal helsetun	137 500	53 400		
40013 Ny Meldal brannstasjon	37 250			
40016 Ny Krokstadøra brannstasjon	31 250			
40045 Ombygging Meldal kommunehus	850			
40046 Ombygging Lensvik kommunehus	13 750			
40056 Brannsikringstiltak boliger	2150			
40057 Brannsikring Lensvik brannstasjon	563			
40058 Brannalarmanlegg Sentrumsbygget	150			
40059 Nye SD-anlegg bygg	10 000			
40060 Kjøkken Meldal kommunehus	500			
40061 Gjølme skole - sambruk kjøkken	750			
40063 Arbeidsbiler bygg	300			300
40064 Varmekilde Løkken kulturhus	625			
40065 Rådhus vindusbytte	2 750			
40066 Orkdal helsetun, klimatiltak kjøkken	188			
40067 Garderobeanlegg Orklahallen			27 500	
40069 Riving kommunale boliger	2 000			
50002 Driftsbil feiing	400	400	-	
50009 E-kommune	1 250	1 250	1 250	1 250
50010 PC-er skole	2 250	2 250	2 250	2 250
50014 Fastlegehjemmel til en 0-avtale	1 680	1 680	1 680	1 680
50018 Tankbil Krokstadøra	1 500			
50019 Brannbil Meldal	4 500			
50020 Brannbil høydeberedskap			6 000	
50021 Brannbil Orkanger		5 000		
80006 Helseplattformen		38 000		
Sum investeringer i driftsmidler	447 653	293 125	328 562	307 987

Bevilgningsoversikt drift

Tall i tusen	R 2020	rev B 2021	B 2022	B 2023	B 2024	B 2025
Rammetilskudd	-694 879	-693 351	-687 246	-688 493	-687 845	-688 694
Inntekts- og formueskatt	-442 055	-495 592	-503 720	-503 720	-503 720	-503 720
Eiendomsskatt	-10 937	-24 946	-26 544	-26 344	-25 944	-25 944
Andre generelle driftsinntekter	-39 431	-24 420	-26 941	-28 731	-32 001	-28 562
Sum generelle driftsinntekter	-1 187 301	-1 238 309	-1 244 451	-1 247 288	-1 249 510	-1 246 920
Sum bevilgninger drift, netto	1 021 275	1 160 338	1 133 640	1 122 244	1 089 422	1 074 870
Avskrivninger	110 613	94 270	105 190	114 981	126 243	142 183
Sum netto driftsutgifter	1 131 888	1 254 608	1 238 830	1 237 225	1 215 665	1 217 053
Brutto driftsresultat	-55 413	16 299	-5 622	-10 063	-33 845	-29 867
Renteinntekter	-18 454	-15 557	-7 541	-10 320	-11 689	-12 608
Utbytter	-30 418	-33 900	-40 968	-40 968	-39 968	-39 968
Gevinst og tap på finansielle omløpsmidler	-1 033	0	0			
Renteutgifter	31 870	29 957	47 478	65 051	75 038	81 348
Avdrag på lån	71 366	85 973	90 589	97 814	105 516	114 345
Netto finansutgifter	53 331	66 473	89 558	111 577	128 897	143 117
Motpost avskrivninger	-110 613	-94 270	-105 190	-114 981	-126 243	-142 183
Netto driftsresultat	-112 696	-11 498	-21 254	-13 467	-31 191	-28 933
Disponert eller dekning av netto driftsresultat						
Overføring til investering	55 215	68 673	19 330	13 690	10 490	5 690
Avsetning til bundne fond	32 500	7 196	1 766	1 779	1 789	1 921
Bruk av bundne fond	-14 180	-17 430	-8 440	-4 176	-2 619	-2 250
Avsetning til disposisjonsfond	76 220	64 850	40 256	30 327	33 687	30 327
Bruk av disposisjonsfond	-37 059	-111 791	-31 658	-28 153	-12 156	-6 755
Bruk av tidligere års mindreforbruk	0					
Sum disponert eller dekning av netto driftsresultat	112 696	11 498	21 254	13 467	31 191	28 933
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0

Bevilgninger, Rammeområdene – Fordeling av netto rammer

11	Kommunedirektør	R 2020	Rev 2021	B 2022	B 2023	B 2024	B 2025
	Ramme inkl. fondsbruk	94 495	75 110	124 169	124 249	124 989	125 826
	- Overføring til investering	303	0				
	- Avsetninger til bundne fond	21 063	4 834	1 064	1 064	1 064	1 064
	- Avsetninger til disp.fond	9 912	0				
	+ Bruk av bundne fond	4 068	6 442	2 817	2 773	1 682	1 682
	+ Bruk av disp.fond	2 500	2 875	1 100	800	500	500
	= Netto bevilgning drift	69 784	79 593	127 022	126 758	126 107	126 944
12	Kultur	R 2020	Rev 2021	B 2022	B 2023	B 2024	B 2025
	Ramme inkl. fondsbruk	23 671	27 382	26 417	26 091	25 815	25 937
	- Avsetninger til bundne fond	37	0				
	- Avsetninger til disp.fond	0	0				
	+ Bruk av bundne fond	0	2 225	27	27	27	27
	+ Bruk av disp.fond	900	17 877	100	100	100	
	= Netto bevilgning drift	24 534	47 484	26 544	26 218	25 942	25 964
20	Barnehage	R 2020	Rev 2021	B 2022	B 2023	B 2024	B 2025
	Ramme inkl. fondsbruk	131 339	137 878	127 456	126 482	123 513	123 703
	- Overføring til investering	0	-130				
	- Avsetninger til bundne fond		0				
	- Avsetning til disp.fond	56	200	200	200	200	200
	+ Bruk av bundne fond	182	0				
	+ Bruk av disp.fond	186	725	145			
	= Netto bevilgning drift	131 650	138 533	127 401	126 282	123 313	123 503
21	Grunnskole	R 2020	Rev 2021	B 2022	B 2023	B 2024	B 2025
	Ramme inkl. fondsbruk	201 693	209 713	212 990	212 740	212 735	212 733
	- Overføring til investering	500	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800
	- Avsetninger til bundne fond	336	0				
	- Avsetninger til disp.fond	300	444				
	+ Bruk av bundne fond	9	3 121				
	+ Bruk av disp.fond	1 093	640	584	584	341	
	= Netto bevilgning drift	201 659	211 230	211 774	211 524	211 276	210 933
22	Tverrfaglige tjenester	R 2020	Rev 2021	B 2022	B 2023	B 2024	B 2025
	Ramme inkl. fondsbruk	61 631	63 676	67 992	67 573	66 958	67 008
	- Avsetninger til bundne fond	4 107	0				
	- Avsetninger til disp.fond	200	509				
	+ Bruk av bundne fond	4 134	870				
	+ Bruk av disp.fond	4 120	5 239	2 740	4 109	5 148	5 148
	= Netto bevilgning drift	65 578	69 276	70 732	71 682	72 106	72 156
30	Mestring	R 2020	Rev 2021	B 2022	B 2023	B 2024	B 2025

Ramme inkl. fondsbruk	97 874	120 932	122 683	119 209	117 125	117 514
- Avsetninger til bundne fond	1 022	0				
- Avsetninger til disp.fond		0	1 158	1 158	1 158	1 158
+ Bruk av bundne fond	3 395	2 061				
+ Bruk av disp.fond	2 609	2 800	4 960	10 700		
= Netto bevilgning drift	102 856	125 793	126 485	128 751	115 967	116 356

31	Hjemmebaserte tjenester	R 2020	Rev 2021	B 2022	B 2023	B 2024	B 2025
	Ramme inkl. fondsbruk	213 882	237 978	230 757	230 134	230 296	230 296
	- Avsetninger til bundne fond	114	0				
	- Avsetninger til disp.fond	72	0				
	+ Bruk av bundne fond	49	955				
	+ Bruk av disp.fond	1 700	396	300			
	= Netto bevilgning drift	215 445	239 329	231 057	230 134	230 296	230 296

32	Institusjon	R 2020	Rev 2021	B 2022	B 2023	B 2024	B 2025
	Ramme inkl. fondsbruk	143 497	153 383	133 163	144 163	144 163	144 830
	- Avsetninger til bunde fond	953	0				
	- Avsetninger til disp.fond	1 000	0				
	+ Bruk av bundne fond	37	0				
	+ Bruk av disp.fond	0	12 578				
	= Netto bevilgning drift	141 581	165 961	133 163	144 163	144 163	144 830

40	Plan	R 2020	Rev 2021	B 2022	B 2023	B 2024	B 2025
	Ramme inkl. fondsbruk	12 397	15 911	17 040	16 802	16 694	16 694
	- Avsetninger til bundne fond	2 858	247	133	133	133	133
	- Avsetninger til disp.fond	510	140	340	340	340	340
	+ Bruk av bundne fond	2 067	242	130	130	130	130
	+ Bruk av disp.fond	815	1 400	465			
	= Netto bevilgning drift	11 912	17 166	17 162	16 459	16 351	16 351

41	Kommunalteknikk	R 2020	Rev 2021	B 2022	B 2023	B 2024	B 2025
	Ramme inkl. fondsbruk	93 020	97 400	97 196	90 290	87 285	87 363
	- Overføring til investering	950	400				
	- Avsetninger til bundne fond	1 816	660				
	- Avsetninger til disp.fond	5 363	1 007	1 527	1 527	1 527	1 527
	- Netto avskrivninger VAR	28 856	32 677				
	+ Bruk av bundne fond	240	86				
	+ Bruk av disp.fond	0	3 231	6 725	1 630		
	= Netto bevilgning drift	56 275	65 973	102 394	90 393	85 758	85 836

90	Avgiftsbelagte tjenester	R 2020	Rev 2021	B 2022	B 2023	B 2024	B 2025
	Ramme inkl. fondsbruk			0	0	0	0
	- Avsetninger til bundne fond			67	80	90	222
	- Avsetninger til disp.fond						
	- Netto avskrivninger VAR			41 493	51 286	62 546	78 487

+ Bruk av bundne fond		1 466	1 246	780	411
+ Bruk av disp.fond					
= Netto bevilgning drift		-40 094	-50 120	-61 856	-78 298

Sum bevilgninger ramme	R 2020	Rev B 2021	B 2022	B 2023	B 2024	B 2025
Ramme inkl. fondsbruk	1 073 499	1 139 363	1 159 862	1 157 733	1 149 572	1 151 903
- Overføring til investering	1 753	2 070	1 800	1 800	1 800	1 800
- Avsetninger til bundne fond	32 306	5 741	1 264	1 277	1 287	1 419
- Avsetninger til disp.fond	17 413	2 300	3 225	3 225	3 225	3 225
- Netto avskrivninger VAR	28 856	32 677	41 493	51 286	62 546	78 487
+ Bruk av bundne fond	14 180	16 002	4 440	4 176	2 619	2 250
+ Bruk av disp.fond	13 923	47 761	17 119	17 923	6 089	5 648
= Netto bevilgning drift	1 021 275	1 160 338	1 133 640	1 122 244	1 089 422	1 074 870

Kommunedirektørens notat, korrigert for vedtatte endringer

Leserveiledning

I fjor var første gang vi presenterte handlingsplan med budsjett i to deler: utfordringsdokument og kommunedirektørens notat. Vi har fortsatt arbeidet med å lage et best mulig beslutningsgrunnlag for kommunestyret, og presenterer derfor i år handlingsplan 2022-2025 med budsjett for 2022 i tre deler. Det nye elementet er nøkkeltallsdokumentet. Utfordringsdokument og nøkkeltallsdokument er vedlegg til dokumentet du leser nå, som er kommunedirektørens notat for handlingsplan med budsjett.

Prosess i tre deler: fortid, framtid og løsningsforslag

Disse dokumentene må leses i sammenheng.

- [Utfordringsdokumentet \(offentliggjort 23. juni 2021\)](#): her presenterer kommunedirektør på en forståelig og helhetlig måte de viktigste utviklingstrekkene og utfordringene Orkland kommune står overfor. Formålet er å få et felles utfordringsbilde på tvers av fagområder og tjenester, men også på tvers av politikk og administrasjon.
- [Nøkkeltallsdokumentet \(offentliggjort 30. september 2021\)](#): her presenteres ressursbruken i Orkland kommune. Dokumentet er ikke en fasit for ressursbruken, men en indikasjon som gir et bedre grunnlag for å legge til rette for en bærekraftig kommuneøkonomi og gode kommunale tjenester. Nøkkeltallsdokumentet er et utgangspunkt for å vurdere om det er mulig å oppnå et bedre samlet tjenestetilbud i forhold til de som vi sammenligner oss med.
- [Kommunedirektørens notat \(offentliggjort 10. november 2021\)](#): dette er kommunedirektørens forslag til handlingsplan 2022-2025 med budsjett for 2022. Handlingsplan med budsjett vedtas på rammenivå i henhold til økonomireglementet.

I tillegg er kommunedirektør gitt en rekke utredningsoppdrag knyttet til handlingsplan med budsjett. Besvarelse på disse ble offentliggjort 1. oktober 2021. Disse finner du på plansiden til Orkland kommunes nettside (under overskrift økonomi- og handlingsplan):

○ [Svar på utredningsoppdrag](#)

Oppsummert så ser nøkkeltallsdokumentet bakover på erfaringstall, utfordringsdokumentet ser på hvilke utfordringer vi har og kommunedirektørens notat er løsningsforslaget. Til sammen blir dette beslutningsgrunnlag som er gjenstand for politisk behandling, og som skal munne ut i vedtatt handlingsplan med budsjett.

Struktur for dokumentet

Kapittel 1 er kommunedirektørens innledning og oppsummering. I kapittel 2 sammenfattes overordnet håndtering av satsinger og utfordringer. Det kommunale plansystemet, kommunens verdier og visjon som er det strategiske grunnlaget, presenteres i kapittel 3. Politisk organisering og administrativ oversikt over ansatte presenteres i kapittel 4. De økonomiske rammebetingelsene gjennomgås i kapittel 5. I kapittel 6 til 9 presenteres rammeområdene med en kort status, oversikt over handlingsplan 2022–2025, nye tiltak og hvordan innsparingstiltak og utfordringer er løst.

Samfunnsdelen er strategisk overbygning

Kommuneplanens samfunnsdel 2020–2032 ble vedtatt av kommunestyret 28. oktober 2020, og er den strategiske overbygningen og den «røde tråden» for helhetlig planlegging og utvikling av Orkland som samfunn og kommunen som organisasjon. Samfunnsdelen peker på hva Orkland kommune spesielt skal satse på. Satsingsområdene og målsettingene er koplet til FNs bærekraftsmål, visjonen Sammen bygger vi Orkland og verdiene våre MODIG, KLOK og NÆR. I dette notatet vil du se at kommunedirektøren i tillegg har forankret satsinger, utfordringer og tiltak på rammeområdene i hovedmålene, delmålene og strategiene i kommuneplanens samfunnsdel, samt vedtatte temaplaner i henhold til planstrategien.

Rett kurs for å nå målsetninger

Kommunedirektøren løser ikke samtlige satsinger som er skissert i samfunnsdelen eller svarer på alle spørsmålene i utfordringsdokumentet i dette notatet. Dette vil naturligvis ta lengre tid siden samfunnsdelen har et lengre perspektiv og løper til 2032. Kommunedirektørens notat for handlingsplan med budsjettet bør leses som et kart, hvor det foreslås en rute som skal sikre at vi er på rett kurs for å nå målsetningene som er satt. Samlet skal dette gi politisk nivå best mulige beslutningsgrunnlag for at handlingsplan med budsjett vedtas politisk 15. desember 2021.

God lesning!

Kapittel 1 Innledning

I fjorårets innledning skrev vi at 2020 ble året som ingen kunne forutse. Orkland kommune var forberedt på at 2021 også ville bli preget av pandemien. Det er først når vi nå nærmer oss årets avslutning at vi kan begynne å se en tilnærmet normal hverdag. Etterdønningene etter pandemien gir fortsatt uforutsigbarhet. Vi er derfor avhengig av gode rutiner nå som vi håndterer situasjonen i tilnærmet ordinær organisering. Samtidig må vi ha beredskap for at vi kan aksjonere raskt ved en endret lokal situasjon. Denne langvarige pandemien er først og fremst håndtert gjennom en fremragende innsats fra ansatte i Orkland kommune. Det er tankevekkende at vi selv i år to for Orkland ennå ikke har gjennomført et driftsår med normale forutsetninger.

Alle valg har konsekvenser

Det har vært krevende å stå i en ekstraordinær driftssituasjon som har vært preget av en stadig omskiftelig pandemi, samtidig som vi skal bygge ny kommune og opprettholde forsvarlig drift. Utsiktene er gode for at 2022 blir året da vi til fulle kan få våre normale liv tilbake, selv om vi må ta med oss noen av ettervirkningene av pandemien også inn i neste år. I kommunedirektørens handlingsplan med budsjett skal vi ha fokus på neste driftsår, samtidig som vi skal ha et fireårsperspektiv for handlingsplanen. Valgene vi gjør både for neste år, og ikke minst de fire kommende år, vil legge klare føringer for den handlefriheten vi har i framtida. Alle valg og prioriteringer har konsekvenser. Noen dører åpnes, mens andre dører lukkes.

Ikke i mål med kommunesammenslåingen

Vi kan være stolte av at kommunesammenslåingen i Orkland i all hovedsak har vært en suksess. I de fleste lignende kommunesammenslåinger har de opplevd store utfordringer knyttet til kulturforskjeller, geografisk strid og ikke minst store økonomiske utfordringer. Orkland kommune skiller seg ut og blir lagt merke til. Men vi er ikke i mål i Orkland heller. Mye gjenstår. Den gode starten er likevel svært verdifull. Et robust fundament for framtida er allerede reist. En positiv konsekvens av pandemien er at den har ristet oss samme. Dette gjelder både kommunalt ansatte og lokalsamfunn på tvers av tidligere geografiske grenser og kulturforskjeller. For mange var ordet «orklending» fremmed da vi gikk inn i kommunesammenslåingen. Vi registrerer med glede at det klinger stadig bedre.

The Orkland Way

I Orkland hadde vi en annerledes sammenslåingsprosess med stor vekt på forankring, involvering og dialog. Denne måten å jobbe på har vært førende for valg av visjon, verdier og måten vi skal jobbe på. I tillegg ble det lagt ned en betydelig jobb knyttet til å harmonisere de økonomiske prosessene så tidlig som mulig. Allerede i 2016 startet vi med å kartlegge forskjeller og likheter mellom kommunene. I 2017 hadde vi et felles Orklands-kapittel for de respektive kommunene i alle handlingsplandokumentene. I 2018 ble det laget en felles handlingsplan med fire ulike budsjett. Denne prosessen var avgjørende for at vi i Orklands første to leveår lojalt har etterlevd målsetningene om solid styring og intensjonsavtalens føringer. Her fortjener enhetsledere og avdelingsledere mye ros for god disiplin og styring.

Brytningstid

Nå står vi i en brytningstid mellom lojalitet til fortidens intensjoner og stadig mer kunnskap om utfordringene vi står overfor. Sistnevnte blir manifestert i nye styringsdokument. For ett år siden vedtok kommunestyret kommuneplanens samfunnsdel. Arbeidet med kommuneplanens arealdel foregår nå for fullt. Den nye samfunnsdelen er ambisiøs og gir tydelig retning for kommunen. Vi er allerede godt i gang med å realisere planstrategien og vi vil i løpet av 2021 behandle en rekke temaplaner som detaljerer og forplikter våre satsinger og prioriteringer. Mange er allerede vedtatt politisk. Verdien av kommunesammenslåingen synliggjør vi hver dag. I kommende år vil vi realisere enda flere satsinger og tiltak som tidligere kommuner ikke hadde hatt mulighet til å gjennomføre alene. Kunnskap og medvirkning skal ligge til grunn for tiltak og beslutninger. Det er «The Orkland Way».

Lånt tid

Samtidig vet vi at overgangsstøtten vi får for kommunesammenslåingen er tidsbegrenset. Orkland kommune har overtatt en betydelig investeringsportefølje fra de tidligere kommunene. Disse investeringene vil gi bedre kvalitet for tjenestene som leveres, men samtidig øker de kapitalkostnadene og legger store begrensninger på framtidige investeringer. Basert på de politisk vedtatte handlingsreglene har vi begrenset handlefrihet framover både når det gjelder drift og investeringer. Gode økonomiske resultat som vi hadde for 2020 gjør oss mer robuste for framtida.

Lojal til føringene for kommunesammenslåingen

Kommunedirektøren er i dette notatet lojal til føringene for kommunesammenslåingen. Samtidig er dette kanskje siste gang en handlingsplan med budsjett kan behandles uten at det diskuteres strukturgrep og organisasjonsendringer. Orkland kommune har ikke en bærekraftig tjenestestruktur for framtida. Vi har, basert på nåværende inntekter, ikke mulighet til å organisere oss på samme måte i en ikke så fjern framtid. Det gjør at vi må ta vurderinger knyttet til struktur for kommunehus, skoler, barnehager, helsetilbud og øvrige kommunale tjenester. Erfaringer fra andre kommuner er at det er viktig å gjøre tilpassinger av driften før vi havner i en situasjon hvor vi er fratatt handlingsrommet og må gjøre dramatiske og omfattende grep raskt.

Snart til vegs ende for optimalisering av nåværende tjenestestruktur

Orkland kommune har en unik mulighet og gode forutsetninger for å gjøre dette på en kontrollert og skikkelig måte. Da kan vi ivareta behovet for dialog og forankring, og ikke minst ivareta de mange lokalsamfunnene og tettstedene vi har i kommunen vår. Det er en mulighet vi må ta vare på, selv om diskusjonene og vurderingene blir både krevende og smertefulle. Vi begynner å komme til vegs ende når det gjelder optimaliserings- og effektiviseringstiltak med nåværende tjenestestruktur. Vi bygger ikke framtidens Orkland med ostehøvelen. Dagens tjenestestruktur er ikke løsningen på framtidens utfordringer.

Ta kontroll over egen framtid

De utfordringene vi står overfor, og som vil kreve prioriteringer, er ikke utløst av kommunesammenslåingen. Alle de tidligere kommunene stod i en situasjon hvor det kommunale tjenestetilbudet ikke var bærekraftig på sikt.

Det var ikke tilfeldig at kommunene slo seg sammen frivillig. Sammenslåingen har gitt oss et pusterom og langt bedre forutsetninger for å gjøre disse endringene på våre premisser.

Det handler om bærekraft

Vi står i en situasjon hvor vi har forpliktelser i intensjonsavtalen for kommunesammenslåingen, men vi har også forpliktelser for framtida gjennom kommuneplanens samfunnsdel og andre vedtatte styringsdokument. I tillegg må vi forholde oss til kommunens forventede inntekter, gjeldsbelastning og befolkningsutvikling. Det handler om å ha en bærekraftig utvikling av Orkland.

Bare gjennom tidlige grep og gode prosesser, hvor vi ser på både inntekter og tjenestestruktur, kan vi beholde handlefriheten og handlekraften som har kjennetegnet Orkland kommune så langt.

Tilleggsnummer til forslag til statsbudsjett

Den 8. november la regjeringen Støre frem et tilleggsnummer for statsbudsjettet 2022. Tilleggsnummeret legger opp til en økning i overføringen til kommunene på 2 milliarder kroner. Dette vil gi cirka 7 millioner kroner ekstra til Orkland. Det ligger imidlertid bindinger og føringer for en del av disse midlene. Det er heller ikke 7 millioner kroner i nye midler, men reduserte kostander der tiltak i regjeringen Solbergs forslag til statsbudsjett korrigeres.

Basert på en foreløpig gjennomgang av tilleggsproposisjonen påvirker følgende Orkland kommune:

- Barnehagepriser reduseres fra og med 1. august 2022.
- Ekstra naturfagtime til ungdomstrinnet fra regjeringen Solberg reverseres.
- Innslagspunkt toppfinansiering ressurskrevende brukere endres.
- Ekstra fordeling oppvekstreform videreføres til og med 2024.

Stortingets budsjettvedtak

Stortingets budsjettvedtak innebærer noen endringer fra forslaget til statsbudsjett fremlagt 12. oktober med tilleggsnummeret av 8. november. Disse endringene er ikke tatt inn i vedtatt handlingsplan 2022–2025, med budsjett for 2022, og må derfor innarbeides via justeringer i løpet av 2022.

Følgende punkter fra budsjettvedtaket innarbeides i løpet av 2022:

- Ytterligere oppjustering av skatteanslaget og en tilsvarende nedtrekking i rammetilskuddet.
- Gratis halvdags SFO for førsteklassingene fra skoleåret 2022/23.
- Fjerning av avkortning av barnetrygd i sosialhjelpen fra 1. september 2022.
- Kompensasjon for forventede merutgifter til sosialhjelp som følge av høye strømpriser.

Justeringene for helårsvirkninger for 2023 og fremover, tas inn i arbeidet med handlingsplan 2023–2026.

Kapittel 2 Satsinger og utfordringer

Digitalisering

M4 arbeide målrettet med innovasjon og digitalisering, samt bidra til å utjevne ulikheter i digitale ferdigheter.

Temaplan digitalisering ble politisk vedtatt 23. juni 2021. Planen har hovedmålet «En enklere og bedre hverdag for orklendingene» og oversetter det nasjonale målbildet til spesifikke mål og satsinger for Orkland kommune. Den er i tillegg tuftet på mål og strategier i kommuneplanens samfunnsdel «Slik bygger vi Orkland sammen».

Det førende prinsippet er at vi ikke digitaliserer for teknologiens skyld, men for å tilby bedre tjenester for innbyggerne våre

Arbeidet med å realisere planen er allerede godt i gang. Digitalt førstevalg er et bærende prinsipp i tjenesteutviklingen, og det er jobbet med rutiner og prinsipp knyttet til roller, ansvarsfordeling og anskaffelser. Orkland kommune blir pilot for DigiTrøndelags prosjekt for ståstedskartlegging av det politiske nivået. I tillegg er det planlagt gjennomføring av en kompetansekartlegging innen helse og mestring, som pilot for ytterligere kartlegging senere.

Det vil også i henhold til temaplanplan startes pilotprosjekt for robotisering og automatisering av saksbehandling. Dette med mål om bedre tjenester som sikrer rettferdige resultat, raskere svar til innbyggere og potensiell gevinstrealisering i form av både arbeidsressurser og økonomi.

Vi viderefører satsingen knyttet til det skjerpede trusselbildet når det gjelder informasjonssikkerhet med videre implementering og kvalitetssikring av tiltak. Vi står overfor et trusselbilde i stadig utvikling, som igjen kan føre til at vi må gjøre tiltak utover det som vi har dimensjonert for i handlingsplan med budsjett. Orkland kommune følger løpende de anbefalinger som nasjonale myndigheter gir knyttet til informasjonssikkerhet.

Orkland kommune har forsterket dialogen med bredbåndsleverandørene via det etablerte tverrfaglige forumet for mobil- og bredbåndsutbygging, her ser vi at vi finner løsninger sammen med leverandørene. Den første søknaden om statlige NKOM-midler er også sendt til Trøndelag fylkeskommune.

Det skjer også et omfattende arbeid innen digitalisering for bedre tjenester innen samfunn, helse og mestring og oppvekst. Vi jobber med å implementere at velferdsteknologi skal bli en integrert del av tjenestetilbudet innen helse. Det er god utvikling knyttet til teknologi og digital didaktikk (undervisning i en digital verden) på oppvekstområde. Samfunn jobber med å kartlegge mulighetsområdet innen sine ansvarsområder. Vi fortsetter ellers utviklingen av kommunens kommunikasjon via digitale løsninger (nettside, MinSide, digital dialog, webinar med mer).

Digitalt utenforskap er ansett som en av de største demokratiske utfordringene vi står overfor. Det er et potensial for å se dette arbeidet i sammenheng med den generelle satsingen på å motvirke utenforskap. Kommunen starter nå som planlagt arbeidet med å etablere et tilbud om opplæring og veiledning til innbyggere som har behov for økt digital kompetanse. Det er mål om å søke Kommunal- og moderniseringsdepartementet om tilskudd for kommunale veiledningstilbud i 2022.

Utenforskap

K3 hindre utenforskap og konsekvenser av sosial ulikhet gjennom tidlig innsats og koordinerte tjenester.

De fleste som bor og lever i Orkland har trygge og gode liv. Likevel er det for mange også i vår kommune som av forskjellige årsaker står i utkanten av eller utenfor fellesskapet. Orkland har identifisert utenforskap som en av kommunens aller største utfordringer.

Kommunen har et signifikant høyere antall unge uføre sammenlignet med landet for øvrig. Utfordringen var til stede i alle de fire kommunene som ble til Orkland kommune og det er iverksatt tiltak både i de tidligere og i ny kommune for å motvirke denne trenden. Det er behov for å koordinere tiltakene og iverksette mer målrettet innsats. Det er behov for et program mot utenforskap.

Vi står inne i en fase der noen sentrale føringer også vil påvirke arbeidet vårt med utenforskap. Eksempel på dette er barnevernsreformen, rusreformen, kompetanseløftet for inkluderende praksis i skoler og barnehager og revidering av veilederen «Sammen mot mestring». I dag jobber vi med utenforskap på ulike måter, både forebyggende og kurative. Vi jobber gjennom brede generelle tiltak, målrettede tiltak på gruppenivå, og tiltak på individnivå. I en kommune med over 18 300 innbyggere er det krevende å få alle disse dimensjonene til å henge sammen på en smidig og koordinert måte.

Utenforskap kan ramme alle aldersgrupper. Prisen for utenforskap er høy, både for den enkelte og samfunnet. Årsakssammenhengene er ofte sammensatte. Situasjonen i Orkland er at næringslivet trenger faglært arbeidskraft, vi trenger at flere unge gjennomfører utdanningen sin på normert tid, det er for mange unge uføre og kommunen ønsker at flest mulig mestrer livet sitt.

Enkeltmennesker eller grupper av mennesker står utenfor samfunnet, på siden av fellesskapet, for eksempel der de ikke deltar i arbeidsliv eller tar utdanning, eller der de mangler språklig eller kulturell tilknytning til samfunnet ellers. Enkeltmennesker som ikke opplever tilhørighet. Dette gir oss fire kategorier utenforskap:

- Utenforskap i skole
- Utenforskap i arbeidslivet
- Sosialt utenforskap
- Økonomisk utenforskap

Vi kjenner derfor årsakene til utenforskap: omsorgssvikt, rus, fattigdom, ensomhet, psykiske helseproblemer, manglende integrering, frafall i utdanning, langvarig sykefravær, nedsatt funksjonsevne, mobbing og arbeidsledighet. Vi kjenner også noen faktorer som motvirker utenforskap, f.eks. trygg relasjon til en voksen i barnehagene eller skolen, tidlig identifisering og intervensjoner i familier/ med barn i risikogrupper.

Ei programsatsing bør gå over flere år, der delprosjektene vi starter med avløses av nye delprosjekter basert på konklusjoner i de første delprosjektene. Innsatsen vil vi måtte rette mot alle barn og unge i alderen 0-24 år. Det vil kunne ta noen år før vi ser resultatene av denne innsatsen i statistikken over unge uføre, vi antar at de første resultatene vil kunne ses i løpet av en 7-års periode.

Vi har et behov for å sikre at vi jobber etter delmål som vil føre oss til dette målet. I oppstarten er det hensiktsmessig å tenke 5 ulike delprosjekter. Prosjektene er forankret innenfor ulike fagområder. Oppvekst, helse og mestring og kultur.

- **Prosjekt 1:** Lage et tydelig utfordringsbilde med gjennomgang og evaluering av tiltak
 - Finne indikatorer vi skal måle utenforskap med.
 - Skaffe oss et helhetlig bilde og vurdering av det vi allerede gjør. Vurdere samordning og dialog mellom ulike hjelpetilbud og tiltak.
- **Prosjekt 2:** Inkluderende oppvekstmiljø.
- **Prosjekt 3:** Praktiskretting av skole og barnehage, og samarbeid med næringsliv.
- **Prosjekt 4:** Flere unge skal fullføre videregående opplæring. Vi skal styrke fraværarbeidet i skolen.
- **Prosjekt 5:** Arbeid og mestring: kommunen som arbeidstreningsarena.

Programmet og delprosjektene krever solid forankring både i politisk ledelse, administrativ ledelse, og i tjenestene. Vi har identifisert et behov for å jobbe med holdninger og verdier blant kommunalt ansatte for å ikke bidra til utenforskap gjennom egen adferd. Dette innebærer et arbeid for å heve kompetansenivået blant alle ansatte – skape felles forståelse for hvem som er i risiko og hvordan vi kan jobbe med dette. Særlig oppmerksomhet må vi ha rundt barn og familier, eller grupper med opphopning av risikofaktorer. Det krever kompetanse å kunne kartlegge dette tidlig. Det krever at vi er villige til å måle om det vi gjør virker. Det er en risiko for at det rapporteres overdrevne positive resultater i kampen om ressurser. Og vi bør unngå profesjonskamper. Dette kan åpne opp for å se på nye måter å fordele oppgaver mellom tjenestene på.

I 2022 vil vi jobbe med å konkretisere og detaljere programsatsingen. Vi vil søke statsforvalteren om skjønnsmidler, samt fylkeskommunens program for folkehelse. Utover dette må vi beregne egeninnsats med våre egne ansatte inn en slik programsatsing.

Næringsarbeid

M1 samarbeide aktivt med innbyggere, frivilligheten og næringslivet for å møte framtidens utfordringer.

M3 vektlegge kompetansebygging i samarbeid med forsknings og utviklingsmiljø, arbeidsliv og lokalsamfunn.

M5 synliggjøre Orkland som et attraktivt sted å bo og arbeide for å øke tilflytting og redusere tap av kompetanse til storbyene.

M6 stimulere barn og unges nysgjerrighet, utforskertrang og kreativitet for framtidens samfunn og arbeidsliv, med særlig vekt på yrkesretta fag, teknologi, innovasjon og entreprenørskap.

M14 legge til rette for et variert og solid næringsliv i hele Orkland, der våre sterke industritradisjoner utnyttes som regionalt fortrinn.

M15 legge til rette for aktivt og bærekraftig jordbruk, skogbruk, reindrift og havbruk.

M16 bidra til videreutvikling av reiselivet og stimulere innbyggere og tilreisende til økt bruk av kultur-, handels- og opplevelsestilbudet i Orkland.

M17 være en god vertskommune for næringslivet der kommunal innsats og vilje til å levere gode løsninger i samarbeid med næringslivet prioriteres.

Orkland kommune skal være næringskommune nummer 1 i Trøndelag. Det satses kontinuerlig på å tilrettelegge for næringsaktivitet i hele Orkland. Gode rammevilkår som differensiert arbeidsgiveravgift er viktig for å opprettholde geografisk spredning av virksomheter. Orkland kommune har meget gode forutsetninger for å tiltrekke ny "grønn" industri. Grunnmuren med industrihistorie, attraktiv serviceindustri, krafttilgang, næringsarealer, beliggenhet og nærhet til Trondheims-markedet og forskningsmiljøet ved NTNU/SINTEF gjør kommunen attraktiv. En godt utbygd regionhavn og korte avstander er også viktig.

Etablering av nye bedrifter i Orkland gjør at vi tiltrekker oss nye innbyggere. Økt handel og næringsaktivitet er avgjørende for befolkningsutviklingen i Orkland.

Arbeidet med arealdelen av kommuneplanen blir avgjørende for hvilke næringer kommunen kan tilrettelegge for i framtida. Tilgang på nok attraktive næringsarealer er et premiss for videre utvikling. Næringsarealer krever tilgang til god infrastruktur som VVA, krafttilgang og sentralitet i forhold til serviceindustri og samferdsel.

Etableringen av Newtonrommet er viktig for å styrke samarbeidet mellom skole og næringsliv. Newtonrommet bidrar også til å forebygge utenforskap ved å tilby realfagslæring med praktiske øvelser. Samarbeidet mellom skole og næringsliv gir mer innsikt i næringslivets behov og utfordringer. Newtonrommet skaper en arena som gir muligheter for ytterligere samarbeidsprosjekt mellom skole og næringsliv.

Orkland kommune skal legge til rette for å styrke bosettingsgrunnlaget. Temaplan markedsføring og tilflytting legges fram for politisk behandling 15. desember i tråd med planstrategien og presenterer både status, kunnskapsgrunnlag og forslag til en strategisk satsing, samt synliggjøring av mulige tiltak. Det legges vekt på samskaping med næringsliv, organisasjonsliv, frivillighet og innbyggere da dette er en utfordring som kommuneorganisasjonen ikke løser alene. Kommunedirektøren foreslår en 4-årig satsing (500 000 kroner per år) for å realisere tiltak som kan føre til økt tilflytting til kommunen. I tillegg avsettes det midler til bemanningsressurs for å følge opp arbeidet. Kommunedirektør vil komme tilbake til en handlingsplan første halvår i etterkant av politisk behandling av temaplanen.

På grunn av koronapandemien er det i 2021 gitt tilskudd fra kommunal- og moderniserings departementet på til sammen cirka fem millioner kroner til lokalt næringsliv. Totalt 61 bedrifter i Orkland har mottatt støtte i 2021. Dette er midler som skal bidra til å kompensere for deler av redusert omsetning eller direkte kostnader i forbindelse med pandemien. Mesteparten av tildelingsmidlene er tildelt reiseliv og opplevelsesnæringen som naturlig nok har hatt de største utfordringene under pandemien. Orkland kommune vedtok nye vedtekter for næringsfondet i 2021. I henhold til de nye vedtektene ble det høsten 2021 tildelt 650 000 kroner til sju bedrifter som driver næringsutvikling innenfor eksisterende virksomhet.

Klima, miljø og biologisk mangfold

M7 arbeide helhetlig, systematisk og forebyggende for å redusere risiko og konsekvensene av uønska hendelser, flom, tørke, skred og ras.

M8 ha en effektiv og bærekraftig arealutnyttelse, som tar vare på både dyrka og dyrkbar mark, og naturmangfoldet.

M9 være en pådriver for miljøvennlig forbruk og sirkulær økonomi, med fokus på gjenvinning, gjenbruk, redusert avfallsmengde og matsvinn.

M10 gjennomføre innovative, fornybare og lønnsomme energiltak i kommunale bygg og anlegg, samt være en pådriver for redusert energibruk i hele kommunen.

M11 ha miljømessige og etiske krav ved kommunale innkjøp.

M12 utarbeide årlige klimabudsjett og klimaregnskap som synliggjør ressursbehov, prioriteringer, ansvar og måloppnåelse for å skape et klimavennlig samfunn.

M13 bidra til at barn og unge utvikler naturglede, respekt for naturen og klima- og miljøbevissthet.

M15 legge til rette for aktivt og bærekraftig jordbruk, skogbruk, reindrift og havbruk

N9 ha gode og trafikk sikre samferdselsløsninger. Gjøre det lettere å gå, sykle og reise kollektivt.

N10 utvikle en god og bærekraftig infrastruktur innen veg, vann, avløp og renovasjon- og avfallshåndtering. Mobil- og bredbåndsdekning i hele kommunen.

N11 bidra til bo- og levemiljø uten helseskadelig støy.

Kommuneplanens samfunnsdel er tydelig koplet til FNs bærekraftsmål, og har et eget delmål med strategier under Modige Orkland, som konkret omhandler klima og miljø. I løpet av 2022 skal det vedtas en egen temaplan for klima og miljø.

Satsinger innen klima- og miljøarbeidet:

- Vi skal balansere målet om å være næringskommune nummer 1 og samtidig ivareta FNs bærekraftsmål.
- Vi skal få flere bedrifter til å jobbe med miljøsertifisering.
- Vi skal ivareta miljøaspektet når vi bygger.
- Vi skal jobbe for å få statlige myndigheter til å ta ansvaret for miljøutfordringene fra gruvevirksomheten på Løkken Verk.

Samfunnsikkerhet og beredskap

M7 arbeide helhetlig, systematisk og forebyggende for å redusere risiko og konsekvensene av uønska hendelser, flom, tørke, skred og ras.

M1 samarbeide aktivt med innbyggere, frivilligheten og næringslivet for å møte framtidens utfordringer.

Koronasituasjonen

Smittestatus per 9. november 2021

Det er fortsatt knyttet stor usikkerhet til varigheten på pandemien. Siden pandemien startet, er 311 orklendinger bekreftet smittet per 9. november 2021. Det er tatt over 21 000 PCR tester og tusenvis av hurtigtester per 9. november 2021. Det er ingen bekreftede koronadødsfall i kommunen.

Vaksinestatus

Vaksinestatus per 9. november 2021

- 91,7 prosent av innbyggere over 18 år har fått første vaksinedose.
- 89,3 prosent av innbyggere over 18 år har fått andre dose.
- 87 % av ungdommene på 16 og 17 år er vaksinert med første dose, og 66 % har tatt andre dose.
- 62 % av de fra 12 til 15 år er vaksinert med en dose.
- 365 personer har fått tredje dose med vaksine så langt, disse er beboere på sykehjem og personer med underliggende risikofaktorer.

Pandemien har hatt stor innvirkning på all kommunal drift siden starten av 2020 og i hele 2021. Også i 2022 vil pandemien påvirke driften. Kommunen må følge opp statlige føringer og følge utviklingen tett både lokalt og regionalt. Orkland har valgt å håndtere smitten videre som den nye normalsituasjonen, slik at den ivaretas i linjeorganisasjonen. Siden 25. oktober 2021 har kommunen drevet etter såkalt nedjustert TISK (testing, isolering, smittesporing og karantene). Statlige føringer legger premissene for hvordan arbeidet skal drives og nedjustert TISK varer minimum ut 2021, sannsynligvis også inn i 2022. Orkland har ingen egne råd eller forskrifter knyttet til pandemien per dags dato. Skulle situasjonen lokalt forverres betydelig, vil kommunedirektøren vurdere å foreslå innføring av nødvendige lokale tiltak.

Status på vaksineringen er det som vil påvirke videre smittesituasjon mest. Vi er i ferd med å sette en tredje vaksinedose for de eldste og sykeste, samt helsepersonell. Det er fortsatt fokus på å få opp vaksineprosenten i den øvrige delen av befolkningen. Tredje dose og høy vaksineprosent vil forhåpentligvis ha positiv innvirkning på antall nye smittetilfeller. Om de vaksinerte blir smittet, vil sykdomsforløpet for de aller fleste bli mildere.

De fleste ansatte i kommuneorganisasjonen har på ulike måter jobbet med pandemihåndtering. Cirka 120 ansatte har hatt direkte koronarelaterte arbeidsoppgaver. Håndteringen videre overføres gradvis til ordinære tjenester. Behovet for å bemanne koronatjenestene vurderes fortløpende. Kommunedirektøren planlegger driften fra 2022 tilnærmet ut fra en normalsituasjon, men er beredt på å ta nødvendige bemanningsgrep dersom det blir nødvendig.

Øvrige områder

Selv om området samfunnsikkerhet og beredskap nå handler mye om covid-19, er det viktig å holde fokus på alt som kan skje i en kommune. Overordnet ROS (risiko- og sårbarhetsanalyse) er et viktig verktøy i så måte. Der er følgende hovedområder belyst:

Naturhendelser: Dette omfatter alt fra storm og uvær til skred, flom og smitte av folk og dyr.

Utfordringene med forurensning fra de nedlagte gruvene på Løkken Verk er tatt med. Sikkert og rent drikkevann er også et vesentlig punkt.

Storulykker: Dette omfatter større ulykker i industri og i trafikken. Også skips- og havneulykker, brann ved omsorgsinstitusjoner og industri belyses her. Videre er mulig atomulykke omtalt.

Tilsiktede hendelser: Dette omfatter pågående livstruende vold (PLIVO) til trussel om det samme. Gisselsituasjoner, IT-cyberangrep og omdømmekriser inngår også her.

Ny helhetlig ROS-analyse ble vedtatt av kommunestyret i møte i juni 2021 med følgende kulepunkt:

- Kommunedirektøren gis fullmakt til nødvendige oppdateringer i ROS-analysen og i forslag til tiltak.
- Tiltak som krever kommunal finansiering behandles som innspill i budsjettarbeidet.
- ROS-analysen gjelder fra 2020 og revideres i tråd med kommunens planstrategi.

Cirka 50 tiltak ble synliggjort i analysen. Tiltakene er overført til kommunens overordnede beredskapsplan og håndteres videre. Ingen av disse tiltakene er med som forslag til finansiering i denne rulleringen av budsjett og handlingsplan. De fleste tiltakene fordrer heller ikke tilleggsfinansiering.

Arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap fordeler seg grovt på fem områder:

- ROS-analyser
- Beredskapsplaner
- Øvelser
- Håndtering av reelle hendelser
- Evalueringer/forbedringer

Visjonen i arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap:

Orkland skal være en trygg og sikker kommune for alle som bor, oppholder seg, har sitt virke, eller har eiendom i kommunen.

Kommunen har videre fått varsel fra statsforvalteren at de vil gjennomføre tilsyn med beredskapsplikt og helseberedskap i Orkland kommune. Tilsynet gjennomføres i desember 2021 og tilbakemeldingen etter tilsynet kommer sannsynligvis i starten av 2022.

Psykososialt kriseteam

Det er gjennomført endringer i bemanningen av kommunens psykososiale kriseteam i 2021. Fire nye personer er rekruttert. Teamet består av 12 personer fra kommunen. I tillegg deltar lensmannen og en prest. Det er innarbeidet nye administrative bestemmelser for teamet. Videre har det vært fokus på opplæring i og med at det er flere nye medlemmer i teamet. Det er satt i gang et samarbeid mellom Orkland, Skaun og Melhus kommuner som handler om oppfølging etter selvmord. Målsettingen med arbeidet er å utarbeide en egen veileder som er tilpasset de tre kommunene.

Stedsutvikling og nærdemokrati

N1 ta hele Orkland i bruk og videreutvikle levende tettsteder.

N2 videreutvikle Orkanger som by, og som et sterkt handels- og regionsenter med havn.

N4 utvikle modeller for nærdemokrati og medvirkning i lokalt utviklingsarbeid gjennom et tilrettelagt samspill mellom kommunen og ulike aktører i lokalsamfunn og nærmiljø.

N5 utvikle gode møteplasser og åpne offentlige bygg for flerbruk.

N6 stimulere til et mangfoldig, aktivt og framtidretta idretts- og friluftsliv.

N7 sammen legge til rette for en levende, selvstyrt og mangfoldig frivillighet.

N10 utvikle en god og bærekraftig infrastruktur innen veg, vann, avløp og renovasjon- og avfallshåndtering. Mobil- og bredbåndsdekning i hele kommunen.

N15 prøve ut nye måter å jobbe på gjennom samskaping, ha kultur for å akseptere risiko, styre usikkerhet og lære av feil.

K7 legge til rette for aktiv deltakelse i lokalt kulturliv og bidra til å gjøre profesjonelt kunst- og kulturtilbud tilgjengelig for alle.

K9 skape et aldersvennlig samfunn der eldre og andre med nedsatt funksjonsevne kan ferdes trygt og ha glede av service- og kulturtilbud i eget nærmiljø lengst mulig.

M1 samarbeide aktivt med innbyggere, frivilligheten og næringslivet for å møte framtidens utfordringer.

M5 synliggjøre Orkland som et attraktivt sted å bo og arbeide for å øke tilflytting og redusere tap av kompetanse til storbyene.

M8 ha en effektiv og bærekraftig arealutnyttelse, som tar vare på både dyrka og dyrkbar mark, og naturmangfoldet.

M14 legge til rette for et variert og solid næringsliv i hele Orkland, der våre sterke industritradisjoner utnyttes som regionalt fortrinn.

M15 legge til rette for aktivt og bærekraftig jordbruk, skogbruk, reindrift og havbruk.

M16 bidra til videreutvikling av reiselivet og stimulere innbyggere og tilreisende til økt bruk av kultur-, handels- og opplevelsestilbudet i Orkland.

Kommuneplanens samfunnsdel har mange og ambisiøse strategier som omhandler stedsutvikling, bolyst og nærdemokrati. Disse bygger godt opp under visjonen Sammen bygger vi Orkland. Skal vi lykkes vil strategi N15 om samskaping være helt sentralt. Kommunedirektøren anbefaler at vi prøver oss fram med metoder og modeller etter hvert som vi gjør oss erfaringer og skaffer oss kompetanse. Det er viktig å få innblikk i hva innbyggerne mener om sterke og svake sider ved sitt nærmiljø og hvilke muligheter de ser for framtida.

Dette arbeidet har vært begrenset av situasjonen knyttet til covid-19, og at vi ikke har kunne vært fysisk rundt i Orkland. I løpet av 2022 bør vi se på modeller for nærdemokrati og innbyggermedvirkning. Kommunedirektøren vil også vurdere å søke deltakelse i aktuelle innovasjonsprogram for å bygge kompetanse og utforske nye samarbeidsmodeller. Dette for å fremme bærekraftige lokalsamfunn sammen med KS og andre forsknings- og utviklingsaktører.

Arbeidsgiver

N12 være best i møte mellom mennesker.

N13 sikre et åpent og inkluderende arbeidsmiljø, og bygge en felles organisasjonskultur basert på kommunens visjon og verdier.

N14 sørge for at alle medarbeidere og ledere har en tverrfaglig tilnærming i tjenesteutøvelsen.

N15 prøve ut nye måter å jobbe på gjennom samskaping, ha kultur for å akseptere risiko, styre usikkerhet og lære av feil.

N16 utvikle en heltidskultur og legge til rette for ansatte med behov for en tilpasset arbeidssituasjon.

Arbeidsgiverpolitikken for Orkland kommune bygger på kommuneplanens samfunnsdel, og har fått navnet "Best i møte med mennesker". Arbeidsgiverpolitikken viser de handlinger, holdninger og verdier som kommunen som arbeidsgiver skal stå for. Best i møte med mennesker skal kjennetegne alle ledere og medarbeidere i jobben vi gjør for Orkland kommune.

Partssamarbeidet er ivaretatt gjennom tillitsvalgtforum der alle hovedtillitsvalgte deltar, og fagforum for hovedsammenslutningene på hvert tjenesteområde. Partssamarbeidet blir ivaretatt lokalt på den enkelte enhet gjennom HMS-utvalgene.

Bemanning

Orkland kommune er kommet inn i en normaliseringsfase etter kommunesammenslåingen. Overkapasiteten som følge av overlappende funksjoner er i stor grad tatt inn. Framover vil det først og fremst være bemanningstilpasninger som følge av endringer i behov og rammebetingelser som vil påvirke bemanningsnivå og sammensetning. Spesielt handler dette om å tilpasse den interne bemanningen i forhold til de demografiske endringer som fører til økte behov innen helse og reduserte behov innen oppvekst. Overtallige som er kvalifiserte skal også kunne omdisponeres til andre tjenesteområder ved behov. Lavere bemanningsbehov som følge av redusert etterspørsel etter kommunale tjenester eller andre årsaker skal også søkes løst ved omdisponering og tilbud om annet passende arbeid.

I handlingsplanperioden vil vi fortsette arbeidet med å få på plass en strategisk og operativ bemanningsplanlegging som er koblet til de økonomiske nøkkeltall i kommunens økonomiske handlingsplan. Bemanningsplanleggingen handler også om kompetanse og hvordan denne skal anskaffes, utvikles og endres. Temaplan kompetanse og heltid legger føringer for dette arbeidet framover.

Rekruttering og kompetanse

Den generelle samfunnsutviklingen fører til større og endrede kompetansekrav i norske kommuner. Dette på grunn av større endringstakt, teknologisk utvikling og nye krav til kommunale tjenester. I tillegg har kommunen rekrutteringsutfordringer for enkelte stillingsgrupper som følge av situasjonen i arbeidsmarkedet.

Utdanningsprofilen er som følger for kommunen totalt:

Kompetanseprofil totalt (målt i årsverk)	
Ufaglært	12 %
Fagarbeider	39 %
Høgskole-/universitet	49 %

Det er viktig for Orkland kommune å redusere bruken av ufaglært arbeidskraft for å sikre best mulig kvalitet på tjenestene. Som arbeidsgiver må vi derfor gi mulighet for ansatte til å ta fagutdanning. Vi må også fortsette det systematiske arbeidet med å etterspørre fagbrev ved rekruttering. Samtidig blir behovet for personell med høyere utdanning stadig viktigere grunnet nye kompetansekrav og endring av oppgaver som følge av digitalisering. I den vedtatte temaplan for kompetanse og heldid er det fastsatt seks områder av spesiell betydning for å utvikle kompetanse:

- Øke den digitale modenhet og legge til rette for digital transformasjon av tjenester
- Ivareta samfunns- og arbeidsgiveransvaret knyttet til lærlingeordningen
- «Best i møte med mennesker»
- Utvikle og samordne den operative ledelseskompetansen
- Øke kompetansen på tverrfaglig samarbeid/teamarbeid/prosjektarbeid
- Øke og vedlikeholde kompetanse på regelverk og internkontroll

I rekruttering konkurrerer kommunen med andre kommuner, næringsliv, andre helsetjenester og interkommunale selskaper. I temaplan for kompetanse og heldid er det fokusert på følgende tiltak for å møte rekrutteringsutfordringene og redusere turnover på markedsutsatte grupper:

- Utvikle intern rekrutteringsfaglig kompetanse og heve kvaliteten på rekrutteringsprosessene
- Ivareta konkurransedyktig lønn
- Videreføre satsing på sykepleierutdanning
- Målrettet markedsføring mot potensielle jobbsøkere
- Utvikle lønnsystemet med hensiktsmessige ordninger
- Faglig utvikling hos ansatte

Heltidskultur

Det står i kommunens arbeidsgiverpolitikk at «hele og faste stillinger er et grunnprinsipp og skal følges opp med tiltak som fremmer heltidskultur». Dette handler om at arbeidsgiver både skal tilby hele faste stillinger og samtidig arbeide for at ansatte vil jobbe heltid. Heltidskultur er viktig for å bidra til bedre kvalitet i tjenestene, mer effektiv organisering og et bedre arbeidsmiljø som skal sikre høyere nærvær. Per i dag har ansatte i Orkland kommune en gjennomsnittlig ansettelsesprosent på 81 prosent. Av de ansatte jobber 53 prosent heltid. Dette er en økning fra 2020 og viser at vi totalt sett er på rett vei. Av tiltak som skal implementeres de nærmeste årene som følge av vedtatt temaplan for kompetanse og heldid er:

- Informasjon og bevisstgjøring om pensjon
- Øke involvering og autonomi gjennom lederutvikling og “beste praksis”
- Tydeligere permisjonspraksis
- Lønnspolitiske tiltak
- Øke det generelle utdanningsnivået

Sykefravær og arbeidsmiljø

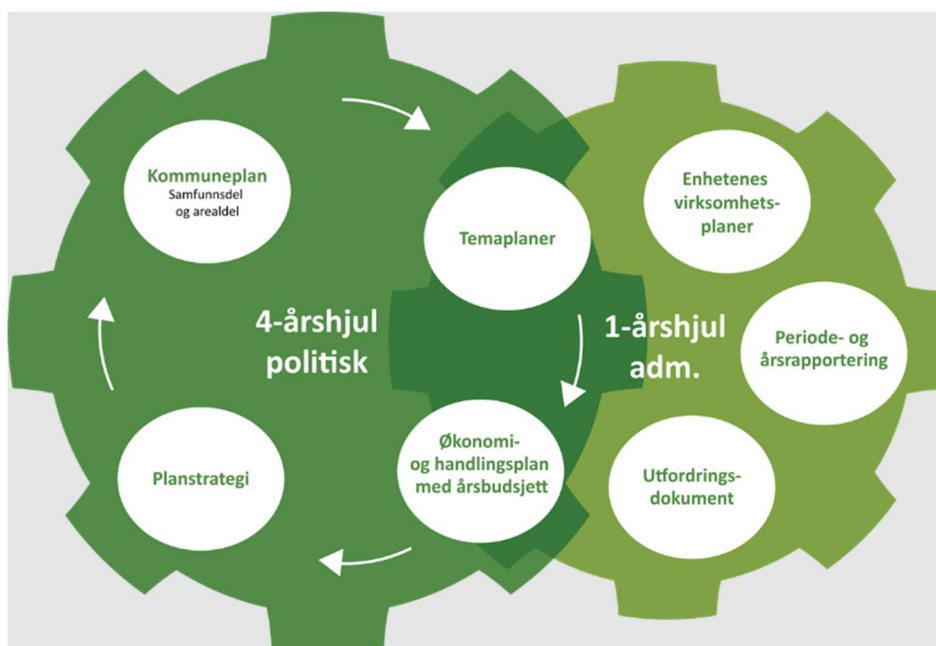
Arbeidsgiverpolitikken understreker at et godt arbeidsmiljø er en forutsetning for at vi trives og kan gjøre en god jobb. Sykefraværet koster Orkland kommune cirka 30 millioner kroner i året i direkte netto fraværskostnader. I tillegg kommer indirekte kostnader ved potensielt dårligere tjenester og innleie av vikarer.

Orkland kommune gjennomførte høsten 2020 en medarbeiderundersøkelse for alle faste ansatte og ansatte med lengre engasjement/vikariater. Undersøkelsen hadde til hensikt å måle jobbtilfredshet og arbeidsplassknytning. Det er i 2021 utarbeidet handlingsplaner med tiltak som er fulgt opp. Dette arbeidet vil fortsette inn i 2022.

Viktige tiltak framover vil være:

- Sikre etterlevelse av etablerte rutiner gjennom opplæring og utnyttelse av digital lederstøtte.
- Operativ lederopplæring i håndtering av sykefravær og fokus på nærværsfaktorer.
- Identifisere alternative arbeidsoppgaver som egner seg som tilrettelegging på enhets- og avdelingsnivå.
- Bruke de etablerte HMS-utvalgene på enhetsnivå aktivt for oppfølging og kontinuerlig fokus på arbeidsmiljø og sykefravær.
- Videreutvikle internkontrollarbeidet innen HMS.

Kapittel 3 Det kommunale plansystemet, våre verdier og visjon

Overordnede målsettinger og strategier

Kommuneplanens samfunnsdel er det strategiske styringsdokumentet som peker på hva Orkland kommune skal satse spesielt på i perioden 2020 - 2032. Det betyr ikke at vi skal slutte med det som ikke nevnes i dokumentet, men vise hvor vi skal rette innsats og ressurser spesielt for å nå målene vi har satt.

Kommuneplanens samfunnsdel ble vedtatt av kommunestyret 28.10.2020 i sak 77/20.

Visjon og verdier

Orkland kommunes målsettinger og strategier er koplet til FNs bærekraftsmål, vår egen visjon *Sammen bygger vi Orkland* og våre verdier *modig, klok og nær*.

Kommunens plansystem

Orkland kommunes plansystem består av følgende hovedelementer:

- Strategisk del - med samfunnsdel, planstrategi og arealdel.
- Handlingsdel - utfordringsdokument, nøkkeltalldokument, handlingsplan med budsjett, temaplaner og virksomhetsplaner.
- Rapportering og læring - innspill og overordnede veivalg til samfunnsdel og arealdel.

Hovedmål og delmål i samfunnsdelen

Hovedmålene i kommuneplanens samfunnsdel er tredelt, etter kommunens verdier:

Hovedmål Modige Orkland

Orkland skal være MODIG og arbeide målrettet med innovasjon, næringsutvikling og digitalisering for å møte framtidens utfordringer. Samtidig skal kommunen og lokalsamfunnene motvirke konsekvensene av klimaendringer og stille seg i front for lavutslippssamfunnet.

Delmål Modige Orkland

- *Orkland møter framtidens utfordringer på en offensiv måte.*
- *Orkland skal være et smart, grønt og framtidsretta samfunn.*
- *Orkland skal være næringskommune nummer 1 i Trøndelag!*

Hovedmål Kloke Orkland

Orkland skal være KLOK og se motstridende interesser og legge til rette for samarbeid og dialog. Målet er å være et tilgjengelig, trygt, mangfoldig og aktivt samfunn.

Delmål Kloke Orkland

- *Orkland skal være et inkluderende samfunn for mennesker i alle livsfaser, med ulike forutsetninger og funksjonsevner, der den enkelte opplever tilhørighet, mestring, trivsel, og tar medansvar.*
- *Orkland kommune skal ha en bærekraftig økonomi og en effektiv tjenesteproduksjon.*

Hovedmål Nære Orkland

Orkland kommune skal være NÆR og arbeide for gode menneskemøter, møte individuelle behov og ta hele Orkland i bruk.

Delmål Nære Orkland

- *Orkland skal ha en aktiv og bærekraftig by- og stedsutvikling.*
- *Orkland kommune skal være en attraktiv arbeidsgiver med god organisasjonskultur som innbyggerne har tillit til.*

Kapittel 4 Organisering og styring

Politisk organisering

Den politiske organiseringen i Orkland kommune skal bidra til å nå målene i kommuneplanens samfunnsdel og underliggende planer. Dette innebærer at Orkland kommune skal legge til rette for engasjement og deltagelse i utvikling av lokalsamfunnet og samhandling mellom kommune, lokalsamfunn og næringsliv. Den politiske organiseringen av Orkland kommune 2019 - 2023 er som følger:

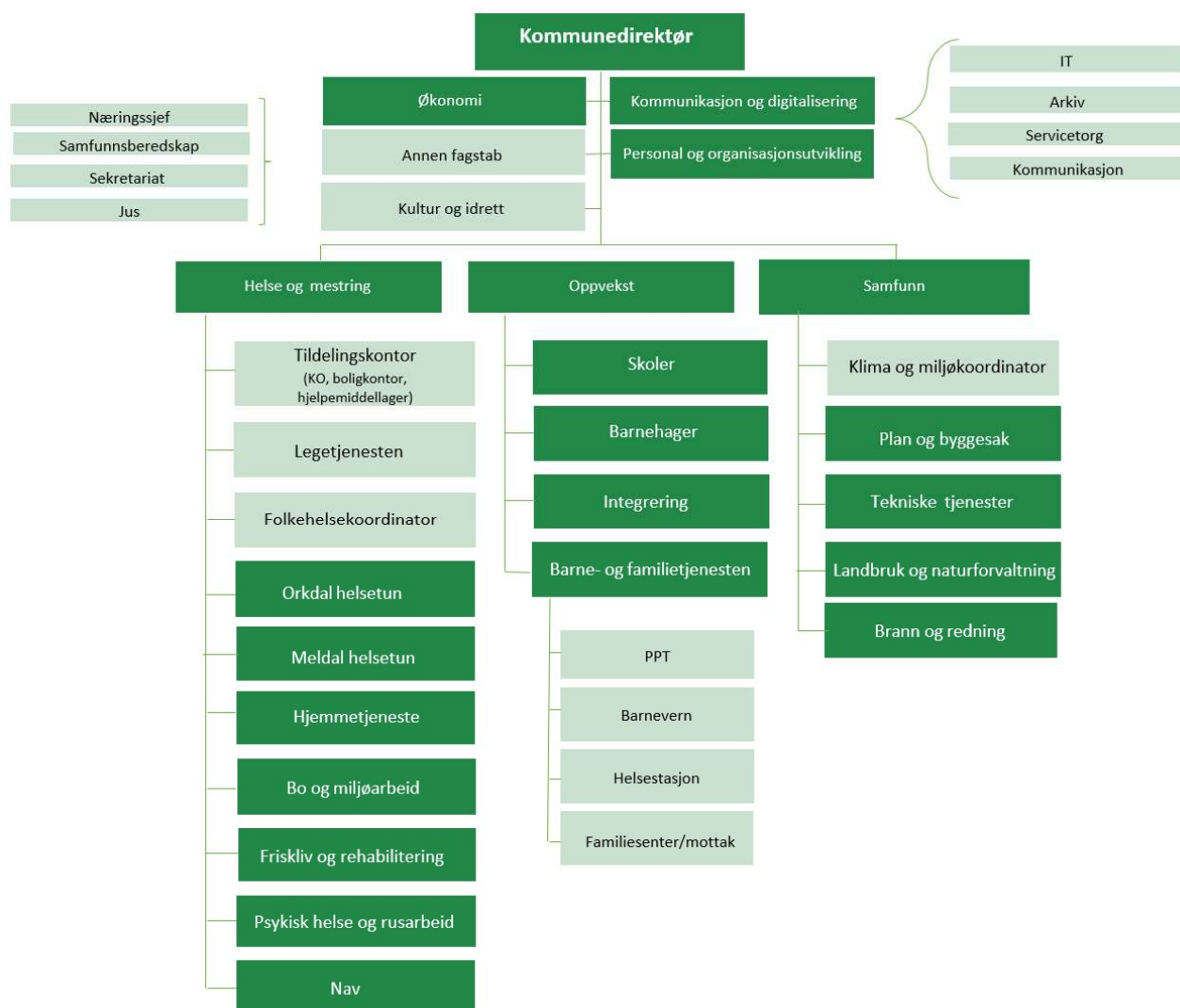
- Orkland kommunestyre har 51 representanter.
- Orkland formannskap har elleve representanter.
- Hovedutvalg for oppvekst med ni faste representanter.
- Hovedutvalg for helse og mestring med ni faste representanter.
- Hovedutvalg kultur, idrett og folkehelse med ni faste representanter.
- Hovedutvalg for teknikk med ni faste representanter.
- Hovedutvalg forvaltning med elleve faste representanter.

Det er videre etablert et kontrollutvalg med fem representanter. Det er etablert elderråd og råd for personer med nedsatt funksjonsevne, og ungdomsråd ble etablert høsten 2020.

Administrativ organisering

Orkland kommunes hovedoppgaver er tjenester, myndighetsutøvelse, samfunnsutvikling og lokaldemokrati. Det er stor kompleksitet i oppgaver, fagområder og lovverk som den samlede virksomheten skal levere på. Kommunen må ha en organisering som bidrar til at den når målene og løser oppgavene på en mest mulig effektiv måte. Orkland skal ha en administrativ organisering som har brukerperspektivet i fokus og der tjenesteområdene settes sammen ut fra hva som tjener brukerne. Det betyr samlede og robuste fagmiljø. Tjenestene skal møte brukerne der de er.

Kommunens organisasjon er delt inn i tre tjenesteområder, samt kommunedirektøren med stab og kultur:

Ansatte

Orkland kommune har per 22. Oktober 2021 1 353 årsverk, fordelt på 1 694 faste ansatte.

	Årsverk	Antall ansatte
Totalt	1 353	1 694

Faste ansatte inklusive ansatte i lønnet og ulønnet permisjon over 1 prosent stillingsandel. Vikarer, engasjerte, oppdragstakere, lærlinger og politikere er ikke medregnet.

Kapittel 5 Økonomiske rammebetingelser

I dette kapitlet kommenteres sentrale forhold som påvirker inntekts- og utgiftsbildet som ligger til grunn for den samlede driftsrammen som kommunestyret har til fordeling.

Kommunens økonomiske ramme endres i takt med befolkningsendringene. Dersom endringene i Orkland er lik endringene på landsbasis, vil vi få vår andel av statsbudsjettets vekst i inntekter. Imidlertid ser vi at gruppen barn og unge har en større nedgang enn landet for øvrig. Dette gjør at tjenestenivå må tilpasses og at inntektene går ned. Tilsvarende ventes en vekst i den eldste delen av befolkningen.

I arbeidet med handlingsplanene 2020–2023 og 2021–2024 ble det lagt inn sparingskrav på rammeområdene for å møte de utfordringene kommunens økonomi står foran. Disse er løst for 2022 med konkrete tiltak. I tillegg vedtok Kommunestyret å redusere innsparingsbehovene med 4,8 millioner kr i 2023, med 4,05 millioner kr i 2024 og med 4,8 millioner kroner i 2025 og utover.

Det gjenstår fortsatt betydelige utfordringer som må håndteres. Disse er i størrelsesorden:

- 2023: 11 millioner kroner
- 2024 og utover: 21 millioner kroner

Inntekter

Skatt og rammetilskudd

Da forslaget til statsbudsjettet ble lagt fram, ble det også publisert nye og høyere skatteanslag for landet i inneværende år. Denne økningen forventes å vare inn i 2022. Skatt og inntekstutjevning er dermed betydelig høyere enn forventet da kommuneproposisjonen ble lagt fram i mai.

For rammetilskudd og skatteinntektene på formue og inntekt er regjeringens forslag til statsbudsjett og tilleggsnummeret til statsbudsjettet 2022 lagt til grunn. Det er ikke tatt høyde for eventuelle endringer som følge av behandlingen i Stortinget etter 8. november.

Fellesinntektene i statsbudsjettet gir følgende endring for Orkland kommune i forhold til tidligere vedtatt handlingsplan.

	2022	2023	2024	2025
Skatt på inntekt og formue	-19 673	-19 673	-19 673	-19 673
Skjønnsmidler	1 310	1 310	560	560
Rammetilskudd	-28 523	-27 198	-26 617	-26 705
Inntekstutjevning	-9 312	-9 312	-9 312	-9 312
Endringer i kommunestyret (tilleggsnummer)				
Skatt på inntekt og formue	-8 304	-8 304	-8 304	-8 304
Rammetilskudd	2 681	43	795	34
Inntekstutjevning	-319	-319	-319	-319
Statsbudsjettets fellesinntekter	-62 140	-63 453	-62 870	-63 719

Økningen fra forrige års overføringer skyldes delvis at beløpene er deflatorregulert, det vil si økt for å dekke forventet lønns- og prisstigning. I tillegg er det en del bindinger og forventninger til bruk av disse midlene.

Utgiftsøkninger	2022	2023	2024	2025
Lønn og pris	30 512	30 763	30 836	30 818
Universell utforming IKT	112	0	0	0
Dekning 50% barnehagelærere	294	294	294	294
Ny tolkelov	69	69	69	69
Bortfall tilskudd minoritetsspråklige elever	-560	-560	-560	-560
Ekstra naturfagtime	356	854	854	854
Barnekoordinator	330	647	647	647
Oppvekstreform barnevern	6 807	6 807	6 807	6 807
Psykisk helse barn og unge	270	270	270	270
E-helseløsninger	1 158	1 158	1 158	1 158
Økt basistilskudd leger i 2022	183	183	183	183
Rådgivende enhet Rus	284	284	284	284
Økning sosialhjelp pga redusert tiltakspenger	196	196	196	196
Økning innslagspunkt ressurskrevende	1 183	1 183	1 183	1 183
Sum	41 194	42 148	42 221	42 203
Endringer i kommunestyret				
Bortfall ekstra naturfagtime	-356	-854	-854	-854
Reversert økt innslagspunkt ress.krevende brukere	-1 183	-1 183	-1 183	-1 183
Ny makspris barnehage	927	2 039	2 039	2 039
Sum, oppdatert	40 582	42 150	42 223	42 205

Tiltakene er kommentert på de rammeområdene de er plassert.

Avkastning fra energiverk

Orkland kommune er eier av Orkland energi og har 50 millioner kroner i ansvarlig lån til selskapet. Fra 1. januar 2021 er det inngått ny låneavtale. Lånet har en årlig rente på 4 prosent og det betales et årlig avdrag på 1 millioner kroner. Restlånet innfris i sin helhet i januar 2046.

Orkland kommune eier 16,94 prosent av aksjene i Trønderenergi. Styret i Trønderenergi har fastsatt en utbyttepolitikk som gir eierne minimum 200 millioner kroner i utbytte. Avkastning på C-aksjene gir Orkland en million kroner i ekstra utbytte for årene 2021–2023. Utbyttet fra Trønderenergi er i samsvar med dette budsjettet med 35,4 millioner kroner i 2022/2023 og 34,3 millioner kroner fra 2024. Utbyttet fra Orkland energi er budsjettet med 4,75 millioner kroner for hele perioden. I tillegg er det budsjettet med noen mindre utbytter fra andre selskaper.

Eiendomsskatt

I henhold til endringer i eieendomsskattelova fra 1. januar 2019 er det åpnet adgang til å skrive ut skatt på enkelte kategorier. Kommunestyret i Orkland har vedtatt eiendomsskatt for Orkland kommune i henhold til eieendomsskattelova § 3c og § 4, tredje ledd. Det omfatter kraftverk, vindkraftverk, kraftnett og anlegg omfattet av særskattereglene for petroleum, samt flytende oppdrettsanlegg i sjø.

Skattesatsene for de enkelte delene av Orkland er ulik siden tidspunkt for innføring av eiendomsskatt er forskjellig. Orklands del av Snillfjord og Meldal hadde eiendomsskatt og er på høyeste sats med syv promille. Orkdal innførte eiendomsskatt i 2019 og har fra 2022 syv promille. Eiendomsskatt for Agdenes ble første gang utskrevet i 2020 slik at de i 2022 har seks promille og fra 2023 syv promille.

Eiendomsskatten er lagt inn som følger i handlingsplanen:

Tusen kroner	2022	2023	2024	2025
Eiendomsskatt	- 26 544	- 26 344	- 25 944	- 25 944

Den største eiendomsskatteyteren isolert sett er vindkraftverket på Geitfjellet, men kraftnettene gir også betydelig eiendomsskatt. For begge disse eiendomsskatteobjektene vil eiendomsskatten være fast i 10 år før det må gjennomføres en ny taksering.

For kraftprodusenter og havbruk vil eiendomsskatten variere fra år til år siden eiendomsskattesatsen her avhenger av henholdsvis kraftprisen de siste fem år og hvor mange mærer havbruksnæringen har hatt i havet i minst seks måneder året før.

Øvrige inntekter - havbruksfond

Stortinget besluttet i 2015 at det skal opprettes et havbruksfond. Fra og med 2016 ble 80 prosent av inntektene fra framtidig vekst i oppdrettsnæringen fordelt gjennom havbruksfondet til kommunal sektor. Alle kommuner med oppdrett av edelfisk fikk en respektiv andel av inntektene. Den ble fordelt årlig i henhold til den enkelte kommunes andel av lokalkapasitetene i hele landet. I 2020 mottok Orkland kommune 10 948 063 kroner og i 2021 var det overføringen på 4 211 810 kroner.

Beregningen av utbetalinger fra Havbruksfondet ble endret i 2021 og vil ytterligere bli endret i 2022:

- Det innføres en produksjonsavgift på 40 øre per kilo produsert laks, ørret og regnbueørret. Effekten anslås til om lag 500 millioner kroner. Produksjonsavgiften vil gå inn i havbruksfondet og fordeles etter fordelingsnøkklene som til enhver tid gjelder i fondet.
- Av salgs- og auksjonsinntekter fra økt kapasitet og nye tillatelser, vil 60 prosent tilfalle staten og 40 prosent kommuner og fylkeskommuner fra og med 2022. Auksjoner avholdes hvert andre år, og dette vil medføre variasjoner år for år. I handlingsplanperioden er det auksjoner i 2022 og 2024. I handlingsplanen er det lagt inn en inntekt på 7,2 millioner kroner i 2022 og 2024. I mellomårene hvor det ikke er auksjon, 2023 og 2025, er inntekten estimert til 3,9 millioner kroner per år.

Inntektene fra havbruksfondet er usikre siden både konjunkturer, miljø, sykdommer og politiske disponeringer vil kunne påvirke de årlige utbetalingene. Hele beløpet er derfor avsatt til fond og ikke tatt inn i driften.

Øvrige inntekter - Produksjonsavgift vindkraft

Regjeringen har i sitt statsbudsjett foreslått en ny produksjonsavgift på vindkraft. Forslaget vil innebære at vertskommunene fra og med 2023 vil få en produksjonsavgift på ett øre per kWh basert på kraftproduksjonen i 2022. Geitfjellet vindkraftverk har en installert produksjon på 548 GWh fordelt på 43 vindmøller hvor 39,5 møller ligger i Orkland. Dette tilsvarer en installert produksjon på 503 GWh. Omregnet til kWh tilsvarer dette 503 millioner kWh.

For Orkland tilsvarer dette, basert på installert produksjon, en produksjonsavgift på 5,03 millioner kroner per år fra og med 2023.

Utgifter

Lønns- og prisstigning

Ut fra forslag til statsbudsjett ble følgende satser for omregning til nytt år brukt:

- Lønnsvekst 3,2 prosent
- Prisstigning 1,6 prosent
- Kommunal deflator (kostnadsvekst for produksjon av kommunale tjenester) 2,5 prosent

Reservert lønn og sosiale utgifter

Lønnsoppgjøret for 2021 er lagt inn i tallgrunnlaget, med unntak av lokale forhandlinger i kapittel 4. Kostnaden på denne delen av lønnsoppgjøret er lagt samlet i lønnsavsetningene.

Lønnsvekst i statsbudsjettet er 3,2 prosent. Med unntak av overhenget som er fordelt på rammeområdene ligger lønnsavsetningen i en sentral pott i påvente av neste års lønnsoppgjør. Det er satt av 30,6 million kroner.

Tjenestepensjon

Orkland kommune har to leverandører av tjenestepensjon, Statens pensjonskasse (SPK) for lærerne og Kommunal landspensjonskasse (KLP) for alle andre grupper. Orkland er medeier i KLP, og får derfor tilbakebetalt andel av overskudd hvert år samtidig som det betales inn et egenkapitaltilskudd.

Årlig innbetaling til KLP er sammensatt av en løpende premie beregnet ut fra dagens ansatte, en reguleringspremie og tilbakebetalt overskudd. Reguleringspremien viser en økning i pensjonskostnad som følge av lønnsoppgjøret der både dagens ansatte, tidligere ansatte og pensjonistene er med i beregningsgrunnlaget. Det er alltid stor usikkerhet knyttet til prognosen for reguleringspremien fordi den avhenger av det faktiske lønns- og trygdeoppgjøret som først forhandles neste år.

Til SPK betales det en løpende premie beregnet ut fra dagens ansatte, uten forskuddsvis dekning av fremtidige pensjonsutbetalinger.

Innbetalt pensjonspremie skal føres på hvert enkelt område og indikerer likviditetsbehov for kommunen og inkluderer løpende premie og reguleringspremie. Det er benyttet følgende pensjonspremier (innbetalt arbeidsgivers andel, eksklusiv arbeidstakers egenandel på to prosent) ved budsjettering:

	2022	2021
Fellesordningen i KLP	14,74 %	16,41 %
Sykepleiere (KLP)	14,94 %	16,99 %
Lærerne (SPK)	8,92 %	8,61 %

Reduksjon i KLPs pensjonsordninger skyldes mindre avvik enn tidligere mellom forsikret alderspensjon og det som faktisk kommer til utbetaling med nye samordningsregler.

Av tjenestepensjonen betales arbeidsgiveravgift.

Premieavvik, amortisering og amortiseringsprinsipp

Kommunens regnskapsførte årskostnad kan avvike mye fra innbetalt premie til pensjonsleverandør det enkelte året. Premieavviket er forskjellen mellom betalt premie til pensjonsleverandør og langsiktig premie som skal være kommunens netto belastning. Premieavviket kan i sin helhet betales året etter at det har oppstått, eller det kan fordeles på sju år. Orkland har valgt amortisering over sju år.

Lønns- og trygdeoppgjøret i 2021 ble betraktelig høyere enn det som var lagt til grunn i budsjett 2021. Dette vil resultere i høye premieavvik for 2021. Denne ekstra kostnaden skal belastes regnskapet/amortiseres over sju år, i tillegg til akkumulert premieavvik fra tidligere år. Avregningen fra innbetalt pensjonspremie til regnskapsført pensjonspremie føres under rammen til kommunedirektør. Derfor øker pensjonskostnadene under denne rammen, selv om årets innbetaling reduseres på andre områder.

Finansiering av AFP-ordning 62 - 64 år

Ansatte som har opptjent rettigheter til å gå av med AFP, kan velge å gjøre dette ved 62 år. Kommunen kan enten velge en utjevningsordning gjennom pensjonsleverandør, eller velge selvassurans for ordningen. Orkland er selvassurandør og dekker selv kostnadene for de som faktisk går av med AFP etter denne ordningen. Foreløpig har denne løsningen vært mest lønnsom for kommunen. I handlingsplanen 2022–2025 er det lagt inn 5,8 millioner kroner, eksklusive sosiale kostnader til AFP-ordningen 62 –64 år.

Arbeidsgiveravgift

Orkland kommune har tre ulike arbeidsgiveravgiftssoner. Tidligere Orkdal kommune er i sone 1, tidligere Agdenes kommune er i sone 2, mens tidligere Meldal og Snillfjord kommuner er i sone 3. Sonene har ulike satser.

Sone	Sats
1	14,1 %
2	10,6 %
3	6,4 %

Fra 1. januar 2022 gjelder nytt virkeområde for differensiert arbeidsgiveravgift. Soneinndelingen skal følge grunnkretsene som er fastsatt hos SSB. Dette medfører ingen endring i soneinndelingen for Orkland kommune.

ESA har godkjent ordningen for perioden 2022-2027.

Renter og avdrag på lån

For alle lånene som Orkland kommune har er det beregnet avdrag i henhold til opprinnelig betalingsplan for det enkelte lån. Rente er i hovedsak beregnet ut fra Norges banks renteanslag for perioden 2022-2025. Dette innebærer en markedsrente på flytende lån på 2 prosent i 2022. En økning til 2,5 prosent i 2023 og en ytterligere økning på 0,1 prosent i 2024 og 2025. Videre er det lagt på en liten margin i rentenivået i perioden på 0,25 prosent for lån med flytende rente. Lån med rentesikring videreføres i bindingsperioden og går over til flytende rente ved utløp av bindingsperioden. Per 30. September 2021 har vi en andel på 33,9 prosent av lånegjelden som er rentesikret. For nye lån er det beregnet en gjennomsnittlig avdragstid på 35 år.

Tilpasning av driftsnivå og prioriteringer

Handlingsplanen for de neste fire årene vedtas i siste kommunestyremøte i året. Tallgrunnlag og dokument oppdateres med vedtaket og oversendes statsforvalteren innen fristen i januar. I mai legges revidert nasjonalbudsjett (RNB) fram sammen med kommuneproposisjonen for kommende år. RNB tar stort sett for seg endringer i inneværende år, men tiltak som igangsettes i løpet av året får helårsvirkning året etter. Kommuneproposisjonen forteller hvordan regjeringen ser for seg utviklingen de neste årene, og spesielt for kommende år.

Når kommuneproposisjonen kommer, starter også handlingsplanprosessen for kommunen. Vi beregner virkninger av eventuelle endringer vedtatt i egen kommune, helårsvirkning av tiltak fra RNB og tiltak beskrevet i kommuneproposisjonen. Er det andre tiltak som har oppstått gjennom året og som vil påvirke driften i flere år, legges disse inn. Dette kaller vi konsekvensjustering.

Siste vedtatte handlingsplan bearbeides, første år strykes og et fjerde år kopieres fra siste året i vedtatt handlingsplan og dermed har vi utgangspunktet for tallene i neste handlingsplan.

Vi legger så inn tallene vi har fått fra konsekvensjusteringen og står igjen med et utgangspunkt for konsekvensjustert handlingsplan. Er det behov for endringer utover de forventede rammene, løses dette ved å legge inn et innsparingskrav i den konsekvensjusterte handlingsplanen. Fra konsekvensjustert handlingsplan får rammeområdene sine økonomiske rammer og tilpasser tallene til egen drift innenfor tildelt ramme.

Statsbudsjettet legges frem i neste års kroner, og her får vi den forventede pris – og lønnsveksten (deflator) og bruker dette for å løfte kostnader og inntekter i handlingsplanen opp til samme kroneverdi.

Etter at statsbudsjettet er kommet, legger kommunedirektøren inn tiltak, avstemmer handlingsplanen og legger inn sine prioriteringer.

Kommunedirektøren legger frem sitt forslag der prioriterte tiltak er lagt inn, planens inntekter og kostnader er balansert og premisser, forutsetninger og foreslåtte løsninger er beskrevet i kommunedirektørens notat.

Fra vedtatt handlingsplan 2021 til kommunedirektørens forslag

I vår viste utfaktureringen av eiendomsskatt at denne posten kunne økes med 8,16 millioner kroner per år i planperioden. Statsbudsjettets inntekter fra skatt og rammetilskudd korrigerert for pris og lønnsøkning og bindinger og forventninger om kommunale prioriteringer ga 15 millioner kroner i økte inntekter i 2022 etter forslag fra regjeringen Solberg. I tilleggsnummer til statsbudsjettet 2022, presentert av regjeringen Støre, ble inntektene i 2022 økt med ytterligere 6,5 millioner kroner. Siste vedtatte handlingsplan ble saldert med avsetninger i årene 2022–2024. Nivået for 2024 er videreført for 2025. De avsatte midlene er tatt inn i kommunedirektørens forslag. Fra 2023 innføres en produksjonsavgift på vind. Denne forventes å gi cirka 5 millioner kroner ekstra inntekter per år. Kostnad til pensjon er redusert fra fjorårets nivå, og frigjør omtrent 7 millioner kroner hvert år fremover. Totalt gir dette økte inntekter på 46,2 millioner kroner for 2022.

	2022	2023	2024	2025
Økt anslag eiendomsskatt	8 160	8 160	8 160	8 160
Statsbudsjettets virkning, regjering Solberg	15 004	12 725	12 821	12 927
Redusert avsetning til fond	8 556	5 595	3 896	3 899

Kommunedirektøren, reduksjon ramme	0	0	3 500	3 500
Produksjonsavgift vind	0	5 030	5 030	5 030
For mye beregnet arbeidsgiveravgift HP2021-2023	960	962	959	959
Reduserte pensjonskostnader	6 991	7 047	6 990	7 043
Økte inntekter	39 671	39 519	41 356	41 518
Endringer i kommunestyret				
Virkning tilleggsproposisjon fra regjeringen Støre:	6 554	8 578	7 826	8 587
Økte inntekter, oppdatert	46 225	48 097	49 182	50 105

Konsekvensjustering

Beregningene fra kommuneproposisjonen viste at Orkland ville få inntekter som forventet i 2022. Det ble derfor ikke satt i verk tiltak for ytterligere innsparinger utover det som lå i vedtatt handlingsplan. Tidligere vedtatte innsparingskrav for 2022 var på cirka 10 millioner kroner og løsningen for hvert av rammeområdene er beskrevet der.

	2022	2023	2024	2025
Konsekvensjustering				
Dagkasernert vakt fra og med 2022	-2 524	-1 262	0	0
Trygghetsalarmer - rammeendring (Værnes respons)	-514	-514	-514	-514
Omfordele vedtatt innsparing Aa skole	-1 119	-3 085	-3 085	-3 085
Lønnsoppgjør 2021	-8 372	-7 958	-7 831	-7 825
Valg	78	-366	78	-711
Styrking bo og miljø	-4 156	-4 193	-4 193	-4 193
Gjennomgang ressurskrevende brukere	-750	-750	-750	-1 401
Endring inntekter fra kommuner (Snillfjord)	-253	-127	0	0
Driftsutgifter vei Lensvik-Berg	0	0	-1 100	-1 100
Økt ramme tekniske tjenester	-9 000	-9 000	-9 000	-9 000
Tilpasning integreringstilskudd	-2 104	-120	-113	-104
Sum konsekvensjustering	-28 714	-27 375	-26 508	-27 933
Prioriteringer				
Landbruk - Tiltak vannovervåkning	-135	-135	-135	-135
Økt basistilskudd fastleger (RNB-21)	-648	-648	-648	-648
Kriseteam - økning ramme	-270	-270	-270	-270
Kommunale avgifter på kommunale eiendommer	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Microsoftlisenser - tilbakeføring	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500
Skattkammeret - økning ramme	-300	-300	-300	-400
Brakkerigg Orkanger ungdomsskole	-810	-1 300	-1 300	-1 300
KS-satser ved forsterket fosterhjem	-455	-455	-455	-455
IKT sikkerhet	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Sum prioriteringer	-7 618	-8 108	-8 108	-8 208
Tekniske korrigeringer	-365	-388	-293	-413
Renter og avdrag	1 165	-5 477	-7 313	-5 671
Økte kostnader	-35 532	-41 348	-42 222	-42 224
Avsetning til disposisjonsfond	-4 139	0	0	0
Bruk disposisjonsfond	0	1 829	866	706
Sum handlingsplan	0	0	0	0
Endringer i kommunestyret				

Videreført tildeling minoritetsspråklige elever	-560	-560	-560	-560
Økning av lærlingebudsjett	-100	-200	-200	-200
Satsing på praktisk undervisning på skole	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Økt tilskudd museer	-100	-100	-100	-100
Økt tilskudd idrettslag	-200	-200	-200	-200
Økt tilskudd løypekjøring	-120	-120	-120	-120
Husleie Frivilligsentralen	-200	-200	-200	-200
Demenskoordinator	-800	-800	-800	-800
Økt tilskudd utfartsveier	-100	-100	-100	-100
Bruk av disposisjonsfond	2 000			
Overføring til investering (riving)	-2 000			
Økt fondsavsetning	-2 874			
Redusert innsparingsbehov		-4 798	-4 046	-4 807
Sum handlingsplan, oppdatert	0	0	0	0

Dagkasernert vakt på brann var lagt inn i handlingsplan fra andre halvår 2023, men flyttes nå frem til oppstart fra 2022. Nye trygghetsalarmer er innkjøpt og det er politisk vedtatt et samarbeid med Værnes respons. Der mangler i overkant av 0,5 millioner kroner per år.

I fjorårets notat foreslo kommunedirektøren en midlertidig nedstengning av ungdomstrinnet på Aa skole, med innsparing på henholdsvis 2,119 millioner kroner i 2022 og 5,085 millioner kroner videre i handlingsplanen. Denne innsparingen ble ikke vedtatt. Rammeområdet ble i budsjettvedtak tilført en million kroner i 2022 og to millioner kroner videre. Kommunedirektøren har i budsjettforslaget kompensert differansen.

Ved kommunesammenslåingen tok Orkland et noe større ansvar for ansatte fra Snillfjord kommune enn det som var naturlig ut fra befolkningsbrøken. Det er laget en avtale på hvor lenge og hvordan denne kostanden skal fordeles mellom kommunene. En oppdatering viser at overføringene fra de øvrige kommunene vil reduseres noe raskere enn tidligere budsjettert.

Valg blir avvirket hvert andre år. Valget i 2021 er gjennomført og det viser seg at det er behov for å sette av mer midler til dette formålet. Basert på kostnadene for valget i 2021 er det behov for å sette av et større beløp både i 2023 og i 2025.

Enheten bo og miljø har flere nye brukere og behov for styrket budsjetttramme med i overkant av fire millioner kroner årlig. En gjennomgang av beregningene av tilskudd til ressurskrevende brukere viser at en bruker får trekk i tilskuddet på grunn av alder i 2022 og ytterligere et trekk i 2025.

Lønnsoppgjøret i 2021 ble vesentlig mer kostbart enn antatt i 2020. Det ble dermed satt av mindre midler på lønnsavsetning enn de faktiske kostnadene.

Prioriteringer

Vannovervåkning i Orkla vannområde er et samarbeidsprosjekt som Orkland koordinerer. Fra 2022 tas Ytre Agdenes inn i vannområdet og Orklands andel i prosjektet økes med 65 000 kroner. Vannovervåkningen knyttet til landbrukspåvirkede vassdrag øker rammen med 70 000 kroner i egenfinansiering for å øke kunnskapsgrunnlaget knyttet til spredning av husdyrgjødsel.

Integreringstilskudd er re-beregnet i perioden og inntektene er tatt noe ned i 2022.

Basistilskuddet til leger ble økt i revidert nasjonalbudsjett våren 2021. Helårsvirkning er lagt inn for hele planperioden.

Den nye veien mellom Lensvik og Berg ligger inne i handlingsplanen. Denne veien vil ha en driftskostnad beregnet til 1,1 millioner kroner per år. Dette er lagt inn på rammen til tekniske tjenester fra og med 2024.

Tekniske tjenester har betydelige merkostnader med tilbud på vintervedlikehold i tillegg til at inntektene ved utleie av boliger er satt for høyt. Det generelle vedlikeholdet er også lavt budsjettert. Det er dermed behov for å øke rammen til tekniske tjenester for å komme på et realistisk nivå. Det økes med ni millioner kroner årlig.

Det legges opp til en økning av de kommunale avgiftene utover deflator. Det er derfor behov for å kompensere tekniske tjenester for merkostnadene for kommunens eiendommer. Merkostnaden er beregnet til 1,5 millioner kroner.

I forrige handlingsplan ble lisenser for microsoftprodukter fordelt ut på rammeområdene, og områdene ble pålagt en innsparing for å dekke merkostnader på lisenser. Vi ser at flere enheter ikke vil være i stand til å dekke denne ekstra innsparingen. Ordningen reverseres dermed og det jobbes videre med den. Innsparing på 2,5 millioner kroner tas derfor ut.

Skattkammeret på Orkanger drives av Kirkens bymisjon og står i fare for å bli lagt ned. Det er behov for et tilskudd på 400 000 kroner. Kultur og fritid bidrar med 100 000 kroner fra sitt overskuddsfond i tre år for tiltaket.

Orkanger ungdomsskole har behov for mer areal en periode. Løsning som er valgt er leie av brakkerigg. Det legges inn kostnader for dette fra og med høsten 2022. Barnevernet anbefales å bruke fulle ks-satser også ved forsterket fosterhjem. Dette gir en merkostnad på 455 000 kroner. Dette er utover kostnadene som skisseres på grunn av oppvekstreformen. Kriseteamet har behov for å få et driftsbudsjett som er tilpasset dagens drift. Det er derfor behov for en økning på 270 000 kroner. Det er mange små opprettinger og avstemminger i budsjettet. Dette har vi samlet under betegnelsen tekniske korrigeringer. Her ligger det inne kostnader på cirka 300 000 kroner per år.

IKT-sikkerhet må prioriteres. Det er lagt inn en økning i rammene til IT-avdelingen med en million kroner per år til dette.

Renter og avdrag er re-beregnet for handlingsplanen og gir en mindrekostnad på 1,17 millioner kroner i 2022, mens det for årene etter blir en større kostnad.

Saldering handlingsplan

Handlingsplanen er saldert ved at det i 2022 er satt av 7 millioner kroner til disposisjonsfondet, mens det for 2023-2025 er lagt inn til sammen 3,4 millioner kroner i bruk av fond. I tillegg reduseres innsparingsbehovet med 4,8 millioner kroner i 2023 og 2025 og 4,05 millioner kroner i 2024.

Tabellen ovenfor viser endringene per år. I tillegg er endringer ved bruk av fond ført direkte på rammeområdene og står beskrevet der.

Handlingsreglene (oppdatert etter KS-vedtaket)

Både økonomireglement og i kommuneplanen er det vedtatt handlingsregler for økonomien i Orkland kommune:

K12 jobbe for at netto driftsresultat skal være minimum 1,75 prosent av brutto driftsinntekter.

K13 sørge for at egenfinansiering av investeringer skal være minimum 20 prosent av brutto investeringer.

K14 ikke ha en langsiktig gjeld som overstiger 100 prosent av brutto driftsinntekter.

K15 ha et disposisjonsfond som skal være 5 - 10 prosent av brutto driftsinntekter.

K16 vurdere kostnadsnivået opp mot sammenlignbare kommuner og jobbe systematisk med økonomiske analyser som et grunnlag for effektiv tjenesteproduksjon.

Netto driftsresultat

I perioden vil netto driftsresultat utgjøre:

	2022	2023	2024	2025
Netto driftsresultat (1000)	21 254	13 467	31 191	28 933
Andel netto driftsresultat (prosent)	1,29 %	0,81 %	1,85 %	1,71 %
Mål (prosent)	1,75 %	1,75 %	1,75 %	1,75 %
Differanse (prosent)	-0,46 %	-0,94 %	0,10 %	-0,04 %
Differanse (1000)	-7 670	-15 660	1 760	-755

Tabellene viser at det i hele perioden er positive resultater. For 2022 og 2023 ligger imidlertid resultatet henholdsvis 7,7 og 15,6 millioner kroner under det som er anbefalt nivå. Alle tiltak som iverksettes utover det som ligger i handlingsplanen og finansieres av fond vil medføre at netto driftsresultat ytterligere svekkes.

Egenfinansiering av investeringer

Vurderer vi de planlagte investeringene opp mot handlingsregelen på 20 prosent egenfinansiering, ligger denne alt for lavt gjennom hele perioden.

	2022	2023	2024	2025	Sum HP
Totalramme, varige driftsmidler	447 653	293 125	328 562	307 987	1 375 327
Finansiering					
Merverdiavgiftskompensasjon	-58 431	-15 763	-7 900	-3 125	-85 219
Tilskudd	-78 400	-42 800			-121 200
Bruk av fond/inntekter salg fast eiendom	-15 072	-9 432	-6 232	-1 432	-30 168
Lån	-295 750	-225 130	-314 430	-303 430	-1 138 740
Egenkapitalgrad (Andel av finansiering som er sparte midler/salgsinntekter)	3,37 %	3,22 %	1,90 %	0,46 %	2,19 %

Utvikling langsiktig gjeld

År	2022	2023	2024	2025
Gjeld per 31.12. (tall i tusen)	2 735 422	2 929 805	3 183 361	3 424 781
Gjeld i prosent av brutto driftsinntekter	165 %	176 %	189 %	202 %

Tabellen viser at den langsiktige gjelda er høy og den vil øke gjennom hele handlingsplanperioden. Andelen gjeld av brutto driftsinntekter vil være langt over måltallet på 100 prosent som er satt i handlingsreglene. I 2025 vil gjeldsandelen være over 200 prosent.

Utviklingen i kommunens ubundne fond – disposisjonsfond – vil utvikle seg slik i handlingsplanperioden:

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Inngående balanse	250 010	310 352	256 132	264 730	266 904	288 435
Netto bruk/avsetning	60 342	-54 220	8 598	2 174	21 531	23 572
Utgående balanse	310 352	256 132	264 730	266 904	288 435	312 007

Handlingsregelen tilsier at fondene skal være mellom 5–10 prosent av brutto driftsutgifter, noe som utgjør fra 82 til 164 millioner kroner. Fondene er altså over anbefalt nivå.

Den framlagte handlingsplanen viser at kommunen fortsatt må ta grep for å ivareta en sunn økonomisk utvikling.

- Det vil iverksettes prosesser for å bringe ned driftsutgiftene i tiden framover, for å bedre driftsresultat og gi rom for bygging av buffere og egenkapital til investeringer.
- Det må fortsatt vises stor forsiktighet i nye låneopptak, samtidig som en må prioritere nedbetaling av eksisterende lån.
- De investeringene som skal gjennomføres må ha høyere grad av egenfinansiering.
- Selv om nivåene på fondene tilsynelatende er tilfredsstillende, må disse styrkes framover for å sikre handlingsrom for endringer som vil komme.

Investeringer

Tabellen viser tiltak som er lagt inn i økonomiplanen (tall i tusen).

Alle tall inkludert merverdiavgift, med unntak av investeringer i vann og avløp

Prosjekt	2022	2023	2024	2025
Sum investeringer vann	78 250	76 300	84 850	54 100
Sum investeringer avløp	72 300	97 900	202 900	236 550
30002 Justeringsmva Joplussen/Kleivan	-368	-368	-368	-368
30011 Vei Lensvik-Berg	9 375	9 375		
30012 Skilt gateadresser (430)	250			
30028 Gravemaskin	2 500			2 500
30029 Feiebil		5000		
30033 GS Vormstad Nord	1 875			
30034 Fortau Harald Grønningensvei	375			
30035 Smarte gatelys Orkland	2 500	2 500	2 500	2 000

Prosjekt	2022	2023	2024	2025
30036 Veghøvel				5 000
30037 Driftsbil - vei				600
30038 Fortau Øyumvegen		313		
30039 Fotgjengerovergang Rømme Amfi		125		
30040 Fortau Orkdalsveien				2125
30041 Fortau Joplassveien	2 500			
40001 Ny Lensvik skole	25 940			
40003 Nytt Meldal helsetun	137 500	53 400		
40013 Ny Meldal brannstasjon	37 250			
40016 Ny Krokstadøra brannstasjon	31 250			
40045 Ombygging Meldal kommunehus	850			
40046 Ombygging Lensvik kommunehus	13 750			
40056 Brannsikringstiltak boliger	2150			
40057 Brannsikring Lensvik brannstasjon	563			
40058 Brannalarmanlegg Sentrumsbygget	150			
40059 Nye SD-anlegg bygg	10 000			
40060 Kjøkken Meldal kommunehus	500			
40061 Gjørme skole - sambruk kjøkken	750			
40063 Arbeidsbiler bygg	300			300
40064 Varmekilde Løkken kulturhus	625			
40065 Rådhus vindusbytte	2 750			
40066 Orkdal helsetun, klimatiltak kjøkken	188			
40067 Garderobeanlegg Orklahallen			27 500	
40069 Riving kommunale boliger	2 000			
50002 Driftsbil feiing	400	400	-	
50009 E-kommune	1 250	1 250	1 250	1 250
50010 PC-er skole	2 250	2 250	2250	2250
50014 Fastlegehjemmel til en 0-avtale	1 680	1 680	1 680	1 680
50018 Tankbil Krokstadøra	1 500			
50019 Brannbil Meldal	4 500			
50020 Brannbil høydeberedskap			6 000	
50021 Brannbil Orkanger		5 000		
80006 Helseplattformen		38 000		
Sum investeringer varige driftsmidler	447 653	293 125	328 562	307 987

Investeringer vann og avløp

Det er satt opp en samlet investeringsramme for vann og avløp med cirka 150 millioner kroner i 2022. Investeringsnivået øker utover i perioden, cirka 175 millioner kroner i 2023, cirka 288 millioner kroner i 2024 og cirka 291 millioner kroner i 2025. De største investeringene er knyttet til nytt anlegg for rensing av avløp på Orkanger, som alene antas å koste cirka 400 millioner kroner. Andre større investeringer ligger i nytt grunnvannsanlegg for Orkanger samt vannforsyning i Ytre Agdenes. Begge områdene er underlagt selvkostbestemmelser, og investeringsnivået vil påvirke gebyrene som abonnentene belastes med i årene framover.

Investeringer veier

Vei Lensvik- Berg

Dette er et prioritert tiltak fra sammenslåingsprosessen. Det er avsatt planleggingsmidler tidligere. Det er avsatt til sammen i underkant av 19 millioner kroner til prosjektet fordelt på to år. Planarbeidet er igangsatt. Antatt byggetid er to år og det antas at veien ikke tas i bruk før i 2024. Anbefalt budsjett til drift og vedlikehold for denne type veg er 164 kroner per meter. Den vil i de første årene ikke ha store vedlikeholdskostnader. Det er lagt inn drift og vedlikeholdskostnader på 90 kroner per meter, som betyr 1 100 000 kroner per år til drift og vedlikehold i 2024 og 2025.

Skilt gateadresser

Det er i 2021 vedtatt nye veinavn i Orkland. Skilting av disse veiene bør utføres i 2022. Forventet kostnad er 250 000 kroner.

Gang-/ sykkelveg Vormstad Nord

Politiske vedtak i tidligere Orkdal om asfaltering av gangvei. Tiltaket gjelder opparbeidelse av selve gangveien. Fylkeskommunen tar over driftsansvaret etter ferdigstilling. Tiltaket sikrer en helhetlig, trygg trafikkavvikling på strekninga Moe - Bunnpris Vormstad. Opparbeidning av cirka 300 meter gang- og sykkelveg. Forventet kostnad er 1,875 millioner kroner.

Fortau Harald Grønningens vei

Det mangler cirka 50 meter med fortau fra innkjøringen ved kommunehuset til Hamnahaugen helse- og omsorgssenter. Dette vil gi en trygg framkommelighet ned til sentrumsområdet. Kostnad 375 000 kroner. Driftskostnad på 3 000 kroner per år. Tiltaket er prioritert nummer en i temaplan trafiksikkerhet.

Smarte gatelys Orkland

Videreføring av prosjektet i hele kommunen. Orkland kommune har cirka 1000 gatelyspunkter som ikke er «smarte gatelys». De fleste av disse er natrium høytrykk og HQL-armaturer, men det henger også igjen en god del PCB-lamper. Det har vært stor utvikling av armaturer, og vi ser at det er mye å spare på å gå inn for smarte gatelys med LED-armaturer og SIM-kort. Det kan kommuniseres med den enkelte armatur slik at hvert punkt reguleres opp eller ned i lysstyrke/strømforbruk, alt etter behov. Energibehovet er 50- 80 prosent lavere enn dagens armaturer og vedlikeholdsbehovet er lite. Levetiden er beregnet til cirka 25 år. Hele prosjektet koster cirka 9,5 millioner kroner er inntjent etter halv levetid, det vil si etter cirka 12 år. Dette er et selvfinansierende prosjekt som bør gå over tre år fra 2022 til 2024.

Fortau Øyumsvegen

Fortau langs Øyumsvegen mellom Orkdalsveien FV 65 til Ferjmannsveien er regulert og vil gi en helhetlig sammenheng fra Vormstad park til planlagt gang- og sykkelveg langs fylkesveien. Tiltaket har prioritert nummer tre i temaplan trafiksikkerhet.

Fotgjengerovergang Rømme Amfi

Kryssing av Tverradkomsten ved Rømme amfi, inklusiv fem meter med fortau. Prioritet nummer fire i temaplan trafiksikkerhet.

Fortau Orkdalsveien

Forlengelse av fortau langs vestsiden av Orkdalsveien fra Allfarveien til rundkjøring ved Amfi. Dette vil gi bedre flyt i trafikken ved at myke trafikanter slipper å krysse Orkdalsveien flere ganger på vei fra boliger, som ligger på vestsiden av Orkdalsveien, til Amfi. Orkdalsveien må justeres i terrenget. Prioritet nummer fem i temaplan trafiksikkerhet.

Fortau Joplassvegen

Fortau langs Joplassvegen, fra Hovsbakkveien til Nylandet. Kostnaden for Orkland kommune er på 2,5 millioner kroner. Tiltaket vil gi trygg ferdsel for myke trafikanter fra Joplassen til sentrum av Orkanger. Avtalen innebærer en 50/50 deling av utgifter mellom utbygger på Lysthusflata og Orkland kommune. Prioritet nummer to i temaplan trafikksikkerhet.

Investeringer bygg

Ny Lensvik skole

Finansiering av ferdigstillelse av påbegynt byggeprosjekt. Prosjektet ventes ferdigstilt i løpet av 2022 med en investeringsramme på 25,94 millioner kroner dette året.

Nytt Meldal helsetun

Finansiering av allerede påbegynt byggeprosjekt. Prosjektet ventes ferdigstilt i løpet av 2023 med investeringsramme på henholdsvis 137,5 og 53,4 millioner kroner i 2022 og 2023.

Ny Meldal brannstasjon

Bygging av ny brannstasjon i Meldal med budsjetttramme på 37,25 millioner kroner i 2022.

Ny Krokstadøra brannstasjon

Bygging av ny brannstasjon på Krokstadøra med budsjetttramme på 31,25 millioner kroner i 2022.

Ombygging Meldal kommunehus

Prosjekt vedtatt igangsatt i 2021, ikke påbegynt. Budsjetttrammen prisjusteres som følge av økte materialpriser. Påslag på 20 prosent på tidligere bevilget budsjetttramme utgjør 850 000 kroner i 2022. Ramme fra 2021 foreslås overført i egen sak om justering av investeringsbudsjett.

Ombygging Lensvik kommunehus

For 2022 er det avsatt 13,75 millioner kroner. Dette er basert på et skisseprosjekt og innebærer tilpasning av lokaler for kulturskole, bibliotek, Sandvollan arbeidssenter, pastor, kirkeverge, tannlege, besøkskontor med mer.

Brannsikringstiltak boliger

Det pågår brannanalyser for en del av kommunens boligmasse (Ansver, Furumo, Grefstadtunet og Løvbytunet, Snillfjord omsorgssenter). Det vil i etterkant av analysearbeidet være behov for utbedringer. Samlet budsjetttramme på 2,15 millioner kroner i 2022.

Brannsikring Lensvik brannstasjon

Det har i forbindelse med utbygging av stasjonen framkommet at eksisterende brannstasjon ikke oppfyller krav til godkjent rømningsvei i henhold til gjeldene brannforskrifter. Plan to må være en egen branncelle for at rommene (møterom + trimrom) skal kunne benyttes lovlig. Kostnad 563 000 kroner.

Brannalarmanlegg Sentrumsbygget i Meldal

Nytt anlegg er pålagt da Sentrumsbygget huser legekontor, helsestasjon med mer. Budsjetttramme på 150 000 kroner i 2022.

Nye anlegg for sentral driftsstyring bygg

Oppgradering/bytte driftsstyring av bygningsmessig drift på flere bygg. Overflytting av styringssystemer som lås, varme, ventilasjon til nye servere, gjelder en rekke formålsbygg. Avsatt 10 millioner kroner for 2022.

Kjøkken Meldal kommunehus

Både midlertidig løsning for drift i byggeperioden av Meldal helsetun, samt kjøkkenløsning for bygget på sikt (gjenbruk). Budsjettramme 0,5 millioner kroner i 2022.

Gjølme skole sambruk og kjøkken

Gjølme skolekjøkken, sambruk SFO/mat og helse. Dette framkommer i skolebruksplanen som et større, uprioritert tiltak med budsjettramme på 750 000 kroner i 2022.

Varmekilde Løkken kulturhus

Bytte av varmekilde. Dagens oppvarming er oljebasert. Budsjettramme 625 000 kroner.

Vindusbytter ved Orkland rådhus

Tiltak prioritert fra Arbeidsmiljøutvalget. Det er trekk og kuldeproblematikk fra vinduer på rådhuset. Bytte av vinduer synes å være mest effektivt med tanke på energioptimalisering. Det vil være hensiktsmessig å bytte alle vinduer på rådhuset. Dette utgjør totalt 220 stykk. Det er stor usikkerhet for pris, men vi anslår 10 000 kroner per vindu x 220 stykk og en samlet budsjettramme på 2,75 millioner kroner i 2022.

Orkdal helsetun klimatilskott kjøkken

Tiltak prioritert fra Arbeidsmiljøutvalget. Kjøkkenet på Orkdal helsetun har utilfredsstillende ventilasjon slik at det blir for høy arbeidstemperatur på kjøkkenet. Budsjettramme 188 000 kroner.

Orklahallen garderobeanlegg

Garderobeanlegget er slitt. Det foreligger tilstandsrapport utført av Rambøll. Det anbefales at bygget rehabiliteres også for å utnytte spillvarme fra Elkem Thamshavn. Belegg/flis må skiftes ut, gulvet bør brytes opp for å legge gulvvarme fra Elkem Thamshavn. Det bør engasjeres arkitekt som ser på utnyttelsen av bygget for å få maksimal utnyttelse av alle arealer. Alternativ til oppgradering/ ombygging er sanering og bygge nytt, men da med anslått kostnad på 55 millioner kroner. Budsjettramme 27,5 millioner kroner i 2024.

Investeringer biler, maskiner og utstyr

Gravemaskin

Dagens hjulgående gravemaskin vil i 2025 være ni år gammel. Normalt i anleggsbransjen vil slike maskiner være byttet når de er fem år. Driftstid og alder sier at vi i nær framtid vil kunne regne med større reparasjonskostnader, og det vil være fornuftig å fornye, også for å opprettholde sikker drift. Budsjettramme 2,5 millioner kroner i 2022. I tillegg er det avsatt 2,5 millioner kroner i 2025 for utskifting av den andre maskina.

Feiebil

Dette gjelder bil for feiing av strøsand, som er en prioritert oppgave. Dette hindrer unødvendige støvplager i tettbebygde strøk. Orkdal og Meldal har de siste årene tatt hånd om dette, mens de øvrige har leid denne tjenesten. Med investering av en mellomstor feiebil og eksisterende utstyr vil kommunen kunne utføre all feiing i egen regi. Vi kan utføre dette til rett tidspunkt i forhold til støvplager. Budsjettramme fem millioner kroner i 2023.

Veghøvel

Dagens veihøvel er fra 2008 og det vil være fornuftig å få byttet ut denne etter hvert. Driftstid og alder sier at vi i nær framtid vil kunne regne med større reparasjonskostnader. Budsjettramme fem millioner kroner i 2025.

Driftsbil vei

Driftsbil veg leases i tre år fra 2022. Budsjettramme 0,6 millioner kroner i 2025 for kjøp av driftsbil.

Arbeidsbiler bygg

Kjøp av arbeidsbiler (interne kjøp fra andre avdelinger/enheter). Budsjettramme 300 000 kroner i både 2023 og 2025.

Kjøretøy brann og redning - følgende kjøretøy er prioritert i HP 21–24 og lagt inn:

Krokstadøra brannstasjon - tankbil	2022	1 500 000
Meldal brannstasjon - brannbil	2022	4 500 000
Orkland hovedbrannstasjon - brannbil	2023	5 000 000
Orkland hovedbrannstasjon - høyderedskap	2024	6 000 000

Kjøretøypark og annet utstyr til tjenesten er kostbart og må vedlikeholdes og skiftes ut før de blir utrangert. Gjennomsnittsalderen på de store brannbilene på de seks stasjonene er hele 15 år. Dette er biler som koster 4 - 5 millioner kroner per bil å erstatte. Ingen av bilene bør bli eldre enn 15 år før de fases ut. Dermed slipper vi kostbart vedlikehold og unødige reduksjoner i beredskapen. I handlingsplanperioden foreslås det å skifte ut de eldste bilene, i tillegg til å etablere høydeberedskap i 2024.

Vi ser en utvikling der det bygges både høyere og større. For i det hele tatt å ha muligheter til å gjøre trygg innsats på slike objekter ser vi gjennom ROS-analysen at det er behov for høyderedskap, ofte kalt stigebil eller brannlift med en arbeidsrekkevidde på over 30 meter. Boligblokker og leilighetsbygg med fem etasjer begynner å bli utbredt, og industribygg blir større.

Driftsbil feiing

Avsatt midler til utskifting av biler for feierne i 2022 og 2023, 400 000 kroner per år.

Andre investeringer

Fastlegehjemmel til 0-avtale

Det er vedtatt at kommunedirektøren skal legge fram en plan for overtakelse av gjenstående fastlegehjemler. Det foreslås å kjøpe ut to hjemler per år i fem år. Det er per i dag ti hjemler som eies av fastleger i Orkland kommune. Når det gjelder drift av legekantorene omtales dette under rammeområde helse og mestring.

Helseplattformen

Engangskostnaden i 2023 knyttet til anskaffelse og innføring av Helseplattformen er anslått til 51,4 millioner kroner. Av disse kan 38 millioner kroner til implementerings- og migreringsutgifter, samt opplæringsutgifter til superbrukere anses som en investering og lånefinansieres.

I tillegg er det også foreslått investeringer av mer fast karakter som pc-er i skole og IT-investeringer.

I investeringsbudsjettet er det lagt inn opptak av lån i Husbanken til videre utlån (startlån) med 70 millioner kroner og egenkapitalinnskudd i KLP med 3 890 000 kroner.

Endring i kommunestyret

Riving kommunale boliger

Kommunedirektøren gis fullmakt til å disponere 2 mill. kr fra disposisjonsfond i 2022 for å sanere rivingsobjekter på kommunale tomter og frigjøre tomtene for salg og utvikling. Inntektene fra salg av tomtene etter sanering av bygg deles i to. Den ene delen tilsvarer «innsatsen» fra disposisjonsfondet

tilbakeføres til fondet, den andre delen utgjør «overskuddet» og tilføres tekniske tjenester for å fortsette arbeidet med flere slike prosjekter. I første runde skal tre bygg saneres. Det er kommunens åttemannsbolig i Willmannsveien, gamle Grefstad barnehage og den gamle lærerboligen i Meldal sentrum. Alle tre prosjektene har en antatt kostnad på 2 millioner kr.

Finansiering av investeringene

I tillegg til investeringer i varige driftsmidler må egenkapitaltilskuddet i KLP og midler til videreutlån finansieres.

Dette gir til sammen et følgende finansieringsbehov (Tall i tusen):

Investeringsutgifter	2022	2023	2024	2025
Investeringer i varige driftsmidler	447 653	293 125	328 562	307 987
Investeringer i aksjer og andeler	3 890	3 890	3 890	3 890
Sum investeringsutgifter	451 543	297 015	332 452	311 877

Samlet finansiering:

Tall i tusen:

	2022	2023	2024	2025
Avsetning ubundne investeringsfond	368	368	368	368
Refusjon fra staten/Nav	- 78 400	- 42 800		
Kompensasjon merverdiavgift	- 58 431	- 15 763	- 7 900	- 3 125
Bruk av lånemidler	- 295 750	- 225 130	- 314 430	- 303 430
Overføringer fra driftsregnskapet	- 19 330	- 13 690	- 10 490	- 5 690
Sum finansiering	- 451 543	- 297 015	- 332 452	- 311 877

Låneopptak og samlet utvikling i gjeld

Tallene i investeringsbudsjettet er gjeldende øverste ramme for prosjektene. Finansieringen av prosjektene krever låneopptak på inntil 295 750 000 kroner i 2022. I tillegg kommer opptak av lån til videreutlån (startlån Husbanken) på 70 000 000 kroner.

Gjeldsutviklingen for perioden blir som følger – samlet gjeld inkl. lån til videreutlån (Tall i tusen):

År	2022	2023	2024	2025
Gjeld per 31.12. (tall i tusen)	2 735 442	2 929 805	3 183 361	3 424 781

Økonomisk oversikt drift (tall i tusen)

Tall i tusen	R 2020	Rev B 2021	2022	2023	2024	2025
Driftsinntekter						
Rammetilskudd	-694 879	-693 351	-687 246	-688 493	-687 845	-688 694
Inntekts- og formuesskatt	-442 055	-495 592	-503 720	-503 720	-503 720	-503 720
Eiendomsskatt	-10 937	-24 946	-26 544	-26 344	-25 944	-25 944
Andre skatteinntekter	-4 096	-6 484	-10 216	-11 886	-15 246	-11 886
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-74 963	-36 614	-32 753	-29 145	-28 016	-27 937

Overføringer og tilskudd fra andre	-243 636	-132 054	-125 743	-123 137	-123 024	-122 392
Brukerbetalinger	-70 361	-78 614	-80 609	-80 609	-80 609	-80 609
Salgs- og leieinntekter	-145 892	-167 748	-185 994	-201 088	-217 386	-235 248
Sum driftsinntekter	-1 686 820	-1 635 403	-1 652 825	-1 664 422	-1 681 790	-1 696 431

Driftsutgifter						
Lønnsutgifter	906 773	892 604	909 674	919 599	918 953	919 891
Sosiale utgifter	199 721	210 133	215 144	214 913	214 803	214 992
Kjøp av varer og tjenester	306 794	356 572	340 656	330 650	313 037	314 583
Overføringer og tilskudd til andre	107 472	98 763	77 178	74 857	75 548	75 555
Avskrivninger	110 613	94 270	105 190	114 981	126 243	142 183
Sum driftsutgifter	1 631 373	1 652 342	1 647 842	1 655 000	1 648 584	1 667 204

Brutto driftsresultat	-55 447	16 939	-4 983	-9 422	-33 206	-29 227
------------------------------	----------------	---------------	---------------	---------------	----------------	----------------

Finansinntekter						
Renteinntekter	-18 505	-16 197	-8 181	-10 960	-12 329	-13 248
Utbytter	-30 418	-33 900	-40 968	-40 968	-39 968	-39 968
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler	-1 033	0				
Renteutgifter	31 954	29 957	47 478	65 051	75 038	81 348
Avdrag på lån	71 366	85 973	90 589	97 814	105 516	114 345
Netto finansutgifter	53 364	65 833	88 918	110 937	128 257	142 477

Motpost avskrivninger	-110 613	-94 270	-105 189	-114 982	-126 242	-142 183
-----------------------	----------	---------	----------	----------	----------	----------

Netto driftsresultat	-112 696	-11 498	-21 254	-13 467	-31 191	-28 933
-----------------------------	-----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------

Disp. eller dekning av netto driftsresultat:						
Overføring til investering	55 215	68 673	19 330	13 690	10 490	5 690
Avsetning til bundne fond	32 500	7 196	1 766	1 779	1 789	1 921
Bruk av bundne fond	-14 180	-17 430	-8 440	-4 176	-2 619	-2 250
Avsetning til disposisjonsfond	76 220	64 850	40 256	30 327	33 687	30 327
Bruk av disposisjonsfond	-37 059	-111 791	-31 658	-28 153	-12 156	-6 755
Sum disp. eller dekning av netto driftsresultat	112 696	11 498	21 254	13 467	31 191	28 933

Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0
---	----------	----------	----------	----------	----------	----------

Bevilgningsoversikt drift (tall i tusen)

Tall i tusen	R 2020	rev B 2021	B 2022	B 2023	B 2024	B 2025
Rammetilskudd	-694 879	-693 351	-687 246	-688 493	-687 845	-688 694
Inntekts- og formueskatt	-442 055	-495 592	-503 720	-503 720	-503 720	-503 720
Eiendomsskatt	-10 937	-24 946	-26 544	-26 344	-25 944	-25 944
Andre generelle driftsinntekter	-39 431	-24 420	-26 941	-28 731	-32 001	-28 562
Sum generelle driftsinntekter	-1 187 301	-1 238 309	-1 244 451	-1 247 288	-1 249 510	-1 246 920
Sum bevilgninger drift, netto	1 021 275	1 160 338	1 133 640	1 122 244	1 089 422	1 074 870
Avskrivninger	110 613	94 270	105 190	114 981	126 243	142 183
Sum netto driftsutgifter	1 131 888	1 254 608	1 238 830	1 237 225	1 215 665	1 217 053
Brutto driftsresultat	-55 413	16 299	-5 622	-10 063	-33 845	-29 867
Renteinntekter	-18 454	-15 557	-7 541	-10 320	-11 689	-12 608
Utbytter	-30 418	-33 900	-40 968	-40 968	-39 968	-39 968
Gevinst og tap på finansielle omløpsmidler	-1 033	0	0			
Renteutgifter	31 870	29 957	47 478	65 051	75 038	81 348
Avdrag på lån	71 366	85 973	90 589	97 814	105 516	114 345
Netto finansutgifter	53 331	66 473	89 558	111 577	128 897	143 117
Motpost avskrivninger	-110 613	-94 270	-105 190	-114 981	-126 243	-142 183
Netto driftsresultat	-112 696	-11 498	-21 254	-13 467	-31 191	-28 933
Disponert eller dekning av netto driftsresultat						
Overføring til investering	55 215	68 673	19 330	13 690	10 490	5 690
Avsetning til bundne fond	32 500	7 196	1 766	1 779	1789	1921
Bruk av bundne fond	-14 180	-17 430	-8 440	-4 176	-2 619	-2 250
Avsetning til disposisjonsfond	76 220	64 850	40 256	30 327	33687	30327
Bruk av disposisjonsfond	-37 059	-111 791	-31 658	-28 153	-12 156	-6 755
Bruk av tidligere års mindreforbruk	0					
Sum disponert eller dekning av netto driftsresultat	112 696	11 498	21 254	13 467	31 191	28 933
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0

Bevilgninger rammeområder (tall i tusen)

11	Kommunedirektør	R 2020	Rev 2021	B 2022	B 2023	B 2024	B 2025
	Ramme inkl. fondsbruk	94 495	75 110	124 169	124 249	124 989	125 826
	- Overføring til investering	303	0				
	- Avsetninger til bundne fond	21 063	4 834	1 064	1 064	1 064	1 064
	- Avsetninger til disp.fond	9 912	0				
	+ Bruk av bundne fond	4 068	6 442	2 817	2 773	1 682	1 682
	+ Bruk av disp.fond	2 500	2 875	1 100	800	500	500
	= Netto bevilgning drift	69 784	79 593	127 022	126 758	126 107	126 944
12	Kultur	R 2020	Rev 2021	B 2022	B 2023	B 2024	B 2025
	Ramme inkl. fondsbruk	23 671	27 382	26 417	26 091	25 815	25 937
	- Avsetninger til bundne fond	37	0				
	- Avsetninger til disp.fond	0	0				
	+ Bruk av bundne fond	0	2 225	27	27	27	27
	+ Bruk av disp.fond	900	17 877	100	100	100	
	= Netto bevilgning drift	24 534	47 484	26 544	26 218	25 942	25 964
20	Barnehage	R 2020	Rev 2021	B 2022	B 2023	B 2024	B 2025
	Ramme inkl. fondsbruk	131 339	137 878	127 456	126 482	123 513	123 703
	- Overføring til investering	0	-130				
	- Avsetninger til bundne fond		0				
	- Avsetning til disp.fond	56	200	200	200	200	200
	+ Bruk av bundne fond	182	0				
	+ Bruk av disp.fond	186	725	145			
	= Netto bevilgning drift	131 650	138 533	127 401	126 282	123 313	123 503
21	Grunnskole	R 2020	Rev 2021	B 2022	B 2023	B 2024	B 2025
	Ramme inkl. fondsbruk	201 693	209 713	212 990	212 740	212 735	212 733
	- Overføring til investering	500	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800
	- Avsetninger til bundne fond	336	0				
	- Avsetninger til disp.fond	300	444				
	+ Bruk av bundne fond	9	3 121				
	+ Bruk av disp.fond	1 093	640	584	584	341	
	= Netto bevilgning drift	201 659	211 230	211 774	211 524	211 276	210 933
22	Tverrfaglige tjenester	R 2020	Rev 2021	B 2022	B 2023	B 2024	B 2025
	Ramme inkl. fondsbruk	61 631	63 676	67 992	67 573	66 958	67 008
	- Avsetninger til bundne fond	4 107	0				
	- Avsetninger til disp.fond	200	509				
	+ Bruk av bundne fond	4 134	870				
	+ Bruk av disp.fond	4 120	5 239	2 740	4 109	5 148	5 148
	= Netto bevilgning drift	65 578	69 276	70 732	71 682	72 106	72 156
30	Mestring	R 2020	Rev 2021	B 2022	B 2023	B 2024	B 2025
	Ramme inkl. fondsbruk	97 874	120 932	122 683	119 209	117 125	117 514
	- Avsetninger til bundne fond	1 022	0				

- Avsetninger til disp.fond		0	1 158	1 158	1 158	1 158
+ Bruk av bundne fond	3 395	2 061				
+ Bruk av disp.fond	2 609	2 800	4 960	10 700		
= Netto bevilgning drift	102 856	125 793	126 485	128 751	115 967	116 356

31	Hjemmebaserte tjenester	R 2020	Rev 2021	B 2022	B 2023	B 2024	B 2025
	Ramme inkl. fondsbruk	213 882	237 978	230 757	230 134	230 296	230 296
	- Avsetninger til bundne fond	114	0				
	- Avsetninger til disp.fond	72	0				
	+ Bruk av bundne fond	49	955				
	+ Bruk av disp.fond	1 700	396	300			
	= Netto bevilgning drift	215 445	239 329	231 057	230 134	230 296	230 296

32	Institusjon	R 2020	Rev 2021	B 2022	B 2023	B 2024	B 2025
	Ramme inkl. fondsbruk	143 497	153 383	133 163	144 163	144 163	144 830
	- Avsetninger til bunde fond	953	0				
	- Avsetninger til disp.fond	1 000	0				
	+ Bruk av bundne fond	37	0				
	+ Bruk av disp.fond	0	12 578				
	= Netto bevilgning drift	141 581	165 961	133 163	144 163	144 163	144 830

40	Plan	R 2020	Rev 2021	B 2022	B 2023	B 2024	B 2025
	Ramme inkl. fondsbruk	12 397	15 911	17 040	16 802	16 694	16 694
	- Avsetninger til bundne fond	2 858	247	133	133	133	133
	- Avsetninger til disp.fond	510	140	340	340	340	340
	+ Bruk av bundne fond	2 067	242	130	130	130	130
	+ Bruk av disp.fond	815	1 400	465			
	= Netto bevilgning drift	11 912	17 166	17 162	16 459	16 351	16 351

41	Kommunalteknikk	R 2020	Rev 2021	B 2022	B 2023	B 2024	B 2025
	Ramme inkl. fondsbruk	93 020	97 400	97 196	90 290	87 285	87 363
	- Overføring til investering	950	400				
	- Avsetninger til bundne fond	1 816	660				
	- Avsetninger til disp.fond	5 363	1 007	1 527	1 527	1 527	1 527
	- Netto avskrivninger VAR	28 856	32 677				
	+ Bruk av bundne fond	240	86				
	+ Bruk av disp.fond	0	3 231	6 725	1 630		
	= Netto bevilgning drift	56 275	65 973	102 394	90 393	85 758	85 836

90	Avgiftsbelagte tjenester	R 2020	Rev 2021	B 2022	B 2023	B 2024	B 2025
	Ramme inkl. fondsbruk			0	0	0	0
	- Avsetninger til bundne fond			67	80	90	222
	- Avsetninger til disp.fond						
	- Netto avskrivninger VAR			41 493	51 286	62 546	78 487
	+ Bruk av bundne fond			1 466	1 246	780	411
	+ Bruk av disp.fond						
	= Netto bevilgning drift			-40 094	-50 120	-61 856	-78 298

Sum bevilgninger ramme	R 2020	Rev B 2021	B 2022	B 2023	B 2024	B 2025
Ramme inkl. fondsbruk	1 073 499	1 139 363	1 159 862	1 157 733	1 149 572	1 151 903
- Overføring til investering	1 753	2 070	1 800	1 800	1 800	1 800
- Avsetninger til bundne fond	32 306	5 741	1 264	1 277	1 287	1 419
- Avsetninger til disp.fond	17 413	2 300	3 225	3 225	3 225	3 225
- Netto avskrivninger VAR	28 856	32 677	41 493	51 286	62 546	78 487
+ Bruk av bundne fond	14 180	16 002	4 440	4 176	2 619	2 250
+ Bruk av disp.fond	13 923	47 761	17 119	17 923	6 089	5 648
= Netto bevilgning drift	1 021 275	1 160 338	1 133 640	1 122 244	1 089 422	1 074 870

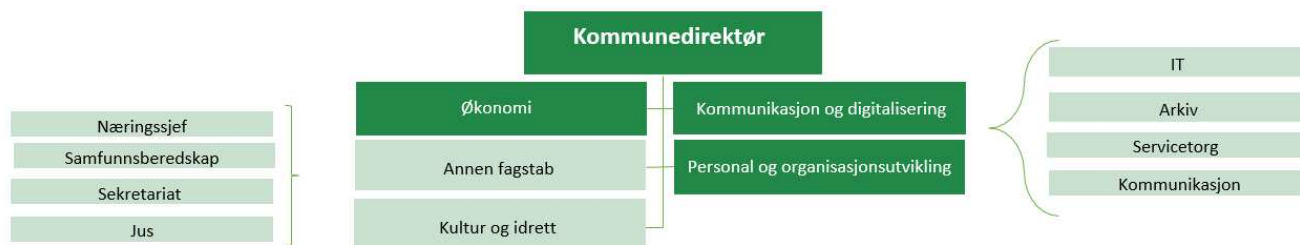
Bevilgningsoversikt investering

	R 2020	Rev B 2021	2022	2023	2024	2025
Investeringer i varige driftsmidler	360 739	411 038	447 653	293 125	328 562	307 987
Tilskudd til andres investeringer	1 827	0				
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	53 446	3 759	3 890	3 890	3 890	3 890
Utlån av egne midler	1 696	0				
Avdrag på lån						
Sum investeringsutgifter	417 707	414 797	451 543	297 015	332 452	311 877
Kompensasjon for merverdiavgift	37 493	65 119	58 431	15 763	7 900	3 125
Tilskudd fra andre	43 959	15 382	78 400	42 800	0	
Salg av varige driftsmidler	17 815	1 870				
Salg av finansielle anleggsmidler	83	1 211				
Utdeling fra selskaper	18	0				
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	49 320	0				
Bruk av lån	255 069	273 525	295 750	225 130	314 430	303 430
Sum investeringsinntekter	403 756	357 107	432 581	283 693	322 330	306 555
Videreutlån	30 620	40 000	70 000	70 000	70 000	70 000
Bruk av lån til videreutlån	30 620	40 000	70 000	70 000	70 000	70 000
Avdrag på lån til videreutlån	6 356	7 600	9 917	11 472	12 869	14 177
Mottatte avdrag på videreutlån	10 779	7 600	9 917	11 472	12 869	14 177
Netto utgifter videreutlån	-4 424	0	0	0	0	0
Overføring fra drift	55 215	69 153	19 330	13 690	10 490	5 690
Netto avsetning til eller bruk av bundne investeringsfond	-8 608	4 086				
Netto avsetning til eller bruk av ubundet investeringsfond	-17 429	-15 549	-368	-368	-368	-368
Dekning av tidligere års udekket beløp	-19 650	0				
Sum overføring fra drift og netto avsetning	9 528	57 690	18 962	13 322	10 122	5 322
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	0	0	0	0	0	0

Kapittel 6 Kommunedirektøren

Status

Kommunedirektøren består av:

- Økonomi
- Personal
- Kommunikasjon og digitalisering
- Områdene politikk og felleskostnader

I tillegg til rammeområdet

- Kultur

Hvert av stabsområdene har en leder som er en del av kommunedirektørens ledergruppe. I tillegg ligger det andre enkeltfunksjoner til staben direkte under kommunedirektøren. Disse enkeltfunksjonene er nærings sjef, beredskapsleder, kommunejurist og sekretariat for kommunedirektøren og politisk nivå. Staben teller til sammen 60 faste årsverk fordelt på 65 personer. Inkludert i dette er frikjøpte tillitsvalgte som tilsvarer 3,7 årsverk. Under kommunedirektørens område er det også 35 lærlinger, sortert på syv fag fordelt på tjenesteområdene.

Kultur har i 2020 og 2021 vært organisert under kommunalsjef Samfunn, men vil fra og med 2022 organiseres under Kommunedirektøren.

Årsverk og antall ansatte totalt for kommunedirektøren:

	Årsverk	Antall ansatte
Stab	60	65
Kultur	25	37

Faste ansatte inklusive ansatte i lønnet og ulønnet permisjon over en prosent stillingsandel. Vikarer, engasjerte, oppdragstakere, lærlinger og politikere er ikke medregnet.

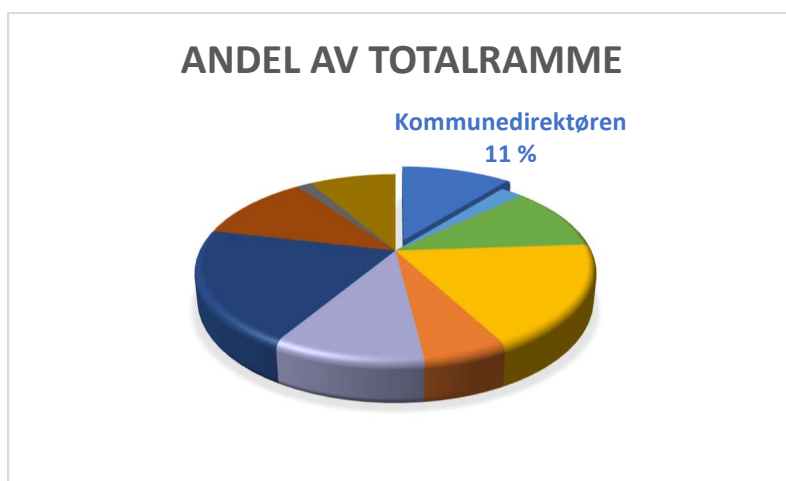
Kompetanseprofil i prosent for stabsområdene:

Kompetanseprofil (av antall årsverk)	
Ufaglært	3 %
Fagarbeider	45 %
Høgskole-/universitet	52 %

Det er fokus på gevinstrealisering gjennom relativt mindre ressursbruk til administrasjon og en prioritering av større og mer robuste fagmiljøer. Dette henger nøye sammen med en pågående digitalisering av administrative prosesser med opplæring av hele organisasjonen etter hvert som nye system fases inn.

I stor grad er overkapasiteten knyttet til bemanning etter kommunesammenslåingen nå tatt inn der dette har vært mulig innenfor til de politisk fastsatte rammene for tjenestestruktur. I tillegg vil fortsatt fokus på digitalisering av administrative prosesser kunne bidra til gevinster knyttet til bemanning. Dette må samtidig sees opp mot hva som er hensiktsmessig nivå og innhold av stabstjenester, samt hvilken kompetanse stabsfunksjonene skal ha i sin tjenesteyting til innbyggere, kommunedirektør og resten av kommuneorganisasjonen.

Ramme kommunedirektør, politikk og felleskostnader

Kommunedirektør	2 022	2 023	2 024	2 025
Opprinnelig budsjett HP22-25	113 721	110 389	113 462	113 462
Lønns- og prisvekst	3 465	3 474	3 483	3 485
Effekt bortfall pensjonskostnader	-1 304	-1 358	-1 293	-1 351
Delt ut innsparing innkjøp 2 mill. kr vedtatt HP21-24	2 000	2 000	2 000	2 000
Andel innsparing innkjøp 2 mill. kr vedtatt HP21-24	-514	-514	-514	-514
Kriseteam flyttet fra helse og mestring	120	120	120	120
Kriseteam - økning ramme	270	270	270	270
Komm.sjef samfunn flyttet til ramme plan	-1 309	-1 309	-1 309	-1 309
Korrigert kostnader valg	-76	434	-76	730
Redusert inntekt fra andre kommuner (Snillfjord)	253	127	0	0
Statsbudsjett 2022: Universell utforming IKT	112	0	0	0
Reversering Microsoft-lisenser	2 500	2 500	2 500	2 500

Satsing tilflytting/markedsføring	1 039	1 039	1 039	1 039
Informasjonssikkerhet	1 000	1 000	1 000	1 000
Redusert ramme kommunedirektør			-3 500	-3 500
Tekniske korrigeringer	26	37	27	85
Lønnsavsetninger	4 377	4 377	4 377	4 377
Pensjonsavsetninger	6 826	6 826	6 826	6 826
Korrigerings sluttsaldering 2021	-8 556	-5 595	-3 896	-3 899
Tilpassning flyktning	119	104	104	104
Endringer i kommunestyret				
Økning av lærlingebudsjett	100	200	200	200
Redusert innsparingsbehov		128	169	201
Ny ramme	124 169	124 249	124 989	125 826

Nye tiltak

Kriseteam flyttet fra helse og mestring

Kriseteamet er flyttet fra helse og mestring til beredskapsområdet som er organisert under kommunedirektør. Dette gir ingen endringer i kostnader totalt for kommunen.

Kriseteam – økning ramme

Faste godtgjørelser for kriseteamet har fram til nå blitt kompensert av enhetene de ansatte i kriseteamet arbeider i til daglig. Dette uten at det er tilført ekstra midler. Kriseteam vil fra 2022 belastes en enhet under kommunedirektør og rammen økes for å dekke de ekstra kostnadene.

Kommunalsjef samfunn er flyttet fra kommunedirektør til rammeområde plan

Tidligere kommunalsjef for samfunn var også assisterende kommunedirektør og var derfor organisatorisk plassert under dette rammeområdet. Stillingen flyttes til rammeområde plan som også inkluderer overordnede kostnader på samfunnsområdet.

Valg

Etter valget i 2021 ser en at de budsjetterte kostnadene er lavere enn reelle kostnader. Budsjettet for valg er derfor økt i 2023. I 2025 er hele kostnaden for valg tatt inn. For 2022 og 2024 er det kun gjort mindre justeringer.

Reduserte inntekter fra andre kommuner

Kommunene Heim og Hitra betaler en andel til Orkland knyttet til at Orkland overtok en større andel av administrasjonskostnadene enn det som framkom i delingsbrøken ved kommunesammenslåingen. De tidligere budsjetterte inntektene var for høye og de er justert ned til virkelig inntekter.

Universell utforming IKT

I statsbudsjettet for 2022 er det gitt tilskudd til universell utforming IKT.

Reversering utrulling av Microsoft-lisenser

I handlingsplanen for 2021 ble en andel av Microsoft-lisensene kommunen betaler fordelt på enhetene i håp om å kunne redusere total kostnader på grunn av dette.

Dette viser seg ikke å være den beste løsningen, og denne utrullingene reverseres derfor. Det gir ingen endringer i kostnadene totalt for kommunen, men endrer rammen for hver enkelt enhet.

Markedsføringsplan

Det legges inn midler til arbeid for å iverksette tiltak i markedsføringsplanen for økt tilflytting til kommunen i henhold til framlagt plan (planlagt behandlet i kommunestyret 15. desember 2021). Arbeidet er lagt opp til å gå over en fireårsperiode.

Ny stilling tilflytting/markedsføring og digitalisering

Det er lagt inn ny stilling på tilflytting/markedsføring og digitalisering, jmf. temaplan digitalisering og temaplan markedsføring og tilflytting. Stillingen legges i enheten kommunikasjon og digitalisering, som for øvrig reduseres med to stillinger fra og med 2022 på grunn av at to personer som har sluttet ikke erstattes. Antallet ansatte i enheten reduseres altså totalt og ny stilling er i tråd med temaplaner og uttalte satsinger.

Informasjonssikkerhet

Vi fortsetter gjennomføringen av tiltak med hensyn til den dramatiske endringen i trusselbildet knyttet til IKT, jamfør politisk orientering til kommunestyret. Her er det gjort tiltak angående nye rutiner, verktøy, nye antivirusprogramvarer, overvåkning, kompetanseutvikling og infrastruktur. Området krever også en større bemanningsressurs enn før, men dette er foreløpig håndtert innenfor nåværende bemanning. Kommunen følger nasjonale anbefalinger, men dette er en situasjon under utvikling hvor behovet raskt kan endres.

Reversering bevilgning for 2024 og 2025

Det ble lagt inn en generell bevilgning under rammeområde til kommunedirektøren under utarbeiding av handlingsplanen 2020-2023 basert på usikkerhet for første driftsår. Denne avsetningen er ført bort for tidligere år, men ble liggende igjen i 2024 og kopiert til 2025. Denne avsetningen tilbakeføres til bruk på øvrig drift for de to årene.

Endring i kommunestyret

Lærlingebudsjettet

Kommunestyret vedtok å tildele 100 000 kr for andre halvår i 2022 og 200 000 kr i resten av handlingsplanperioden slik at antall lærlingeplasser i kommunen når det anbefalte antallet på to lærlinger per tusen innbyggere.

Redusert innsparingsbehov

Kommunestyret reduserte innsparingsbehovene i 2023 og utover. Reduksjonen per ramme samsvarer skisserte innsparingsbehovene slik de framkommer i Kommunedirektørens notat.

Hvordan er innsparingstiltakene og utfordringene løst?

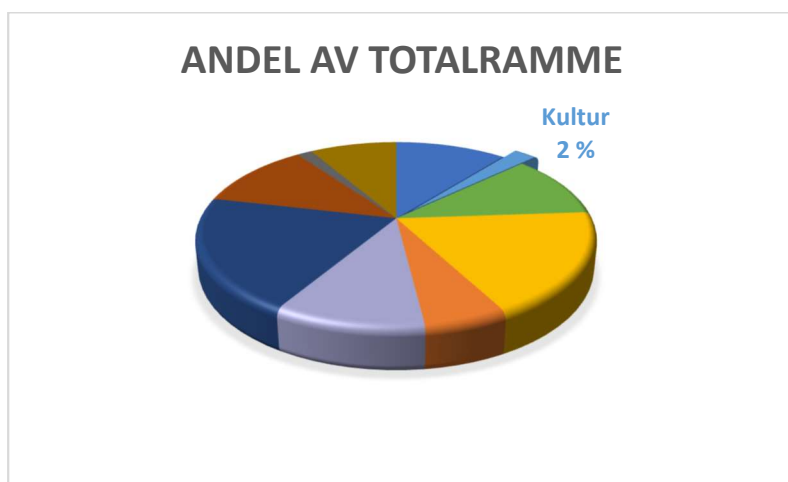
Det er redusert en stilling i rammeområdet stab som dekker inn innsparingen for 2022.

Ramme kultur og idrett

Rammeområdet består av enheten kultur og idrett, som fra 1. januar 2022 omfatter:

- Kulturadministrasjon, inkludert idrett.
- Kulturformidling, inkludert Orkland kulturhus, Orkland kino og Løkken kulturhus med bygdekino.
- Orkland kulturskole med desentralisert undervisningstilbud på skolebygg i hele Orkland.
- Orkland bibliotek med bibliotekavdelinger på Løkken, Lensvik og Krokstadøra.
- Ungdom og fritid med ungdomsklubben Synt'n i Orklahallen og ungdomsklubb på Aa skole på Krokstadøra.
- Frivillighet med frivilligsentraler på Orkanger, Meldal, Lensvik og Krokstadøra.

Enheten har utstrakt samhandling med mange ulike aktører. Den forvalter de fleste tilskuddsordningene som Orkland har rettet mot frivillig sektor.

Kultur og idrett	2022	2023	2024	2025
Opprinnelig budsjett HP22-25	25 116	24 630	24 393	24 393
Lønns- og prisvekst	749	749	749	749
Effekt bortfall pensjonskostnader	-262	-262	-262	-262
Skattkammeret	400	400	400	400
Skattkammeret - finansiert av overskuddsfond	-100	-100	-100	
Microsoftlisenser - tilbakeføring	-66	-66	-66	-66
Andel innsparing innkjøp 2 mill. kr vedtatt HP21-24	-39	-39	-39	-39
Endringer i kommunestyret				
Økt tilskudd museer	100	100	100	100
Økt tilskudd idrettslag	200	200	200	200
Økt tilskudd løypekjøring	120	120	120	120
Husleie Frivilligsentralen	200	200	200	200
Redusert innsparingsbehov		160	121	143
Ny ramme	26 417	26 091	25 815	25 937

Nye tiltak

M16 bidra til videreutvikling av reiselivet og stimulere innbyggere og tilreisende til økt bruk av kultur-, handels- og opplevelsestilbudet i Orkland.

K3 hindre utenforskap og konsekvenser av sosial ulikhet gjennom tidlig innsats og koordinerte tjenester.

K7 legge til rette for aktiv deltakelse i lokalt kulturliv og bidra til å gjøre profesjonelt kunst- og kulturtilbud tilgjengelig for alle.

K9 skape et aldersvennlig samfunn der eldre og andre med nedsatt funksjonsevne kan ferdes trygt og ha glede av service- og kulturtilbud i eget nærmiljø lengst mulig.

K11 samarbeide aktivt med frivillighet og næringsliv for å gjøre Orkland til en foregangskommune innen integrering av flyktninger.

N6 stimulere til et mangfoldig, aktivt og framtidsretta idretts- og kulturliv.

N7 sammen legge til rette for en levende, selvstyrt og mangfoldig frivillighet.

- Kirkens Bymisjon får et årlig tilskudd på 400 000 kroner for å videreføre driften av Skattkammeret på Orkanger
- Orkland frivilligsentral avdeling Meldal og Bua Meldal flyttes til kommunalt eide lokaler i sentrumsbygget i Meldal. Frivilligsentralen på Krokstadøra er allerede samlokalisert med biblioteket.
- Den kulturelle spaserstokken (DKSS) styrkes med 50 000 kroner til økt kulturformidling på institusjonene i Orkland.
- Eksisterende faste tilskudd knyttet til samarbeidsavtaler, politiske vedtak eller etablert praksis fra tidligere kommuner videreføres for 2022, men sies opp for revidering/avvikling fra og med 2023. Det gjennomføres et helhetlig arbeid i samarbeid med avtaleparter/tilskuddsmottakere, idrettsråd og hovedutvalg kultur, idrett og folkehelse for å etablere ny tilskuddsstruktur fra 2023 og inngå samarbeidsavtaler med de organisasjonene som skal motta fast tilskudd fra Orkland kommune.
- Kulturdepartementet har varslet innføring av ny forskrift for frivilligsentraler og endring i tilskuddsnivå og struktur fra 2022. En reduksjon i statlige tilskuddsmidler til formålet fra KUD vil medføre at driftsomfanget av frivilligsentralene i Orkland må reduseres tilsvarende.
- Utrulling av Microsoftlisenser gjort i 2021 tilbakeføres.

Endring i kommunestyret

Tilskudd/budsjettramme museer

Orkland har 3 bygdetun/bygdemuseer som kan sammenlignes, tross noe ulik eierform. Meldal bygdemuseum er i kommunalt eierskap, Orkdal bygdetun eies av en stiftelse som kommunen var med å etablere, mens Frostad bygdetun eies av Agdenes historielag. Museene har ulik tilgang på kommunale midler til sin drift. Kommunedirektøren i sitt notat beskrev en prosess for å gå gjennom kommunens faste tilskuddsavtaler på kulturfeltet. Kommunestyret er enig i dette, og vedtar å starte harmoniserings-arbeidet på museumsfeltet allerede i 2022. Driftsmidlene/tilskuddet til museene i Meldal og Agdenes styrkes med 100 000 kr årlig. Hovedutvalg Kultur, Idrett og Folkehelse avgjør den konkrete fordelingen av midlene.

Tilskudd til drifts- og aktivitetstilskudd til idrettslag og tilskudd løypekjøring

Tilskuddene til lag og foreninger er basert på de samlede budsjettmidlene fra de tidligere kommunene til disse formålene. Når Orkland har utarbeidet nye kriterier for fordeling ser vi at midlene omfordeles slik at enkelte lag «mister» noe av de tilskuddsnivåene de var vant med å ha. For løypekjøring var det bare Orkdal kommune som hadde eget tilskudd, og dette fordeles nå ut til alle som driver denne aktiviteten. Idrettsrådet har derfor signalisert ønske om å øke tilskuddspottene noe, både på løypekjøring og drifts- og aktivitetstilskuddene, slik at harmoniseringen ikke får alt for store utslag. Kommunestyret imøtekommer dette ønsket. Økning drifts- og aktivitetstilskudd idrettslag: 200 000 kr årlig. Økning tilskudd løypekjøring: 120 000 kr årlig.

Husleie Frivilligsentralen Orkanger

Det har i tidligere budsjettprosesser vært lagt til grunn å kunne flytte frivilligsentralene inn i ledige kommunale bygg, og derigjennom spare leieutgifter i eksterne lokaler. Når nå denne flyttingen er foreslått til Tjenesteboligen på Bårdshaugplataet, mener Kommunestyret at det ikke gir en kvalitets- og funksjonsmessig gevinst som svarer til innsparingen. Kommunestyret ser dagens lokalitet, nært biblioteket, Skattkammeret og skolene på Orkanger som gunstig, og ønsker derfor å prioritere midler til husleiekostnadene. Budsjettet tilføres 200 000 kr årlig til formålet.

Redusert innsparingsbehov

Kommunestyret reduserte innsparingsbehovene i 2023 og utover. Reduksjonen per ramme samsvarer skisserte innsparingsbehovene slik de framkommer i Kommunedirektørens notat.

Hvordan er innsparingstiltakene og utfordringene løst?

Enheten har et innsparingskrav på 600 000 kroner for 2022. Vi har løst dette ved å ta bort vakante stillingsressurser i bibliotek og kulturskole med kroner 310 000. I tillegg fryses alle tilskudd på 2021-nivå (ikke deflatorjustert) som gir en innsparing på kroner 120 000. Inntektsnivået er økt med kroner 60 000 og de administrative driftskostnadene er redusert med kroner 110 000.

Tilskudd

I samarbeid med hovedutvalg kultur, idrett og folkehelse har det blitt etablert ny tilskuddsstruktur for de fleste tilskuddsordninger som enheten forvalter. Det gjenstår å revidere de tilskuddene som går til faste tilskuddsmottakere. Felles for disse er at det årlige tilskuddsnivået er etablert gjennom mer eller mindre formaliserte samarbeidsavtaler, politiske prosesser/budsjettvedtak, praksis over tid eller en kombinasjon av disse. Hvis Orkland kommune skal gjennomføre endring av disse strukturene må kommunestyret vedta at alle avtalene i nåværende form sies opp fra 1. Januar 2023 og kommunedirektøren må få et mandat til å starte arbeidet med å reforhandle og formalisere nye samarbeidsavtaler der dette er naturlig, eller avslutte tilskuddsordningen der dette er nødvendig og fremmer sak til politisk behandling. Tilskuddene utbetales som normalt i 2022 etter praksis fra tidligere kommuner.

Skattkammeret

For å sikre økonomiske forutsetninger for videreføring av driften av Skattkammeret i Orkland er det avsatt 400 000 kroner i årlige tilskuddsmidler i handlingsplanperioden. For de første tre årene finansieres 100 000 kroner av dette tilskuddet av enheten kultur og idrett sitt overskuddsfond.

Kommunale hederspriser

Orkland har kulturpris, idrettsstipend for ungdom og kulturstipend for ungdom. Disse hedersprisene er innarbeidet i budsjett og handlingsplan for perioden 2022 – 2025. Utredning og etablering av nye hederspriser må komme som politiske bestillinger i budsjettvedtaket hvis nye hederspriser ønskes.

Samarbeid med Orkdal videregående skole om bevaring av musikklinja

Det er formalisert samarbeid mellom Orkland kulturskole og Orkdal vgs for å øke rekrutteringen til musikklinja. Tilsvarende arbeid vil også skje mellom kulturskolene og Orkdal vgs i de kommune som naturlig rekrutterer elever til Orkdal vgs. Det er etablert et fordypningstilbud i et samarbeid mellom kulturskolene i regionen. Dette vil på sikt kunne øke rekrutteringen til musikklinja.

Kulturformidling

Det forventes at innbyggernes bruksmønster for kulturaktiviteter nærmer seg situasjonen før pandemien i løpet av 2022. I perioden medio april til medio august vil Orkland kulturhus være stengt grunnet oppgraderingsprosjektet som ble vedtatt i juni 2021. Gjennom pandemien har kulturformidlingstjenestene på institusjonene gjennom DKSS blitt styrket ved at hovedutvalg kultur, idrett og folkehelse har bevilget økt tilskudd til formålet. I handlingsplanen er det innarbeidet en økning av budsjetttrammen til DKSS med 50 000 kroner for 2022. Økningen er finansiert fra enheten kultur og idrett sitt overskudsfond.

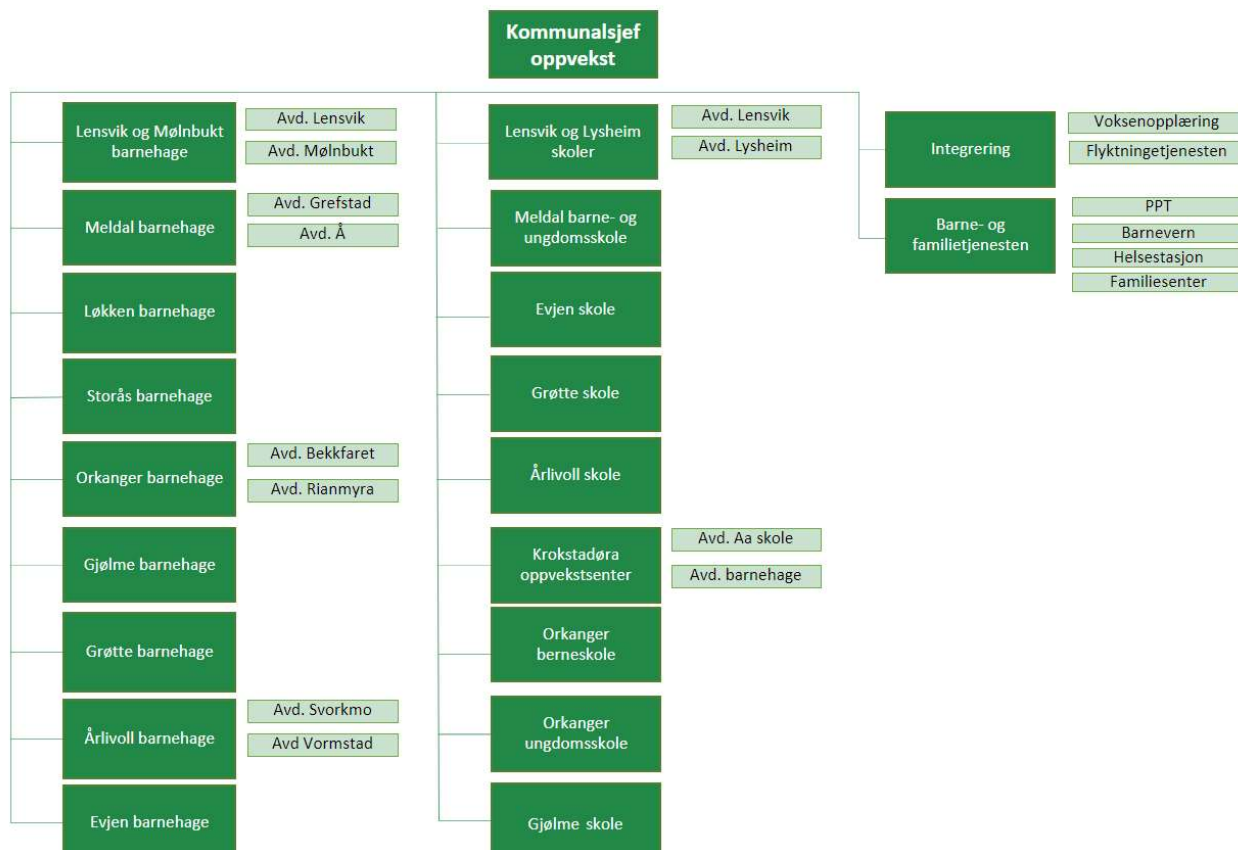
Andre områder

- Orkland bibliotek vil utrede kostnader og muligheter for ombygging / tilrettelegging for meråpne bibliotek på bibliotekene i Orkland.
- Utredningen om etablering av Jernbaneparken fra Bårdshaug stasjon til Orkanger stasjon er gjennomført, og kostnaden for prosjektet er vurdert til drøyt fire millioner kroner. Kommunedirektøren har ikke funnet rom for å prioritere dette tiltaket.

Kapittel 7 Oppvekst

Status

Ansatte

Årsverk og antall ansatte på området:

	Årsverk	Antall ansatte
Oppvekst	537	598

Faste ansatte, inklusive ansatte i lønnet og ulønnet permisjon over en prosent stillingsandel. Vikarer, engasjerte, oppdragstakere og politikere er ikke medregnet.

Kompetanseprofil

Kompetanseprofil Oppvekst (av antall årsverk)	
Ufaglært	7 %
Fagarbeider	20 %
Høgskole/universitet	73 %

Rammeområde	Barnehage	Grunnskole og SFO	Tverrfaglige tjenester
Antall årsverk	209	273	55

Orkland skal være et inkluderende samfunn for mennesker i alle livsfaser med ulike forutsetninger og funksjonsevner, der den enkelte opplever tilhørighet, mestring, trivsel, og tar medansvar.

Vi skal:

K3 hindre utenforskap og konsekvenser av sosial ulikhet gjennom tidlig innsats og koordinerte tjenester.

K4 sikre et helhetlig og koordinert opplæringsløp med gode leke- og læringsmiljø tilpasset den enkeltes forutsetninger og behov.

K5 sørge for grunnopplæring i barnehage og skole av høy kvalitet som bidrar til trygghet, utvikling, motivasjon og læring, og som gir barna forutsetninger til å fullføre videregående opplæring.

Orkland møter framtidens utfordringer på en offensiv måte, gjennom å:

M2 dreie ressursinnsatsen mot helsefremmende og forebyggende arbeid og aktivitet.

M3 vektlegge kompetansebygging i samarbeid med forsknings- og utviklingsmiljø, arbeidsliv og lokalsamfunn.

M4 arbeide målrettet med innovasjon og digitalisering, samt bidra til å utjevne ulikheter i digitale ferdigheter.

M6 stimulere barn og unges nysgjerrighet, utforskertrang og kreativitet for framtidens samfunn og arbeidsliv, med særlig vekt på yrkesretta fag, teknologi, innovasjon og entreprenørskap

Tiltak for hele området

Barnevernsreformen

Ny barnevernsreform trer i kraft fra januar 2022. Reformen gir kommunene et større ansvar for barnevernet, både faglig og økonomisk. For kommunen innebærer dette fullt økonomisk ansvar for ordinære fosterhjem, oppfølging og veiledning av fosterhjem, samt høyere egenandeler for plasseringer i barnevernsinstitusjoner. Reformen er omtalt som en oppvekstreform hvor kommunens evne til å prioritere tidlig innsats og tverrfaglig samhandling for å forebygge plasseringer i fosterhjem og barnevernsinstitusjoner vil lønne seg faglig og økonomisk. Dette er ikke et ansvar for barnevernet alene, men for hele kommunen. Dette vil kreve et tettere samarbeid mellom alle enhetene i kommunale tjenester. Vi må vurdere struktur og arbeidsmåter for å gi effektiv hjelp og utnytte ressursene bedre.

- Tiltak: Den nye reformen vil påvirke flere av enhetene som jobber med barn og unge. I løpet av 2022 skal temaplan for oppvekst ferdigstilles. Denne planen må avklare mål, tjenestetilbud, ansvars- og oppgavefordeling mellom de kommunale tjenestene. Tidligere nevnte tiltak som BTI og tverrfaglig team videreføres.
- Tiltak: I forbindelse med strukturreformen, er Orkland kommune vertskommune for et fosterhjemsprosjekt som har som mål å styrke fosterhjemsoppfølginga i kystregionen i

Trøndelag fylke. Det er tilsatt en fosterhjemsveileder som veileder og følger opp fosterhjem med store belastninger. Tilskudd fra Statsforvalteren finansierer ordningen i 2022.

Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkludering – opplæring

Kompetanseløftet skal bidra til at alle kommuner har tilstrekkelig kompetanse tett på barn og elever for å kunne fange opp og gi et inkluderende og tilpasset pedagogisk tilbud til alle, inkludert barn og elever med behov for særskilt tilrettelegging. Orkland er med i pulje 2 som har oppstart i 2022. Målgruppe for kompetansetiltakene: Ansatte i PP-tjenesten, barnehage, skole, barnehageeier, skoleeier og andre tverrfaglige tjenester i kommunen som inngår i laget rundt barnet og eleven.

- Tiltak: arbeidsplassbasert kompetanseutvikling og videreutdanning. Tiltaket finansieres gjennom felles tilskuddsordning for desentraliserte kompetansetiltak (Trøndelag sørvest).

Veiledningsordning for nyutdannede lærere

Kvalitet i barnehage og skole forutsetter dyktige og engasjerte lærere, men det er ikke mulig for lærerutdanningene fullt ut å forberede nyutdannede lærere for den komplekse virkeligheten de møter. Derfor er det viktig å få etablert gode veiledningsordninger for å få en god overgang fra utdanning til jobb. Orkland deltar gjennom Trøndelag sørvest oppvekst i utarbeidelse av en regional veilederordning for nyutdannede lærere.

- Tiltak: Etablere en kommunal veiledningsordning for nyutdannede lærere i barnehage og skole i løpet av våren 2022.

Ramme barnehage

Orkland har 14 barnehager som er organisert i ti enheter. Barnehagen på Krokstadøra er organisert under Krokstadøra oppvekstsenter.

Tiltak innenfor barnehageområdet

Små skritt, store sprang:

Barnehagene i tidligere Orkdal kommune har deltatt i forsknings- og utviklingsprosjektet Trygg før 3. Trygg før 3 bidrar til å bedre kvaliteten på relasjonene mellom barna og de ansatte i barnehagen. Nærhet, trygghet, læring og språkutvikling er sentrale tema. Prosjektet har endret navn til *Små skritt, store sprang*.

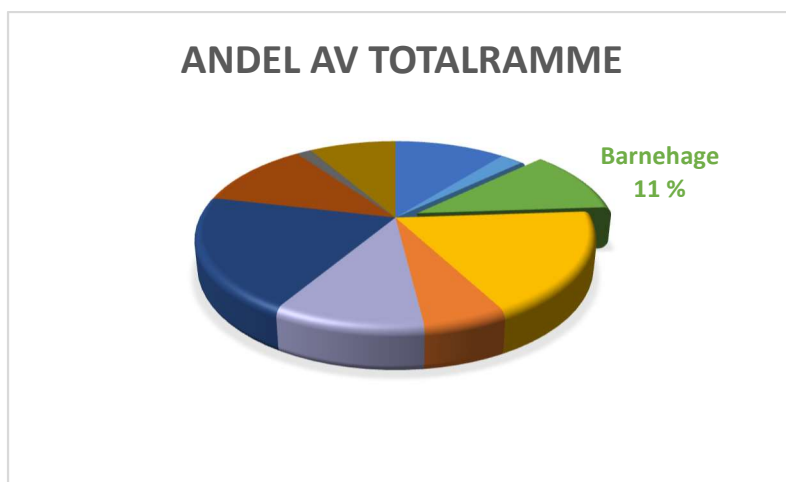
- Tiltak: Små skritt, store sprang implementeres i alle barnehagene i Orkland i løpet av 2022 - 2023. Tiltaket finansieres innenfor eksisterende ramme.

Inkluderende læringsmiljø:

Barnehagene deltar i utviklingsarbeid om inkluderende barnehagemiljø i regi av Høgskolen i Innlandet eller Dronning Mauds Minne Høgskole for Barnehagelærerutdanning (DMMH).

Gjennom arbeidet med prosjektet er målet å arbeide kontinuerlig og systematisk med å fremme et trygt og inkluderende barnehagemiljø. Det innebærer å oppdage, undersøke og forebygge alle former for krenkelser. Krenkelser stoppes og følges opp med egnede tiltak helt til barna opplever at de har et trygt og inkluderende miljø.

- Tiltak: Alle barnehagene deltar i prosjektet som finansieres innenfor eksisterende ramme.

Barnehage	2022	2023	2024	2025
Opprinnelig budsjett HP22-25	124 696	121 586	118 626	118 626
Lønns- og prisvekst	3 625	3 625	3 624	3 624
Effekt bortfall pensjonskostnader	-2 071	-2 071	-2 071	-2 071
Andel innsparing innkjøp 2 mill. kr vedtatt HP21-24	-67	-67	-67	-67
Flere barnehagelærere	294	294	294	294
Ny tolkelov	54	54	54	54
Tekniske korrigeringer	-2	-3	1	1
Endringer i kommunestyret				
Ny makspris barnehage	927	2 039	2 039	2 039
Redusert innsparingsbehov		1 025	1 013	1 203
Ny ramme	127 456	126 482	123 513	123 703

Nye tiltak

Flere barnehagelærere

I statsbudsjettet for 2022 foreslår regjeringen å legge til rette for flere barnehagelærere i grunnbemanningen. Ambisjonen er at 50 prosent av de ansatte i barnehagen skal være barnehagelærere innen 2025. Dette medfører at rammen for barnehage økes med 294 000 kroner årlig i handlingsplanperioden.

Ny tolkelov

I Statsbudsjettet for 2022 foreslår regjeringen innføring av en ny tolkelov. Totalt fikk kommunen 69 000 kroner, som fordeles mellom flere rammeområder. Barnehage og skole er tildelt 54 000 kroner årlig. Dette plasseres inntil videre på rammen til barnehage og medfører at rammen øker med 54 000 kroner årlig i handlingsplanperioden.

Endring i kommunestyret

Ny makspris barnehage

Regjering Støre i tilleggsnummer til budsjettet 2022 reduserte maksimalprisen i barnehage med 265 kroner til 3 050 kroner fra 1. august 2022.

Redusert innsparingsbehov

Kommunestyret reduserte innsparingsbehovene i 2023 og utover. Reduksjonen per ramme samsvarer skisserte innsparingsbehovene slik de framkommer i Kommunedirektørens notat.

Hvordan er innsparingstiltakene og utfordringene løst?

Barnehage	2022	2023	2024	2025
Vedtatt innsparingskrav	1 278	4 388	7 348	7 348
Generell innsparing i ressursfordelingsmodellen	-1 278	-1 278	-1 278	-1 278
Redusert innsparing, vedtak Kommunestyret		-1 025	-1 013	-1 203
Rest innsparingskrav	0	2 085	5 057	4 867

Innsparingstiltak for 2022 ivaretas i ressursfordelingsmodellen som en generell innsparing for rammeområdet. For å kunne imøtekomme fremtidige innsparingskrav er det behov for å se på strukturelle tilpasninger.

Andre områder

Tilpasning av kapasitet i forhold til barnetallsutvikling

I utfordringsnotatet ble det presentert prognoser for kapasitetsbehov i Orklandsbarnehagene. Prognosene tar utgangspunkt i SSB sine prognoser justert for tall fra helsestasjonen. I etterkant har helsestasjonen justert fødselsprognoser for 2021 fra 147 til 170 barn. I tillegg har det blitt foretatt et suppleringsopptak for våren 2022. I den forbindelse er det utarbeidet og oppdatert nye prognoser. I de nye prognosene legges det opp til dekningsgrader og oppholdstid per årskull som samsvarer med innhentede tall fra barnehagene, tall fra helsestasjonen og SSB sin befolkningsframskriving.

Innhentede tall fra helsestasjon viser følgende fordeling av årskull i målgruppen (tallene er ikke justert for til- og fraflytting):

	2021 modeller prognose	2020 modeller	2019 modeller	2018 modeller	2017 modeller	2016 modeller
Orkland - SSB prognose	156	158	142	168	184	179
Orkdal	121	110	114	109	126	118
Meldal	30	32	27	41	35	40
Agdenes	14	7	6	17	20	17
Snillfjord	5	2	2	4	4	5
	170	151	149	171	185	180

Våren 2022 blir det 879 barn i barnehagene. Disse barna utgjør 856 barnehageplasser til sammen. Prognosen tilsier at kapasitetsbehovet for våren 2025 vil være 827 plasser. Dette er en nedgang på 29 barnehageplasser.

Kapasitetsetterspørselen er prognostisert slik i kommende handlingsplanperiode:

	Vår	Høst
2022	864	816
2023	858	798
2024	840	788
2025	827	793

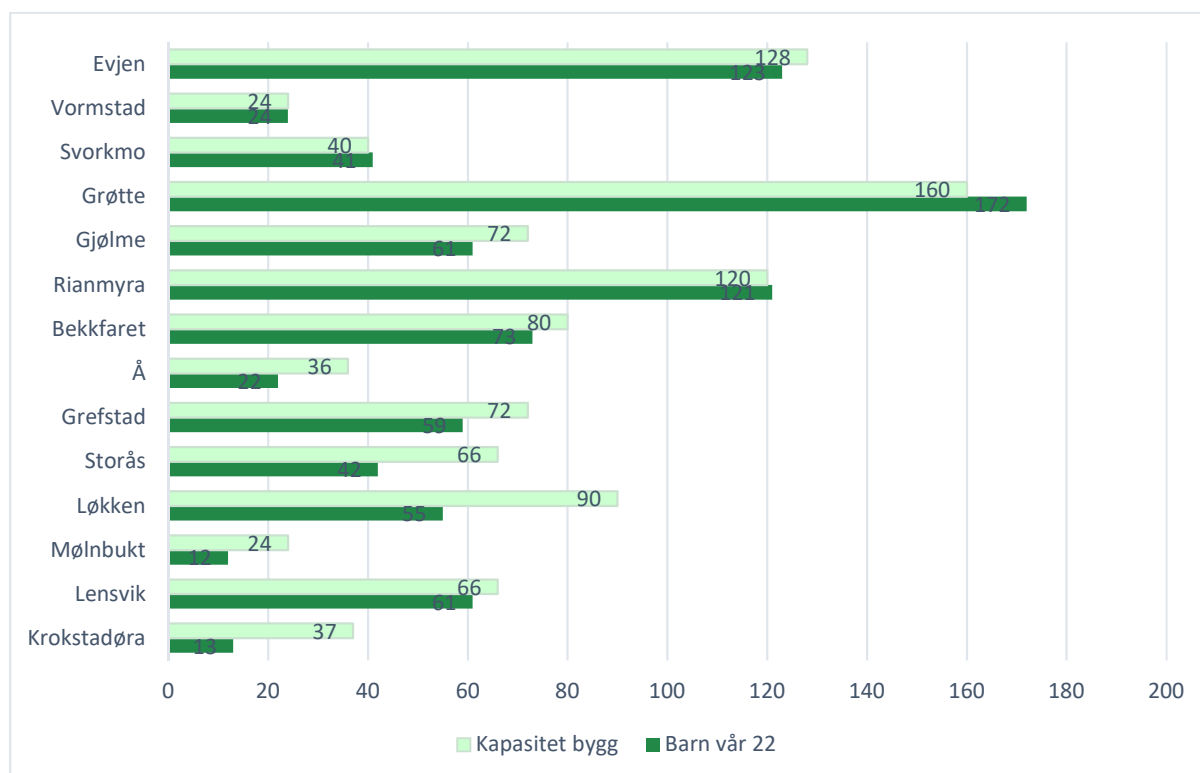
Den store variasjonen i barnetall vår og høst gjør det utfordrende for barnehagene. Til tross for at prognosene viser redusert kapasitetsbehov, må det ses i sammenheng med bemanningsnorm og tilpasninger for å ivareta opptak.

Rullerende opptak

I Orkland praktiseres hovedopptak med frist 1. mars og rullerende opptak for ett-åringer med frist 1. oktober. I tillegg praktiseres rullerende opptak gjennom året for tilflyttere.

Ved hovedopptak og rullerende opptak har barnehagene stort sett kapasitet til å tilby foreldrenes førsteønske. Unntaket er Årlivoll barnehage som over flere år ikke har hatt kapasitet til å dekke behovet for barnehageplasser. Hovedårsakene er økt barnetall og tilflytting til området, spesielt på Vormstad i forbindelse med omfattende boligutbygging.

Nedenfor vises antall barn i barnehage våren 2022 sammenholdt med godkjent fysisk kapasitet.

Ramme grunnskole

I Orkland er det ni kommunale skoler hvorav tre barneskoler, en ungdomsskole og fem kombinerte barne- og ungdomsskoler. Aa skole på Krokstadøra er del av en oppvekstenhet sammen med

barnehagen. Lysheim og Lensvik er to skoler som til sammen utgjør en enhet. I tillegg til de kommunale skolene er den private Montessoriskolen lokalisert på Løkken Verk.

Tiltak innenfor grunnskoleområdet

Læremidler – Læreplanverket for Kunnskapsløftet (LK20):

Som en forlengelse av innføringen av de nye læreplanene, vil kommunen i kommende skoleår legge vekt på hvilke læremidler vi som skal velges for å videreføre verdiene og prinsippene som grunnskoleopplæringa bygger på.

- Tiltak: Gjennom skolebasert utviklingsarbeid og nettverk på kommunenivå vil det prøves ut, drøftes og vurderes hvilke digitale og fysiske læremidler kommunen skal benytte seg av. Arbeidet innledes med felles planleggingsdag for skolene 1. desember 2021, videreføres med utprøving og vurdering gjennom skoleåret 2022 og konklusjon i overgangen 2022/2023. Målet er at læremidlene som velges er i bruk fra og med skolestart, høsten 2023.

DigSkole – utviklingsprosjekt på regionnivå:

DigSkole – er et samarbeidsprosjekt mellom kommunene i regionen og NTNU, innenfor det vi kaller et DEKOM-prosjekt. Prosjektet handler om å prøve ut og tenke nytt om undervisning. Prosjektet innebærer at skoleeiere gjennomfører egne kompetanseutviklingstiltak og utprøving, i tillegg til erfaringsdeling og lokalt læreplanarbeid.

- Tiltak: Kommende skoleår ønsker kommunen å berede grunnen/klargjøre organisasjonen slik at alle Orklandsskolene er klare til å gå inn i prosjektet høsten 2023.

Grunnleggende lese- og skriveopplæring:

- Tiltak: Grunnskolene i Orkland kommune bruker iMAL i begynneropplæringen. Tre skoler deltar i et forskningsprosjekt fra høsten 2022. Tiltaket finansieres delvis av forskningsmidler. utover dette finansieres tiltaket innenfor eksisterende ramme.

Skole - arbeidsliv

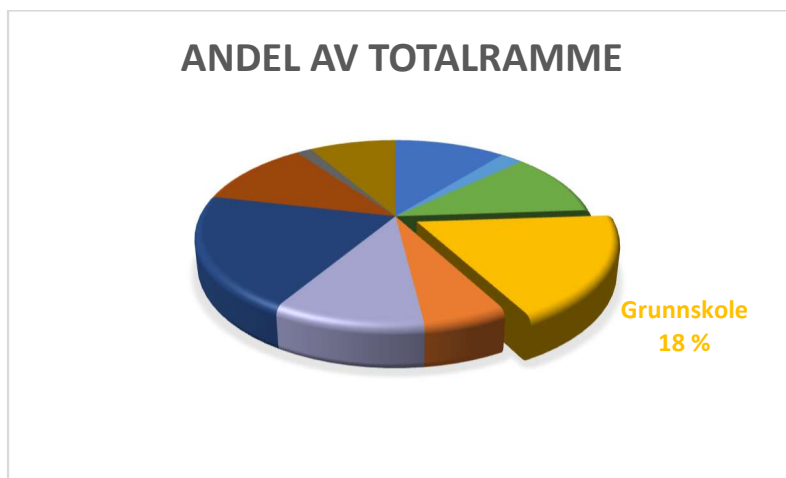
Ungdom skal utvikle kunnskap, ferdigheter og holdninger slik at de mestrer livene sine og tar gode framtidvalg. Elevene skal bli kjent med kommunens arbeidsliv og se mulighetene som finnes. Lokalt næringsliv trenger økt rekruttering. Dette er et arbeid som er påbegynt, og som lettere kan fortsette når landet nå er gjenåpnet.

- Det lages en gjennomgående plan for samarbeidet mellom skole og arbeidsliv: Ungt entreprenørskap, utdanningsvalg, partnerskapsavtaler og valgfag.
- Etablere møtearena for skole og arbeidsliv.
- Årlig bedriftsbesøk for alle elevene i 10. trinn.

Rammeplan for SFO

Fra 1. august 2021 har SFO fått egen rammeplan. Hensikten med en rammeplan for SFO er å lage et felles verdigrunnlag for alle SFOer, samt en sammenheng mellom barnehage, skole og SFO. Et annet formål er å kunne utnytte SFO bedre som en viktig arena for læring, sosialisering, lek og aktivitet og inkludering.

- Rammeplan for SFO implementeres i alle SFOer i Orkland kommune. Arbeidet er startet høsten 2021.

Grunnskole og SFO	2022	2023	2024	2025
Opprinnelig budsjett HP22-25	204 733	202 522	202 522	202 522
Lønns- og prisvekst	6 113	6 108	6 108	6 108
Effekt bortfall pensjonskostnader	-328	-328	-328	-328
Andel innsparing innkjøp 2 mill. kr vedtatt HP21-24	-188	-188	-188	-188
Tilbakeføre tidligere vedtatt innsparing Aa skole	1 119	3 085	3 085	3 085
Ekstra time naturfag	356	854	854	854
Bortfall tilskudd minoritetsspråklige elever	-560	-560	-560	-560
Tekniske korrigeringer	41	41	36	34
Endringer i kommunestyret				
Videreført tildeling minoritetsspråklige elever	560	560	560	560
Bortfall ekstra naturfagtime	-356	-854	-854	-854
Satsing på praktisk undervisning på skole	1 500	1 500	1 500	1 500
Ny ramme	212 990	212 740	212 735	212 733

Nye tiltak

Ekstra time i naturfag

I Statsbudsjettet for 2022 foreslås det å utvide timetallet i grunnskolen med en ekstra time for ungdomstrinnet. Dette medfører en økning i rammen for grunnskole med 356 000 kroner i 2022 og 854 000 kroner for hvert av de resterende årene i handlingsplanperioden. Tiltaket er fjernet i tilleggsnummeret til statsbudsjettet presentert av regjering Støre.

Bortfall av tilskudd for minoritetsspråklige elever

Statsforvalteren har tidligere overført midler til å styrke opplæringen for minoritetsspråklige elever. For 2021 fikk Orkland 560 000 kroner til formålet. I statsbudsjettet for 2022 er dette tilskuddet tatt bort i handlingsplanperioden. Kommunestyret valgte å beholde budsjettet til minoritetsspråklige elever på 2021-nivå.

Endring i kommunestyret

Minoritetsspråklige elever

Kommunestyret kompenserer grunnskoleramma for bortfallet av tilskuddet fra statsforvalteren for å styrke opplæringen for minoritetsspråklige elever, og tilfører 560 000 kr til formålet.

Ekstra naturfagtime

Regjeringen Støre reverserte tiltaket.

Satsing på praktisk undervisning på skole

Rammeområdet økes med 1 500 000 kr, som tilføres grunnskolenes fellesområder og øremerkes til en økt satsing på forebygging av utenforskap gjennom samarbeid næringsliv-skole, mer praktiske undervisningsopplegg og styrking av arbeidslivsfag og entreprenørskapsarbeidet i skolene.

Kommunedirektøren utarbeider forslag til kriterier og prioriteringer for fordeling av de tilførte midlene for behandling i Hovedutvalg Oppvekst.

Hvordan er innsparingstiltakene og utfordringene løst?

Grunnskole og SFO	2022	2023	2024	2025
Vedtatt innsparingskrav	289	289	289	289
Generell innsparing i ressursfordelingsmodellen	-289	-289	-289	-289
Rest innsparingskrav	0	0	0	0

Innsparingstiltak for 2022 ivaretas i ressursfordelingsmodellen som en generell innsparing for rammeområdet grunnskole.

Andre områder

Tilpasning av kapasiteten som følge av elevtallsutviklingen

Elevtallsprognosene er oppdatert med GSI-tall for oktober 2021, samt at det er innhentet tall for nytt første trinn høst 2022.

Skole	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Aa	44	42	34	31	32	36	38
Lensvik	146	150	141	148	150	146	135
Lysheim	28	25	22	22	20	23	22
MBUS	309	296	288	295	301	300	295
Evjen	176	184	183	173	159	161	156
Grøtte	483	489	481	458	439	417	389
Årlivoll	224	227	222	215	208	209	209
Orkanger b	302	326	328	315	295	284	290
Orkanger u	259	250	277	285	310	283	260
Gjølme	134	132	121	111	108	103	95
Kommunale	2 105	2 121	2 097	2 053	2 022	1 962	1 889

I utfordringsnotat og skolebruksplan er det blitt pekt på at det vil bli kapasitetsutfordringer ved Orkanger ungdomsskole i kommende handlingsplanperiode. Elevtallet har steget fra 259 elever

høsten 2019 til 277 elever nå per oktober 2021. Ved framskriving ser det ut til at det vil bli en topp høsten 2023 med 310 elever, før antall elever ved skolen igjen gradvis vil reduseres.

Skisserte løsninger frem til nå har vært

- Justering av kretsgrenser mellom skolene, og da spesielt Evjen/Grøtte krets.
- Finne rom for elevtallsvekst innenfor dagens skolebygg.

Grøtte ungdomsskole har 164 elever høsten 2021, øker opp til 171 elever høsten 2022 før det reduseres de to neste årene. Dette gjør det vanskelig å forskyve kretsgrensene de første årene i handlingsplanperioden.

Det har vært vurdert å løse elevtallsveksten innenfor dagens skolebygg ved Orkanger ungdomsskole. Mulige løsninger som har vært vurdert er å bygge om gymsal til klasserom, samt omdisponere bruk av spesialrom (naturfag, sløyd, tekstil, musikk og skolekjøkken) til klasserom. Dette vil forringe tilbudet ved skolen siden et slikt tiltak vil vedvare i minst tre år, og muligens noen år til.

Det forslås derfor en midlertidig brakkerigg for å løse elevtallsveksten ved Orkanger ungdomsskole de neste årene. I kostnadsoverslaget er det tatt utgangspunkt i brakkerigg på 18 brakker hvorav tre er forbeholdt garderober og to brakker til toaletter.

Det medfører en årlig kostnad på 1,3 millioner kroner i leie- og driftskostnader. For 2022 er det forutsatt en lavere kostnad, 810 000 kroner, da det først skal stå klart til høsten. Videre utløser det engangskostnader i form av frakt, montering, klargjøring av tomt, oppkobling til vann og avløp, strøm, inventar og utstyr. Det er satt av 1,290 millioner kroner til formålet.

Det er behov for å sette ned en arbeidsgruppe som kan starte jobben så snart som mulig, for å innhente og konkretisere omfanget. Det kan bli behov for å justere kostnadsanslaget.

Ramme tverrfaglige tjenester

Området omfatter enhetene integrering og barne- og familietjenesten.

Integrering

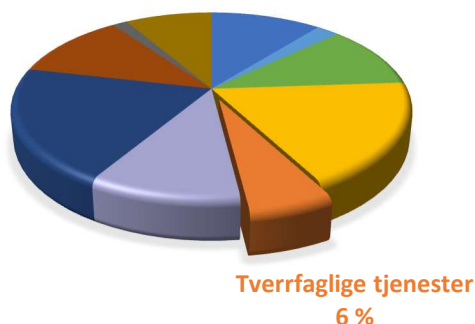
Tjenesten består av avdelingene flyktningtjenesten og voksenopplæringen. Hovedoppgaven er bosetting og kvalifisering av nyankomne flyktninger etter introduksjonsprogrammet. For å lykkes med integreringsarbeidet er det avgjørende at det finnes praksisplasser og frivillighet i lokalsamfunnet.

Barne- og familietjenesten

Tjenesten består av barneverntjenesten, familiesenteret, helsestasjon- og skolehelsetjenesten, samt pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT).

Barne- og familietjenesten ble samlokalisert på Folkehelsesenteret i mars 2020 mens landet stengte ned. Det er først høsten 2021 at alle avdelingene har vært samlet fysisk. Ny enhetsleder er ansatt, og på plass fra november 2021.

ANDEL AV TOTALRAMME

	2022	2023	2024	2025
Opprinnelig budsjett HP22-25	56 963	57 826	57 299	57 299
Lønns- og prisvekst	2 010	1 995	1 995	1 995
Effekt bortfall pensjonskostnader	-618	-620	-620	-620
Andel innsparing innkjøp 2 mill. kr vedtatt HP21-24	-91	-91	-91	-91
Tekniske korrigeringer	1 943	3	3	3
Microsoftlisenser - tilbakeføring	-91	-91	-91	-91
Nye tiltak				
Oppvekstreform barnevern	6 807	6 807	6 807	6 807
Ny tolkelov	15	15	15	15
Barnekoordinator	330	647	647	647
Psykisk helse barn og unge	270	270	270	270
Prosjekt integreringsplan	0	0	0	0
KS-satser ved forsterket fosterhjem	455	455	455	455
Endringer i kommunestyret				
Redusert innsparingsbehov		357	269	319
Ny ramme handlingsplan	67 992	67 573	66 958	67 008

Nye tiltak

Oppvekstreform barnevern

Barnevernsreformen gir kommunen mer ansvar på barnevernsområdet. Reformen trer i kraft i 2022, og skal bidra til å styrke forebyggende arbeid og sikre tidlig innsats i hele oppvekstsektoren. Reformen regulerer først og fremst barnevernet, men for å nå målene i reformen må kommunen gjøre endringer i hele oppvekstsektoren. Reformen innebærer at deler av finansieringsansvaret for tjenestene flyttes fra staten til kommunene, og regjeringen vil kompensere kommunene for dette. Oppgavene i barnevernet krever også mye av de ansatte, både i form av kompetanse og faglig skjønn. Det vil fra 1. januar 2022 innføres kompetansekrav for kommunalt og statlig barnevern, og regjeringen vil kompensere kommunene for merutgifter som følge av dette. For Orkland betyr det en overføring på 6 807 000 kroner årlig i handlingsplanperioden.

Ny tolkelov

I Statsbudsjettet for 2022 foreslår regjeringen innføring av en ny tolkelov. Totalt fikk kommunen 69 000 kroner, som fordeles mellom flere rammeområder og 15 000 kroner av dette fordeles til avdelinger innen tverrfaglige tjenester. Dette plasseres inntil videre på rammen til tverrfaglige tjenester og medfører at rammen øker med 15 000 kroner årlig i handlingsplanperioden.

Barnekoordinator

Som en del av Likeverdsreformen vil regjeringen sikre at familier som har eller venter barn med behov for sammensatte tjenester får en barnekoordinator. Mange familier med barn som har behov for et sammensatt tjenestetilbud opplever manglende koordinering og et tjenestetilbud som ikke henger sammen. Dette kommer på toppen av store omsorgsoppgaver. Regjeringen foreslår at den lovfestede retten til barnekoordinator trer i kraft fra 1. august 2022. Rammen til kommunen økes med 330 000 kroner i 2022 og med 647 000 kroner i resten av handlingsplanperioden.

Psykisk helse barn og unge

Regjeringen vil at barn og unge skal få tidligere og bedre hjelp for psykiske helseutfordringer. Derfor foreslås 200 millioner kroner til blant annet å etablere flere tverrfaglige og oppsøkende team, utvikle lavterskeltilbud og for å styrke forskningen på barn og unges psykiske helse. For Orkland utgjør det en økt ramme på 270 000 kroner i handlingsplanperioden.

Barne- og familietjenesten

På grunn av korona og nedstengning er arbeidet med å skape en felles kultur i barne- og familietjenesten satt på vent. Dette arbeidet gjenopptas når ny enhetsleder er på plass. Felles kulturbygging er nødvendig for å sikre at de ulike hjelpeinstansene rundt barn og unge samhandler godt nok for å sikre tidlig innsats, forebygging og tverrfaglig samarbeid.

- Tiltak: Avdelingene i barne- og familietjenesten skal utvikle felles kultur gjennom å bli bedre kjent med hverandre, etablere hensiktsmessige møtearenaer og forum for samhandling.
- Tiltak: Gjennomgang av tjenestetilbud i enheten for å sikre at tjenestene som tilbys har ønsket effekt og at tilgjengelige ressurser utnyttes på best mulig måte. Tiltaket blir trolig en del av et større utenforskapprosjekt i Orkland kommune.

Faglige anbefalinger om økonomiske rammer for fosterhjem:

Bufdir har på oppdrag fra Barne- og familiedepartementet utarbeidet faglige anbefalinger til en standardisering av økonomiske rammevilkår for fosterhjemmene som kommunene har ansvar for, herunder fosterhjem i barnas familie og nære nettverk. Anbefalingene skal bidra til økt forutsigbarhet for fosterforeldre, redusere uenighet og forhandlinger om økonomiske rammevilkår og dermed støtte opp om det viktige samarbeidet mellom fosterhjemmene og barneverntjenesten.

- Tiltak: Tilpasse de kommunale satsene til de statlige anbefalingene fra 1. januar 2022. For Orkland utgjør det en årlig merkostnad på 455 000 kroner i handlingsplanperioden.

Tilpasning av kapasitet i forhold til synkende antall flyktninger

De siste årene er det kommet langt færre flyktninger enn vi mottok i toppårene 2015-2017. Det betyr at driften må tilpasses i forhold til antall flyktninger og de statlige inntektene vi mottar. Det er enda større behov for god kommunal samhandling rundt flyktningfamiliene når tilbudet bygges ned. Forventninger må avklares og oppgaver fordeles på de ulike tjenestene gjennom utarbeidelse av nye prosedyrer i en egen plan for integrering.

- Tiltak: Utarbeide en plan for integrering i løpet av våren 2022, som blant annet avklarer ansvars- og oppgavefordeling mellom de kommunale tjenestene og som inkluderer frivillighetens bidrag. Våren 2022 settes det av en 30 prosent stilling til koordinering av arbeidet med Integreringsplanen. Stillingen finansieres av flyktningfond.
- Tiltak: Organisere tjenestene etter ny modell, jmf integreringsutredning.

Endring i kommunestyret

Redusert innsparingsbehov

Kommunestyret reduserte innsparingsbehovene i 2023 og utover. Reduksjonen per ramme samsvarer skisserte innsparingsbehovene slik de framkommer i Kommunedirektørens notat.

Hvordan er innsparingstiltakene og utfordringene løst?

	2022	2023	2024	2025
Innsparingskrav	1 577	1 577	1 577	1 577
Løst innenfor disse områdene:				
Barne- og familietjenesten administrasjon	327	327	327	327
Barnevern	402	402	402	402
PPT	641	641	641	641
Helsestasjon	198	198	198	198
Familiesenteret	9	9	9	9

Barne- og familietjenesten har et innsparingskrav på 1 577 000 kroner i 2022, som er løst innenfor eget budsjett.

Tilpasningen av enheten integrering:

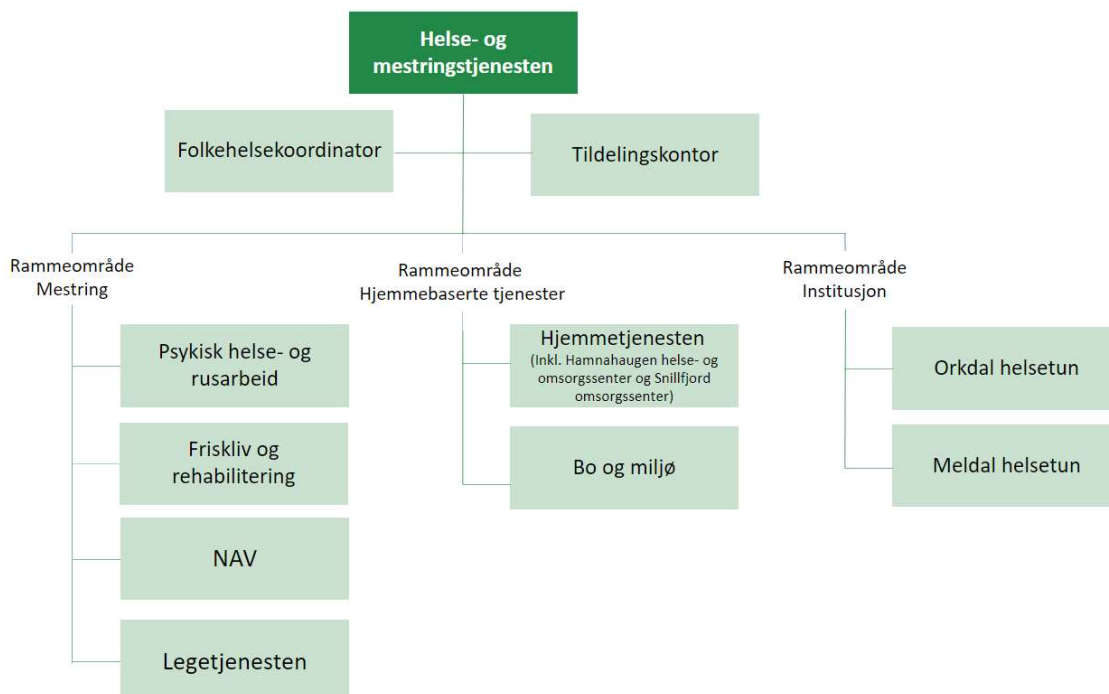
For å tilpasse driften til antall flyktninger og statlige inntekter, foreslår kommunedirektøren følgende tiltak:

- Voksenopplæringen består av norskopplæring og grunnskole for voksne. Der reduseres driften av norskopplæringen slik at den finansieres av tilskuddsmidlene fra staten på cirka 2,8 millioner kroner for 40 - 50 elever. Grunnskole for voksne finansieres i dag av flyktningmidler, men der må det i løpet av handlingsplanperioden finnes annen finansiering.
- Voksenopplæringen reduseres med to stillinger fra skoleåret 2022. I tillegg reduseres den merkantile ressursen med 50 prosent fra 1. januar 2022.
- Videre organisering av enheten integrering er under utredning. Endringen trer i kraft tidligst fra august 2022.

Kapittel 8 Helse og mestring

Status

Ansatte

Årsverk og antall ansatte på området:

	Årsverk	Antall ansatte
Helse og mestring	560	786
30 Mestring	91	117
31 Hjemmebaserte tjenester	286	402
32 Institusjon	183	267

Faste ansatte inklusive ansatte i lønnet og ulønnet permisjon over en prosent stillingsandel. Vikarer, engasjerte, oppdragstakere, lærlinger og politikere er ikke medregnet.

Kompetanseprofil:

Kompetanseprofil Helse og mestring	
Ufaglært	15 %
Fagarbeider	45 %
Høgskole-/universitet	40 %

Orkland skal være MODIG og arbeide målrettet med innovasjon og digitalisering for å møte framtidens utfordringer. Vi skal:

M2 dreie ressursinnsatsen mot helsefremmende og forebyggende arbeid og aktivitet.

M4 arbeide målrettet med innovasjon og digitalisering, samt bidra til å utjevne ulikheter i digitale ferdigheter.

Orkland skal være KLOK og være et inkluderende samfunn for mennesker i alle livsfaser, med ulike forutsetninger og funksjonsevner, der den enkelte opplever tilhørighet, mestring, trivsel, og tar medansvar:

K1 arbeide helsefremmende og forebyggende for å oppnå god folkehelse i befolkningen.

K2 legge til rette for informasjons- og opplæringstiltak og andre virkemidler som bidrar til at innbyggerne tar gode valg for egen helse og livskvalitet.

K7 legge til rette for at innbyggerne har tilgang til grunnleggende-, helhetlige og forsvarlige helsetjenester av god kvalitet og til rett tid.

K9 utvikle Orkland til en foregangskommune innen eldreomsorg.

Orkland kommune skal være NÆR og arbeide for gode menneskemøter, møte individuelle behov og ta hele Orkland i bruk. Vi skal:

N8 legge til rette for at innbyggerne kan leve aktive liv og bo trygt i eget hjem så lenge som mulig.

N12 være best i møte mellom mennesker.

N13 sikre et åpent og inkluderende arbeidsmiljø, og bygge en felles organisasjonskultur basert på kommunens visjon og verdier.

N14 sørge for at alle medarbeidere og ledere har en tverrfaglig tilnærming i tjenesteutøvelsen.

Tiltak for hele helse – og mestringsområdet

Velferdsteknologi

Digitalisering for bedre tjenester betyr blant annet at velferdsteknologi skal bli en integrert del av tjenestene, enten i stedet for, eller i tillegg til andre tjenester. Dette er et viktig satsingsområde som skal bidra til økt trygghet, sikkerhet, sosial deltagelse, mobilitet og aktivitet. Det skal styrke den enkeltes evne til å klare seg i hverdagen, til tross for sykdom og sosial, psykisk eller fysisk nedsatt funksjonsevne. Orkland kommune er en del av det nasjonale velferdsteknologiprogrammet, noe som gjør at vi har blitt tildelt prosjektmidler for å lønne en prosjektleder for innføring av velferdsteknologi. Vedkommende er nå ansatt i fast stilling.

Velferdsteknologiske løsninger trekkes fram som et av tiltakene for å løse den demografiske utfordringen med flere eldre, og dermed økt behov for helsetjenester i årene som kommer.

Teknologi som allerede er i bruk/under utprøving:

- Lokaliseringsteknologi
- Elektronisk medisineringsstøtte
- Digitalt tilsyn
- Oppgraderte pasientvarslingsanlegg
- Digitale trygghetsalarmer

- Tiltak: Arbeidet for at velferdsteknologi skal bli en integrert del av tjenestetilbudet fortsetter. Det skal vurderes om velferdsteknologi kan brukes enten i stedet for, eller i tillegg til ordinære tjenester ved tildeling. Det må jobbes enda mer med å vurdere velferdsteknologi som et førstevalg ved tildeling av tjenester.

Helseplattformen

Helseplattformen er ny, felles journalløsning for midtnorske sykehus og kommuner. Målet er en tryggere og mer sammenhengende tjeneste. Samtlige kommuner i Midt-Norge har skrevet under opsjonsavtale med tanke på anskaffelse. Innføring for St. Olavs hospital og Trondheim kommune skjer fra høsten 2021.

Så langt i forhandlingsprosessen ser det ut til å bli en gjennomsnittlig kostnad for kommunene på cirka 300 kroner per innbygger. For Orkland kommune tilsvarer dette en brutto årlig kostnad på cirka 5 700 000 kroner. Dette er innarbeidet i budsjettet for handlingsplanperioden. Orkland kommune har sammen med de andre kommunene i Trøndelag sør-vest, vedtatt innføringsløp SW 1, hvor prosjektfasen starter våren 2022. Prosjektfasen er anslått fra Helseplattformen AS sin side å være 13 måneder. Orkland kommune har ikke løst ut opsjon.

Engangskostnaden i 2023 knyttet til anskaffelse og innføring av Helseplattformen er anslått til 51,4 millioner kroner. Av disse kan 38 millioner kroner anses som en investering og lånefinansieres. De resterende 13,4 millioner kroner til egne opplærings- og innføringsutgifter blir en driftsutgift. Den årlige driftsutgiften på 5,7 millioner kroner er innarbeidet i økonomiplanen. Kommunedirektøren foreslår å finansiere manglende engangs driftsutgifter på 7,7 millioner kroner i 2023 ved bruk av disposisjonsfond.

- Tiltak: Gjennomgang av journal kvalitet og kartlegging av digital modenhet startes høsten 2021 og ferdigstilles våren 2022.

Opplevd brukerkvalitet

Høsten 2020 ble det gjennomført brukerundersøkelse med jevnt over gode resultater. Selv med gode resultater er det behov for å kontinuerlig arbeide med kommunikasjon og forventningsavklaring både med brukere og pårørende. Gjennom brukerundersøkelser får vi viktig informasjon som vi benytter i det kontinuerlige kvalitetsforbedringsarbeidet og arbeidet med opplevd brukerkvalitet. En viktig del av brukeropplevd kvalitet handler om måten man blir møtt på og kommunisert med. Å være best i møte mellom mennesker skal sammen med våre verdier være en rettesnor for våre ansatte for å sikre best mulig opplevd brukerkvalitet.

- Tiltak: Ny brukerundersøkelse gjennomføres høsten 2022.

Håndtering av uforutsette utgifter

Orkland har ansvar for at alle som oppholder seg i kommunen mottar nødvendig helse- og omsorgstjenester. Med slike tjenester forstås alle handlinger som har forebyggende, diagnostisk, behandlende, helsebevarende, rehabiliterende eller pleie- og omsorgsformål.

Det er vanskelig å forutse behovet for helsetjenester kommende år når budsjettet vedtas, spesielt når det gjelder helse- og omsorgstjenester. I løpet av året kan det oppstå nye behov som følge av tilpassing av tjenester til brukere med behov for særlig ressurskrevende tjenester eller økt behov for økonomisk sosialhjelp.

Når det gjelder brukere med behov for særlig ressurskrevende tjenester så viser erfaring at dette er en spesielt stor utfordring for tjenester til brukere over 67 år, som ikke inngår i den statlige refusjonsordningen for ressurskrevende tjenester. Utgiftene til denne gruppa var alene 25 millioner kroner i 2021.

- Tiltak: Det settes av en reserve på 5,2 millioner kroner til en økonomisk buffer for å hjelpe enhetene med å håndtere svingninger i drift og betaling for utskrivningsklare pasienter.

Demensplan

Andelen eldre personer forventes å øke betraktelig i årene fremover, spesielt eldre over 80 år. Forekomst av demens øker med alderen, og at antallet personer med demens trolig vil fordobles frem mot 2040. Dette vil påvirke og ha konsekvenser for flere områder i samfunnet og vil kreve nye løsninger.

Tiltak:

- Det er behov for å lage en helhetlig plan for demensomsorgen i Orkland i 2022 som skal danne grunnlaget for det videre arbeidet på dette feltet. Planen henger tett sammen med arbeidet om et mer demensvennlig samfunn i Orkland.
- Det er også behov for å gjøre en vurdering hvordan tjenestene vi yter til personer med demenssykdom med behov for særlige ressurskrevende tjenester skal organiseres. Det er forventet at dette er en brukergruppe vi til enhver tid vil ha i Orkland.

Leve hele livet-reformen

Reformen Leve hele livet skal bidra til at eldre kan mestre livet lenger, ha trygghet for at de får god hjelp når de har behov for det, at pårørende kan bidra uten at de blir utslitt og at ansatte kan bruke sin kompetanse i tjenestene. Meldingens hovedfokus er å skape et mer aldersvennlig Norge og finne nye og innovative løsninger på de kvalitative utfordringene knyttet til aktivitet og fellesskap, mat og måltider, helsehjelp, sammenheng og overganger i tjenestene. Det er krav om at kommunene skal ha en vedtatt handlingsplan for oppfølging av reformen.

- Tiltak: Det er satt i gang et arbeid med handlingsplan. Denne slutføres og legges fram for politisk behandling i 2022.

Palliativt team

Palliativt team er et tilbud for pasienter som har fått påvist en sykdom som ikke lenger svarer på helbredende behandling og som har behov for lindrende behandling.

Flere enn tidligere ønsker nå oppfølging i hjemmet, men kommunen utfordres både med tanke på kapasitet og kompetanse, da dette ofte er snakk om spesialisert behandling og oppfølging i hjemmet over relativt kort tid.

Med sykehus i kommunen, som også har egen kreftpoliklinikk, ligger forholdene til rette for å i større grad samarbeide på tvers av primær- og spesialisthelsetjenesten.

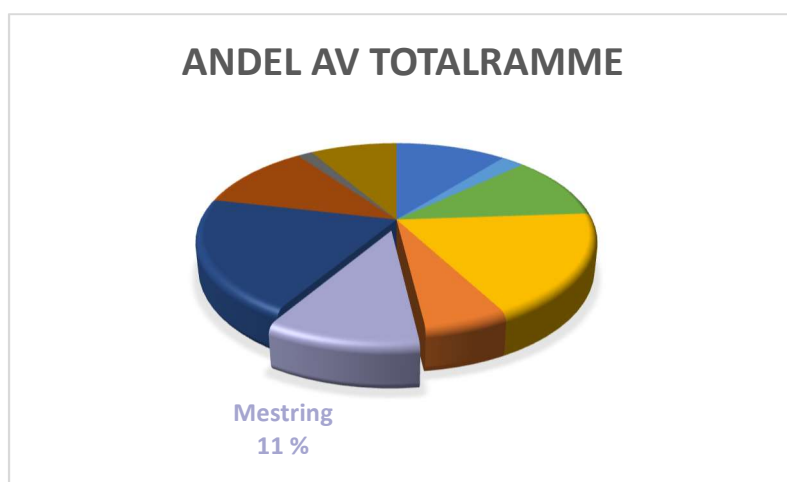
- Tiltak: Det tas initiativ til et tettere og mer systematisk samarbeid med St Olavs Hospital HF, avdeling Orkdal sykehus om de palliative pasientene.

Kompetanseprogram

For å sikre bærekraftige tjenester vil ett av tiltakene være å sørge for at riktig kompetanse blir brukt til de riktige oppgavene. Dette gjelder spesielt for fagpersoner som for eksempel sykepleiere og vernepleiere som er et knapphetsgode nå og vil bli det framover.

- Tiltak: Det utarbeides et kompetanseprogram for fagarbeidere slik at flere kan settes i stand til å gjøre flere oppgaver, noe som vil bidra til mer bærekraftige tjenester og mer myndiggjorte medarbeidere.

Ramme mestring

Tildelingskontor/ Koordinerende enhet

Målet for de kommunale helse- og omsorgstjenestene er at det skal tilbys riktige tjenester til rett tid og i tilstrekkelig omfang. Tjenestene er av stor betydning for pasient, bruker og pårørende. God saksbehandling er viktig for å kvalitetssikre tildelingen av tjenester. Kostratall viser at en større andel av innbyggerne over 80 år mottar tjenester i Orkland enn i sammenlignbare kommuner, Kostragruppe og landet som helhet.

Tiltak:

- Det er behov for å vurdere tildelingspraksis og justere tildelingen slik at tjenestene tildeles de som trenger det mest.

Jamfør helse- og omsorgstjenesteloven § 7 - 3, skal det finnes en koordinerende enhet for habiliterings- og rehabiliteringsvirksomheten i kommunen.

Den koordinerende enheten skal bidra til å sikre helhetlig tilbud til pasienter og brukere med behov for sosial, psykososial eller medisinsk habilitering og rehabilitering.

Koordinerende enhet skal ha overordnet ansvar for arbeidet med individuell plan og for oppnevning, opplæring og veiledning av koordinator. Tildelingskontoret ivaretar funksjonen som koordinerende enhet i Orkland.

Det er utarbeidet tildelingskriterier for helse- og omsorgstjenestene som gir mer inngående informasjon om tjenestene.

Tiltak:

- For å sikre at kommunen ivaretar sin lovpålagte rolle når det gjelder koordinering av tjenester og individuell plan er det behov for fortsatt systemarbeid og arbeid med forankring og opplæring. Dette arbeidet er startet, men på grunn av koronasituasjonen ikke slutført.

Boligsosialt arbeid

I henhold til vedtatt planstrategi skal det legges fram boligsosial handlingsplan i 2021. Det er foretatt en gjennomgang av alle kommunale boliger for å vurdere behovet opp mot det vi har.

Gjennomgangen viser at vi totalt sett har for mange boliger, men at vi mangler to-roms leiligheter og flere tilpassede hardbruksboliger. Statistikk viser at Orkland kommune ligger lavt i forhold til andre kommuner når det gjelder bruk av startlån. Dette er et viktig tiltak for å hjelpe flere over fra leie til eie.

Boveileder på tildelingskontoret har fram til nå vært finansiert med bruk av flyktningfond. Dette er en funksjon som vi ser stor nytte av, både med tanke på ivaretagelse av de kommunale boligene og det boligsosiale arbeidet. Stillingen som boveileder tas inn i driftsbudsjettet fra 2022 og finansieres 50/50 gjennom en innsparing på henholdsvis rammene mestring og tekniske tjenester.

Tiltak:

- Plassering og omfang av såkalte hardbruksboliger utredes i 2022.
- Økt bruk av startlån. Rammen økes fra 40 til 70 millioner kroner.

Psykisk helse- og rusarbeid

Psykisk helse- og rusarbeid skal ha et tilrettelagt, differensiert og forsvarlig tjenestetilbud. Dette innebærer informasjonsarbeid, mestringskurs, behandling, rehabilitering, heldøgns omsorg, veiledning, støtte, aktivitet og forebygging.

Brukere av tjenesten er personer over 18 år:

- Med psykiske lidelser/plager
- Med rusavhengighet/rusproblematikk, eller i rusbehandling
- Med livskriseproblematikk
- Pårørende til disse
- Andre instanser som ber om hjelp i akutt krise
- Andre med behov for veiledning, undervisning og kompetansehevede tiltak

- Behov for forebyggende tiltak - oppfølgingsamtale eller informasjon om psykiske plager/lidelser eller rus

Psykisk helse- og rusarbeid har drift som er finansiert gjennom bruk av flyktningfond. Litjgårdsveien bofellesskap har blitt brukt til bosetting av enslige mindreårige flykninger. Flere av disse har nå blitt over 18 år og har ikke lenger behov for et heldøgns omsorgstilbud. Bruken av flyktningmidler trappes gradvis ned og utfases fra 2024.

- Tiltak: Det skal arbeides for at tilbudet til de som trenger en-til-en-oppfølging for milde og moderate plager, veiledes til bruk av digitale verktøy for selvhjelp.

Friskliv og rehabilitering

Friskliv og rehabilitering består av ergoterapi, fysioterapi, hverdagsrehabilitering og friskliv, læring og mestring.

Friskliv og rehabilitering skal gi gode tjenester med utgangspunkt i innbyggernes behov. Det vektlegges at innbyggerne skal kunne bo hjemme så lenge som mulig. Innbyggerne skal få dekket sine behov for kommunale tjenester innenfor sine naturlige nærområder, samtidig er det behov for å samle de mest spesialiserte tjenestene.

Hverdagsrehabilitering er et tilbud til hjemmeboende som trenger hjelp til å trene på hverdagslige aktiviteter. Målet er at flere skal kunne mestre eget liv så lenge som mulig. Hjelpen ytes ofte til personer i etterkant av en operasjon, brudd eller andre funksjonsfall. Hverdagsrehabilitering er et tverrfaglig team bestående av sykepleier, ergoterapeut og fysioterapeut som arbeider intensivt med brukerne over en avgrenset periode. Dette har vist seg å gi svært gode resultater. Det er et mål at hverdagsrehabilitering skal bli en integrert del av tjenesten i hele Orkland, fordi det er et viktig supplement til hjemmetjeneste og korttidsopphold på institusjon. Dette vil kreve at enhetene hjemmetjeneste og friskliv og rehabilitering vrir innsatsen mot dette området.

Tiltak:

- Det skal arbeides for at hverdagsrehabilitering blir en integrert del av tjenesten i hele Orkland. Utsatt til 2022 på grunn av pandemisituasjon.
- Det er behov for en helhetlig gjennomgang av tjenesten med fokus på evaluering og kvalitetssikring av dagens praksis.

Nav

Nav er en sektorovergripende tjeneste med hovedmål å få flere i arbeid og færre på trygd. Nav skal bistå arbeidsgivere med rekruttering og bemanning, og hjelpe bedrifter og enkeltpersoner ved permitteringer og oppsigelser. Nav yter tjenester til alle kommunens innbyggere og forvalter trygdeytelser, sosialtjeneste, arbeidsmarkedsbistand og tjenester til arbeidsgiverne.

Nav har hovedkontor på Orkanger, men skal sørge for brukernære møter i alle deler av Orkland kommune.

Orkland er vertskommune for Nav Rindal.

- Tiltak: Siden 2019 har Nav hatt en prosjektstilling for å få flyktninger og tidligere flyktninger ut i inntektsgivende arbeid. Prosjektet skulle egentlig avsluttes i 2021, men her er det oppnådd gode resultater, så prosjektet foreslås videreført ut 2022.

Legetjeneste

Det er fem legekantor i Orkland. Disse har ulike driftsformer.

For å møte strategiene i samfunnsdelen, samt å møte rekrutteringsutfordringene for legetjenesten, er det foretatt endring av to av legehjemlene etter kommunesammenslåingen. Det ble i forbindelse med endring av den siste hjemmelen vedtatt å lage en plan for endring av de gjenstående ni hjemlene.

Det er høsten 2021 foretatt en utredning av økonomiske konsekvenser knyttet til driften av legekantorene i tidligere Orkdal kommune som viser at kontorene kan driftes innenfor den tilgjengelige økonomiske rammen. Ved overgang til 0-avtale går per-capita-tilskuddet til kommunen. Det blir behov for noe mer administrativ ressurs i legetjenesten. For å finansiere dette reduserer Orkland kommune antall LIS1-leger fra tre til to, da LIS1 er en netto utgift for kommunen. Dette vil ikke påvirke den totale kapasiteten da to av legene har signalisert at de ønsker å øke sine listelengder.

Det er enighet med fastlegene om at utkjøp av listene kan skje over tid. Det foreslås at dette gjøres innenfor en tidsramme på fem år. Dette omtales under investeringer.

- Tiltak: kommunen overtar driften av Orkanger-, Orkdal- og Fannrem legekantor i 2022. Hjelpepersonell overføres til kommunen gjennom en virksomhetsoverdragelse, jmf AML kapittel 16. Kommunedirektøren innleder forhandlinger med fastlegene.

Fastlegen som har tatt imot pasienter på Krokstadøra har sagt opp avtalen med kommunen på grunn av lavt pasientgrunnlag. Kommunen må likevel sikre tilsynslegefunksjon på sykehjemmet.

Handlingsplan 2022 – 2025 for mestring

Mestring	2022	2023	2024	2025
Opprinnelig budsjett HP22-25	113 900	107 238	105 661	105 661
Lønns- og prisvekst	4 425	4 425	4 419	4 419
Effekt bortfall pensjonskostnader	-1 146	-1 146	-1 142	-1 142
Andel innsparing innkjøp 2 mill. kr vedtatt HP21-24	-73	-73	-73	-73
Omfordeling innsparingen innen Helse og Mestring	3 985	4 603	4 603	4 603
Kriseteamet overføres til ramme kommunedirektør	-120	-120	-120	-120
Reversering Microsoft-lisenser	-136	-136	-136	-136
E-helseløsninger pasientens legemiddelliste	1 158	1 158	1 158	1 158
Økt basistilskudd fastleger i 2022	183	183	183	183
Implementering av rusreformen	284	284	284	284
Økt sosialhjelp pga redusert tiltakspenger	196	196	196	196
Tekniske korrigeringer	27	30	27	27
Endringer i kommunestyret				
Redusert innsparingsbehov		2 567	2 065	2 454
Ny ramme	122 683	119 209	117 125	117 514

Endring i kommunestyret

Redusert innsparingsbehov

Kommunestyret reduserte innsparingsbehovene i 2023 og utover. Reduksjonen per ramme samsvarer skisserte innsparingsbehovene slik de framkommer i Kommunedirektørens notat.

Hvordan er innsparingstiltakene og utfordringene løst?

Mestring	2022	2023	2024	2025
Vedtatt innsparingskrav	5 522	14 535	18 889	18 889
Omfordeling innsparingen innen helse og mestring	-3 985	-4 603	-4 603	-4 603
Innsparing rådgivere helse og mestring	-606	-814	-814	-814
Innsparing friskliv og rehabilitering	-100	-100	-100	-100
Innsparing psykisk helse og rus	-538	-938	-700	-700
Innsparing Nav	-293	-293	-293	-293
Redusert innsparing, vedtak Kommunestyret		-2 567	-2 065	-2 454
Rest innsparingskrav	0	5 219	10 312	9 923

Omfordeling innsparingen innen helse og mestring

For å ha et helhetlig bilde av utfordringene i de kommende årene er innsparingskravene for helse og mestring samlet under mestring. Etter en gjennomgang med enhetene og avklaring av mulige besparelser, foreslår kommunedirektøren å overføre tilsvarende andeler av innsparingskravet fra mestring til hjemmebaserte tjenester og institusjon.

Innsparing rådgivere helse og mestring

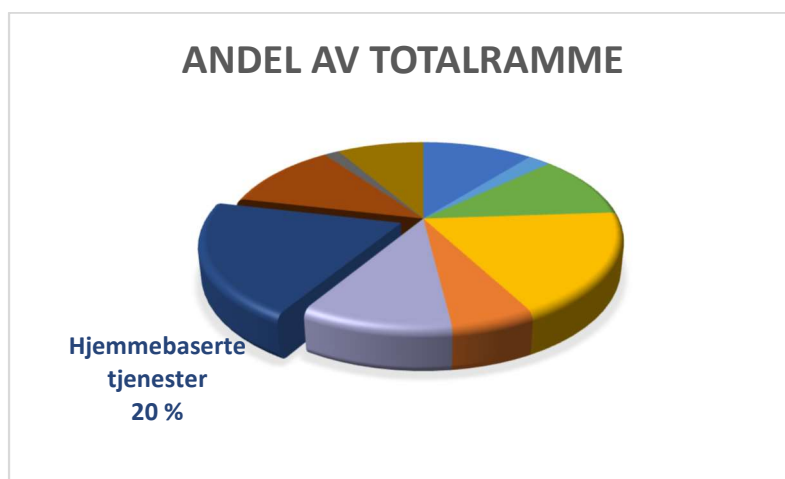
I overgangen fra fire til en kommune ble det behov for noe mer administrativ kapasitet knyttet til sammenslåingsoppgaver. Tiltaket kostet i overkant av to millioner kroner, men behovet har vært forventet å være forbigående. I en drift som fra før er presset, ønsker man å skjerme tjenestene så langt det lar seg gjøre. Funksjonen ble dermed redusert fra 2021 og faller bort fra 2023. Denne innsparingen bidrar også til finansiering av stillingen til boveileder.

Innsparinger på enhetene

For at kommunen skal lykkes med de overordnede strategiene og møte utfordringsbildet, bør friskliv og rehabilitering og psykisk helse- og rusarbeid være områder som så langt det lar seg gjøre skjermes for innsparingskrav. For å finne dekning for innsparingskravet for helse- og mestringsområdet er det likevel lagt inn et innsparingskrav på henholdsvis 100 000 kroner for friskliv og rehabilitering og 538 000 kroner for psykisk helse- og rusarbeid. Både friskliv og rehabilitering og psykisk helse- og rusarbeid har hatt stor og vedvarende økning i antall henvendelser siden kommunesammenslåingen, spesielt fra deler av kommunen som har hatt begrensede ressurser på disse områdene.

Det legges inn en innsparing for Nav på 293 000 kroner.

Ramme hjemmebaserte tjenester

Hjemmetjenesten

Arbeidsområder for hjemmetjenesten er helsehjelp i hjemmet, personlig assistanse, herunder praktisk bistand og opplæring, middagsombringning, trygghetsalarm og brukerstyrt personlig assistent.

Helsetjeneste i hjemmet og praktisk bistand er lovpålagte oppgaver som tildeles etter vedtak fra tildelingskontoret. Det foreligger et stadig økende behov for helsetjenester i hjemmet, samt at utfordringene endres til mer avansert behandling og omsorg i brukerens hjem.

Værnes respons er et interkommunalt samarbeid mellom kommuner i Trøndelag. Det er en responsentertjeneste samlokalisert med legevakten i Stjørdal. Trygghetsalarmene er rutet dit fra 2021. I tillegg til mottak av trygghetsalarmer vil alarmer fra annen lokalisering- og avstandsoppfølgingsteknologi kunne ivaretas av responsentert. Det interkommunale samarbeidet beregnes ut fra en nøkkel, jo flere kommuner desto lavere kostnad per kommune.

- Tiltak: Arbeide for at signalene fra alt brukernært utstyr som blir benyttet skal kunne mottas i responsentert.

Bo og miljø

Enheten bo og miljø yter tjenester til personer med psykisk utviklingshemming, herunder boliger og bofellesskap. I tillegg er avlastningstjeneste for barn, støttekontakttjeneste, tilrettelagt fritid, dag-, aktivitet- og arbeidstreningstilbud organisert under bo- og miljøtjenesten. Bo- og miljøtjenesten har også ansvar for drift av kommunalt hjelpemiddellager.

Bo og miljø har flere dagaktivitetstilbud i Orkland og de fordeler seg på dagsenter i Lensvik, aktivitetssenter i Meldal, samt Sampro på Fannrem og Orkdalstorget på Orkanger. I tillegg er det samarbeid med eksterne aktører for dem som har tilrettelagt arbeid i ordinær bedrift.

Det er startet et arbeid i samråd med bruker-/ pårørenderepresentanter hvor lokalisering og organisering av dagsenter og de arbeidstreningrelaterte aktivitetene har vært vurdert. Det er kommet fram til at det er hensiktsmessig å slå sammen Sampro og Orkdalstorget til en avdeling.

Man ser et behov for ny lokalisering av dagsentertilbudet for psykisk utviklingshemmede i Sampro sitt nedslagsfelt. Det er enighet i arbeidsgruppen om at Kongshaugen på Grøtteplatået er egnet for formålet. Enheten har overskuddsfond som dekker ombyggingsbehov. Enheten bo- og miljøarbeid har to stillinger på Orkdalstorget som har vært finansiert med flyktningmidler. Det er vedtatt at denne finansieringen opphører per 1. juli 2022. Dette ses i sammenheng med organisering av dagsenter og arbeidstreningsrelaterte aktiviteter.

- Tiltak: Sampro og Orkdalstorget slås sammen til en avdeling. Dagsentertilbudet for psykisk utviklingshemmede flyttes til Kongshaugen.

HVPU-reformen er ansvarsreformen i helsevernet for psykisk utviklingshemmede fra 1991. Ansvar for psykisk utviklingshemmede ble overført fra fylkeskommunene til kommunene. Institusjoner ble nedlagt og de som hadde bodd der, ble etter hvert flyttet over til alminnelige boliger i sine hjemstedskommuner. Reformen førte til at det ble etablert mange små boenheter i kommunene.

Intensjonene med dette var nok gode, men vi ser at det utfordrer oss med tanke på bærekraftige tjenester, optimal ressursutnyttelse og forsvarlighet i tjenestene som i hovedsak er knyttet til kompetanse. Beboerne blir eldre og med det følger det ofte endrede behov. I tillegg har vi slått sammen fire kommuner og det er behov for å se på helheten i tjenesten.

- Tiltak: Det gjennomføres en tjenestegjennomgang av bo og miljøtjenesten.

Handlingsplan 2022 – 2025 hjemmebaserte tjenester

Hjemmebaserte tjenester	2022	2023	2024	2025
Opprinnelig budsjett HP22-25	223 435	223 431	223 589	223 589
Lønns- og prisvekst	6 496	6 470	6 474	6 474
Effekt bortfall pensjonskostnader	-3 298	-3 290	-3 290	-3 290
Andel innsparing innkjøp 2 mill. kr vedtatt HP21-24	-145	-145	-145	-145
Omfordeling innsparingen innen helse og mestring	-1 996	-2 614	-2 614	-2 614
Reversering Microsoft-lisenser	-297	-297	-297	-297
Deltakelse Værnesregionen	514	514	514	514
Teknisk endring inntekt ressurskrevende	881	881	881	881
Renhold overføres fra tekniske tjenester	216	216	216	216
Oppgaveøkning bo og miljø	4 080	4 117	4 117	4 117
Økt innslagspunkt ressurskrevende	1 127	1 127	1 127	1 127
Tekniske korrigeringer	71	51	51	51
Endringer i kommunestyret				
Reversert økt innslagspunkt ress.krevende brukere	-1 127	-1 127	-1 127	-1 127
Demenskoordinator	800	800	800	800
Ny ramme	230 757	230 134	230 296	230 296

Nye tiltak

Oppgaveøkning bo og miljø

Bo- og miljøtjenesten er styrket med 4,1 millioner kroner på grunn av nye brukere og økt tjenesteomfang.

Teknisk endring inntekt ressurskrevende

Når en bruker med ressurskrevende tjenestebehov med diagnose på psykisk utviklingshemming blir over 16 år, endres finansieringen ved at noe av tilskuddet kommer som en del av fellesinntektene til kommunene.

Økt innslagspunkt ressurskrevende

I forslaget til statsbudsjettet 2022 øker innslagspunktet for tilskudd for ressurskrevende tjenester med 50 000 kroner over deflator. Dette utgjør en mindreinntekt for kommunen på 1,1 millioner kroner. Kommunedirektøren foreslår å kompensere rammeområdet for denne endringen. Tiltaket er fjernet i tilleggsnummeret til statsbudsjettet presentert av regjering Støre.

Endring i kommunestyret

Økt innslagspunkt ressurskrevende brukere

Økningen er reversert i tilleggsnummeret til statsbudsjettet presentert av regjering Støre.

Demenskoordinator

Fra 2018-2028 sier prognosene at antall eldre over 80 år i Orkland er fordoblet. Antallet som rammes av demens er også økende og en av de største utfordringene for våre helsetjenester. For Kommunestyret er det viktig å komme i gang med arbeidet «Et demensvennlig samfunn». I Kommunedirektøren sitt forslag er det beskrevet et behov for en demensplan. En demenskoordinator vil være en viktig ressurs i dette arbeidet og for å koordinere et helhetlig arbeid for hvordan både tjenestene og samfunnet vårt for øvrig møter innbyggere og pårørende som er berørt av demens-problematikken.

Hvordan er innsparingstiltakene og utfordringene løst?

Hjemmebaserte tjenester	2022	2023	2024	2025
Vedtatt innsparingskrav	0	0	0	0
Omfordeling innsparingen innen helse og mestring	1 996	2 614	2 614	2 614
Effektivisering Krokstadøra	-1 273	-1 891	-1 891	-1 891
Generell innsparing hjemmetjeneste	-723	-723	-723	-723
Rest innsparingskrav	0	0	0	0

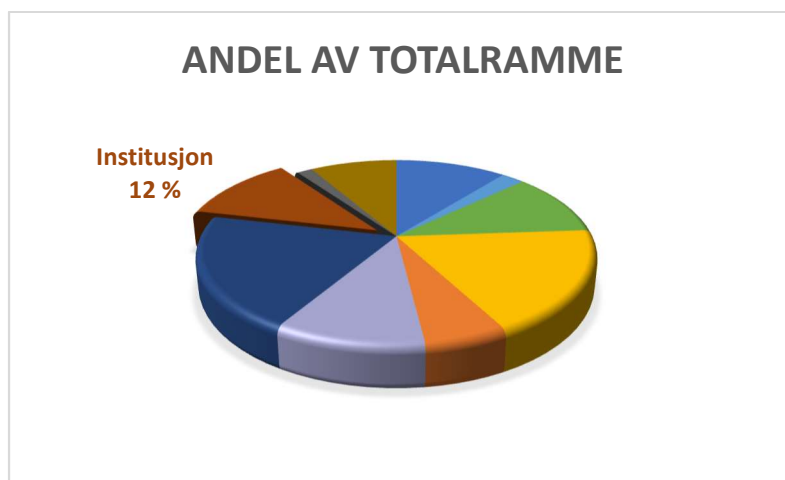
Effektivisering Krokstadøra

For å tilpasse bemanningen til det som er behovet på Snillfjord omsorgssenter reduseres bemanningen både på sykehjemmet og på institusjonskjøkkenet. Dette tilsvarer cirka 1,9 millioner kroner med full årsvirkning.

Generell innsparing hjemmetjeneste

Kostratall viser at Orkland har tildelt tjenester til en betydelig høyere andel av innbyggerne over 80 år enn både sammenligningskommunene, kostragruppe og landssnitt. Det bør i så måte være et potensial for noe reduksjon av tjenester gjennom strengere tildelingspraksis. Det er også behov for å bruke større andel av kapasiteten til de som trenger det mest, slik at hjemmetjeneste i større grad blir et alternativ til sykehjemsplass. Det legges derfor inn et innsparingskrav for hjemmetjenesten på 723 000 kroner.

Ramme institusjon

Det er fire sykehjem i Orkland kommune. Orkdal og Meldal helsetun er selvstendige enheter med egen enhetsleder i Orkland. Institusjonene i Lensvik og på Krokstadøra er organisatorisk plassert under hjemmetjenesten. Dette for å sikre god bruk av tilgjengelige ressurser og fagkompetanse på tvers av institusjonstjenesten og hjemmetjenesten.

Institusjonene gir helhetlig pleie- og omsorgstilbud til mennesker med behov for helsemessig og medisinsk omsorg og tilsyn gjennom hele døgnet. Tjenesten ytes som korttids- eller langtidsopphold, i tillegg til dagsentertilbud til hjemmeboende eldre.

På grunn av økt etterspørsel etter dagsenterplasser for hjemmeboende med demens på Orkdal helsetun er det behov for at dagsenteret har åpent flere dager i uka. Dette vil kreve noe økt personalressurs tilsvarende 20 prosent stilling:

- Tiltak: I dag er det Orkdal taxi som står for transport til dagsenter. Det utredes om skyssordning kan ivaretas i egen regi og at de potensielt fristilte midlene kan brukes til økt bemanning på dagsenteret.

Handlingsplan 2022 – 2025 institusjon

Institusjon	2022	2023	2024	2025
Opprinnelig budsjett HP22-25	133 979	144 979	144 979	144 979
Lønns- og prisvekst	3 939	3 939	3 939	3 955
Effekt bortfall pensjonskostnader	-2 142	-2 142	-2 142	-2 142
Andel innsparing innkjøp 2 mill. kr vedtatt HP21-24	-254	-254	-254	-254
Omfordeling innsparingen innen helse og mestring	-1 990	-1 990	-1 990	-1 990
Reversering Microsoft-lisenser	-241	-241	-241	-241
Oppgaveendring ressurskrevende	-140	-140	-140	511
Økt innslagspunkt ressurskrevende	55	55	55	55
Tekniske korrigeringer	11	11	11	11
Endringer i kommunestyret				
Reversert økt innslagspunkt ress.krevende brukere	-55	-55	-55	-55
Ny ramme	133 163	144 163	144 163	144 830

Hvordan er innsparingstiltakene og utfordringene løst?

Institusjon	2022	2023	2024	2025
Vedtatt innsparingskrav	0	0	0	0
Omfordeling innsparingen innen helse og mestring	1 990	1 990	1 990	1 990
Innsparing Meldal helsetun	-390	-390	-390	-390
Redusert behov Orkdal helsetun	-1 600	-1 600	-1 600	-1 600
Rest innsparingskrav	0	0	0	0

Innsparing Meldal helsetun

En gjennomgang av personellressursen ved Meldal helsetun viser at det er et potensial for noe reduksjon av bemanning. Dette utgjør 390 000 kroner.

Redusert behov Orkdal helsetun

På Orkdal helsetun har behovet for en-til-en bemanning falt bort for en beboer. Dette utgjør 1,6 millioner kroner.

Andre områder

Det er gjennomført og planlegges betydelige investeringer på området.

Hamnahaugen helse og omsorgssenter åpnet i desember 2019.

Det er bygd åtte nye omsorgsboliger på Krokstadøra.

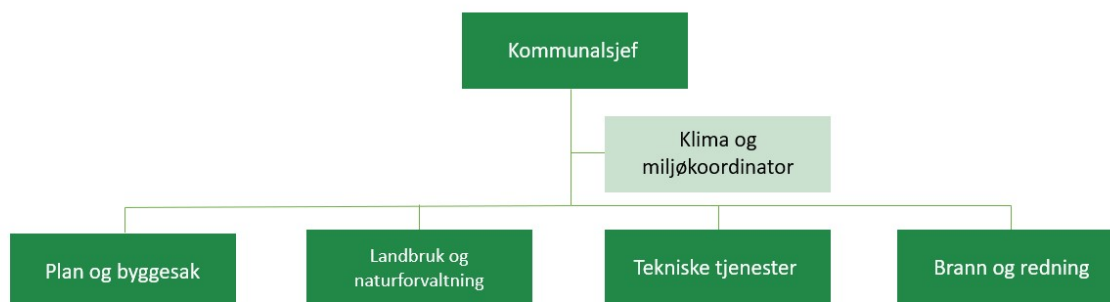
Første byggetrinn på nye Meldal helsetun skal stå ferdig februar 2022. Planleggingen har tatt utgangspunkt i en dimensjonering ut fra behov fram mot 2030. Totalt sett er det gjort en kapasitetsutvidelse når det gjelder antall institusjonsplasser og plasser med heldøgns omsorg. Vi ser at vi har en relativt høy dekningsgrad. En kapasitetsutvidelse medfører økte driftskostnader med tanke på bemanning. Kostnaden knyttet til utvidet drift er lagt inn for 2023 i handlingsplanen. Det er vanskelig å forutse eksakte tall når det gjelder behov for bemanning. Dette vil være et usikkerhetsmoment i budsjettet.

Det gjennomføres et forprosjekt i regi av Norconsult der man ser på alternativer for institusjonstjeneste og boliger med heldøgns omsorg i tidligere Orkdal. Resultat/prosjektrapport legges fram for kommunestyret januar 2022.

Kapittel 9 Samfunn

Status

Samfunn er delt i tre rammeområder: Plan, kommunalteknikk og avgiftsbelagt sektor. Kommunalsjef samfunn har ansvar for sentrale tema som klimatilpasning, miljø og stedsutvikling. Klima og miljø er tema som gjelder for hele Orkland kommune på tvers av fagområdene. Klima- og miljøkoordinator er plassert i stab hos kommunalsjefen.

Ansatte

Årsverk og antall ansatte på området:

	Årsverk	Antall ansatte
Plan	25	25
Kommunalteknikk med avgiftsbelagte tjenester	148	330

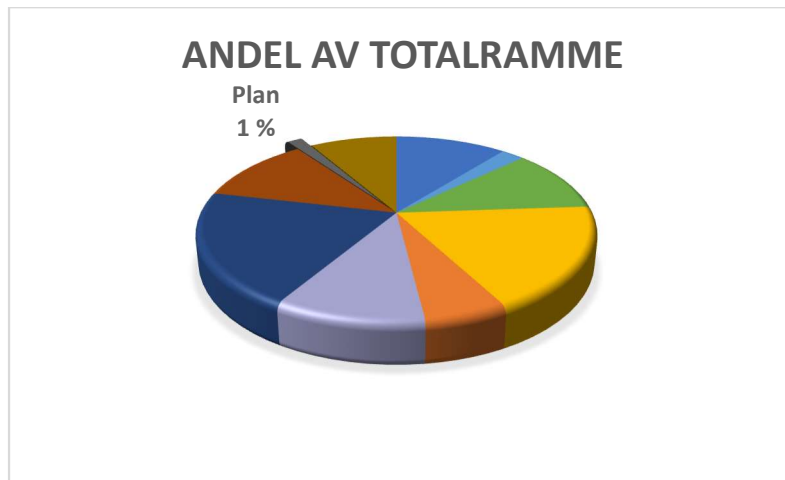
Faste ansatte, inklusive ansatte i lønnet og ulønnet permisjon over en prosent stillingsandel. Vikarer, engasjerte, oppdragstakere og politikere er ikke medregnet. Brannmannskap med en prosent stillingsandel kommer i tillegg. Disse teller 85 ansatte/0,85 årsverk.

Kompetanseprofil:

Kompetanseprofil Samfunn	
Ufaglært	22 %
Fagarbeider	56 %
Høgskole-/universitet	22 %

Ramme plan

Rammeområdet består av fellesområdet for samfunn, enhetene plan og byggesak, samt landbruk og naturforvaltning. Fellesområdet samfunn består av kommunalsjefen, klima- og miljøkoordinator, samt administrasjon for bilordningen.

Plan	2022	2023	2024	2025
Opprinnelig budsjett HP22-25	14 479	14 256	14 148	14 148
Lønns- og prisvekst	1 166	1 151	1 151	1 151
Effekt bortfall pensjonskostnader	-370	-370	-370	-370
Kommunalsjef samfunn flyttet fra ramme kommunedirektør	1 328	1 328	1 328	1 328
Landbruk - økt ramme	135	135	135	135
Microsoftlisenser - tilbakeføring	240	240	240	240
Andel innsparing innkjøp 2 mill. kr vedtatt HP21-24	-38	-38	-38	-38
Endringer i kommunestyret				
Økt tilskudd utfartsveier	100	100	100	100
Ny ramme	17 040	16 802	16 694	16 694

Tiltak innen rammeområdet

N2 videreutvikle Orkanger som by og et sterkt handels- og regionsenter med havn.

N5 utvikle gode møteplasser og åpne offentlige bygg for flerbruk.

N9 ha gode og trafikk sikre samferdselsløsninger. Gjøre det lettere å gå, sykle og reise kollektivt.

N11 bidra til bo- og levestandard uten helseskadelig støy.

- Kommunalsjef samfunn har tidligere vært organisert under ramme kommunedirektør. Stillingen flyttes nå til samfunn felles.
- Rammen på landbruk økes med 135 000 kroner knyttet til endring i finansiering av vannovervåking av Orkla vannområde og økt kunnskapsgrunnlag for effekten av endret tidspunkt for spredning av gjødsel.
- Utrulling av Microsoftlisenser gjort i 2021 tilbakeføres.
- Revidere reguleringsplanen for Orkanger nordre del. Etter planstrategien skal arbeidet med ny reguleringsplan for Orkanger nordre del starte i 2022 og fullføres i 2023:
 - I første halvår 2022 vil det bli behov for å sette inn store ressurser i arbeidet med kommuneplanens arealdel. Det vil derfor ikke være kapasitet til å starte arbeidet med Orkanger nordre del før i andre halvår. Det er også andre større pågående planarbeider som krever ressurser fra enheten.

Planarbeid

Tiltak:

- I tillegg til å finne riktig driftsnivå på tjenestene, spesielt driftsutfordringene innen tekniske tjenester, vil handlingsplanperioden bære preg av omfattende og viktig utviklingsarbeid. Flere nye og større bygg skal føres opp under solid styring i samspill med brukergrupper. Det vil være et klart utviklings- og bærekraftfokus i arbeidet med arealdel for Orkland, inklusive sentrumsplan for Orkanger. I tillegg kommer følgende temaplaner:
 - Klima-, energi- og miljø
 - Næring, inklusive landbruk
 - Vann og vannmiljø
 - Vei
 - Ansatte fra tjenesteområdet medvirker også i andre tverrfaglige temaplanprosesser. Dette omfatter blant annet skolebruksplan, barnehagebruksplan, boligsosial handlingsplan, digitalisering, markedsføring/tilflytting og samordning av lokalforebyggende tiltak (rus- og kriminalitetsforebyggende arbeid for barn og unge).

Klima og miljø

Tiltak:

- Jordvern som premiss i arealplaner.
- Miljøregistreringer som del av kunnskapsgrunnlaget i arealplaner.
- Samarbeid om sirkulærøkonomi: Konseptutredning for innovative energi- og klimaløsninger i bygg, områder og energisystem startet i 2021 og videreføres i handlingsplanperioden i regi av Thamsklyngen. Samarbeidet er støttet av ENOVA
- Informasjon om miljøsertifisering via kommunens nettsted og i sosiale medier.
- Plan for utrulling av Miljøfyrtårn internt i hele Orkland er utarbeidet. Alle barnehager blir sertifisert i 2021. Sertifisering av grunnskoler startet i 2021.
- Informasjon i sosiale medier
- Klima- og miljøvurderinger gjøres i alle nybygg- og rehabiliteringsprosjekter
- For miljøutfordringene etter gruvevirksomheten: Etablere tett samarbeid og kontakt med alle involverte parter. Det er etablert en administrativ, tverrfaglig ressursgruppe som skal jobbe overfor Direktoratet for mineralforvaltning og Miljødirektoratet
- Vannområdearbeidet følges opp med egen ressurs
- Ny bilavtale som ble rullet ut i starten av 2021 er et ledd i oppfyllelse av kravet om at 2/3 av Orkland kommunes bilpark skal være elbiler.
- I forhold til ny bilavtale med totalt 78 biler er 51 biler elbiler. Det vil si 65,4 prosent, eller knapt to tredjedeler.
- Ladepunkt for kommunale elbiler er etablert på strategiske steder i hele kommunen.
- Kommunens anskaffelsesstrategi skal sikre miljøriktige løsninger.
- Kompetanseheving på området i planarbeid.

Biladministrasjon

Oppfølging av bilparken er flyttet til samfunn fra og med 2022. Orkland benytter Caradmin for oppfølging av bilparken. Dette systemet gir tilgang til å følge bruken av hver enkelt bil. Det er fortsatt en vei å gå for å utnytte systemet optimalt, men det gir bedre oversikt, som etter hvert kan optimalisere bilparken og redusere kostnader. Bilparken består av totalt 78 biler.

For å få bedre oppfølging av skader, servicer, EU-kontroll, dekkbytte, kilometerstand og forsikring er en ansatt dedikert til å følge opp bilparken. I tillegg er det viktig å redusere kostnader ved tilbakelevering av biler ved endt kontraktstid. Biladministrasjonskostnader, sammen med andre bilkostnader, blir fordelt på enhetene i forhold til kjørte kilometer og vil derfor ikke gi økte kostnader for samfunnsområdet.

Endring i kommunestyret

Økt tilskudd utfartsveier

Kommunen får stadige henvendelser om tilskudd til private veier som også brukes som utfartsveier for allmennheten. Det er avsatt 400 000 kr til slike tilskudd. Kommunestyret vil styrke denne posten med 100 000. Fordeling av midlene må skje etter at «Temaplan vei» er vedtatt av kommunestyret.

Hvordan er innsparingstiltakene og utfordringene løst?

Plan	2022	2023	2024	2025
Vedtatt innsparingskrav	586	811	919	919
Plan: Økt inntekt geodata og byggesak	-287	-287	-287	-287
Jordbruk: generelt nedtrekk	-71	-71	-71	-71
Samfunn felles: generelt nedtrekk	-228	-228	-228	-228
Rest innsparingskrav	0	225	333	333

Plan og byggesak

Alle utgiftskontoer er gjennomgått og justert i samsvar med inngåtte avtaler og antatt utgiftsbehov for å ytterligere øke budsjettkvaliteten. Salg av eiendomsopplysninger har i flere år vært høyere enn budsjettert beløp og er nå økt til forventet nivå.

Andre områder

Nytt gebyrregulativ

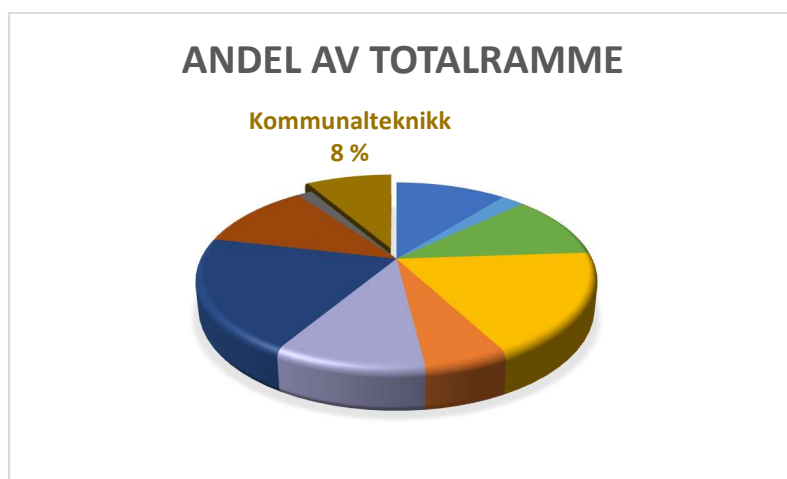
For oppmålingstjenestene og salg av eiendomsopplysninger er inntektene økt i tråd med deflator. Gebyrene for plansaksbehandling er økt utover deflator. For byggesaker er regulativet blitt gjenstand for omfattende omarbeiding. Målet har vært å få på plass et mer entydig og korrekt regulativ med minimal gebyrøkning så nært opp til kommunal deflator som mulig.

- Tiltak: Nytt gebyrregulativ

Landbruk og naturforvaltning

2022-budsjettet salderes gjennom reduksjon i diverse driftsposter.

Ramme kommunalteknikk

Rammeområdet består av enhetene tekniske tjenester og brann og redning. Tidligere ble rammeområdet kalt tekniske tjenester, men siden den ene enheten i rammeområdet heter det samme, ble det vanskelig å skille mellom når man mente rammeområdet og når enheten ble omtalt. Fra og med 2022 skifter derfor rammeområdet navn til kommunalteknikk. Avgiftsbelagte tjenester har til nå også tilhørt dette rammeområdet. Fra og med 2022 skilles avgiftsbelagt sektor ut i et eget rammeområde.

Kommunalteknikk	2022	2023	2024	2025
Opprinnelig budsjett HP22-25	79 137	77 225	74 625	74 625
Effekt bortfall pensjonskostnader	-1 503	-1 541	-1 575	-1 575
Lønns- og prisvekst	4 280	4 078	3 985	3 985
Andel innsparing innkjøp 2 mill.	-590	-590	-590	-590
Renholdsoppgaver over til hjemmetjenesten	-161	-161	-161	-161
Dagkasernert vakt brann	2 487	1 244		
Driftsutgifter vei Lensvik - Berg	0	0	1 100	1 100
Økning teknisk etat	9 000	9 000	9 000	9 000
Brakkerigg Orkanger ungdomsskole	810	1 300	1 300	1 300
Korrigerings microsoftlisenser	-448	-448	-448	-448
Korrigerings arbeidsgiveravgift	-961	-961	-960	-960
Tilbakeføring underskudd selvkostområder	5 168	582	599	599
Teknisk korrigerings	-23	1	1	1
Endringer i kommunestyret				
Redusert innsparingsbehov		561	409	487
Ny ramme	97 196	90 290	87 285	87 363

Endring i kommunestyret

Redusert innsparingsbehov

Kommunestyret reduserte innsparingsbehovene i 2023 og utover. Reduksjonen per ramme samsvarer skisserte innsparingsbehovene slik de framkommer i Kommunedirektørens notat.

Tekniske tjenester

Enheten består av avdelingene formålsbygg, bolig, samferdsel og park, samt avdeling vann og avløp (eget rammeområde). I enhetsleders stab inngår prosjektledere bygg, merkantile stillinger og eiendomsforvalter.

Utfordringer

Hovedutfordringene til tekniske tjenester i handlingsplanperioden er knyttet til:

- Forvaltning, drift og vedlikehold av kommunens bygningsmasse
- Å redusere vedlikeholdsetterslep for å opprettholde god kommunal infrastruktur
- Prosjektstyring
- Innkjøpsprosesser
- Rekruttering av ingeniører

Forvaltning, drift og vedlikehold av kommunens infrastruktur

Kommunen har en stor eiendomsmasse som skal ivaretas. Alle eiendomsenhetene har forskjellig utforming og funksjon og krever individuell vurdering. Det samme gjelder de kommunale veiene. Det vil bli utarbeidet nye renholds- og vedlikeholdsplaner for hvert bygg. Det forventes at noen av endringene kan gå ut over tjenestekvaliteten.

Det legges opp til økt bruk av egne ansatte på større nybygg og vedlikeholdsprosjekter. Denne omleggingen vil påvirke de bygg eller veier de enkelte ansatte normalt ivaretar. Det er viktig at denne balansegangen blir god og ikke resulterer i dårligere bygninger og veier.

Det er behov for en gjennomgang av enheten for å få god oversikt over framtidige oppgaver. Gjennomgangen vil også medføre tilpasninger i forhold til bygningsmasse og bemanning. Vi må se nærmere på dimensjonering av renholdstjenester, vaktmestertjenester og kjøp av tjenester til vedlikehold både av bygninger og vei. Det vil i denne forbindelse bli sett på hvordan dette er ivaretatt i andre kommuner.

Eiendomsmassen er gjennomgått og vedtatte tiltak skal iverksettes. Overflødig bygningsmasse, hovedsakelig boliger, må selges eller avhendes på annet vis. Her vil det være nødvendig med et tett samarbeid med andre enheter for å optimalisere pålagte kommunale oppgaver. Ikke-pålagte oppgaver må politisk avklares.

Redusering av vedlikeholdsetterslep for bedre kommunal infrastruktur

Det er et vedlikeholdsetterslep på den kommunale infrastrukturen. For å unngå at dette etterslepet blir for stort er det behov for en gjennomgang og prioritering av oppgaver. En god oversikt vil gi både økonomiske og tidsmessige gevinster fordi det vil bidra til å forhindre ytterligere skader. Vi unngår kostbar og tidkrevende "brannslukking" når hendelser oppstår.

Prosjektstyring

Kommunen har til enhver tid mange prosjekter både på drift og investeringer. God styring av de enkelte prosjekter er en viktig suksessfaktor. For å oppnå dette er det viktig med tilstrekkelig og riktig

kompetanse. Riktig prioritering av prosjekter er også viktig for å unngå å ha for mange baller i luften på en gang.

Rekruttering av ingeniører

Det er kamp om ingeniører i arbeidsmarkedet. Orkland påvirkes også av dette. Flere stillinger som krever ingeniørutdanning innehas i dag av annet personell. Rekruttering av nye ingeniører er et prioritert satsningsområde.

Innkjøpsprosessen

Innkjøps- og anbudsprosessen har etter sammenslåingen blitt større og krever mer kompetanse. Anbudene er blitt større og anbyderne tilsvarende.

For å optimalisere prosessene er det viktig at kompetansen økes og profesjonaliseres. Dette kan både gi lavere kostnader, bedre produkter og færre problemer med feil i anbudsgrunnlaget.

Prosjekt for gjennomgang av tekniske tjenester. Dimensjonering av bemanning og tjenester

Det iverksettes et prosjekt for å gå grundig gjennom hele området til tekniske tjenester. Det vil bli sett på bemanning, vedlikeholds nivå og styringsstrukturer. Dette prosjektet vil legge grunnlaget for å arbeide for en mer effektiv og strukturert enhet som når sine målsettinger. Prosjektet igangsettes i 2022 og vil ha deltakere fra både kommunedirektørens stab, enheten selv og tillitsvalgte.

Nye tiltak

M7 arbeide helhetlig, systematisk og forebyggende for å redusere risiko og konsekvensene av uønska hendelser, flom, tørke, skred og ras.

M9 være en pådriver for miljøvennlig forbruk og sirkulær økonomi, med fokus på gjenvinning, gjenbruk, redusert avfallsmengde og matsvinn.

M10 gjennomføre innovative, fornybare og lønnsomme energiltak i kommunale bygg og anlegg, samt være en pådriver for redusert energibruk i hele kommunen.

M11 ha miljømessige og etiske krav ved kommunale innkjøp.

Skolebruksplanen

Følgende driftstiltak er prioritert fra skolebruksplanen slik denne forelå ved første gangs behandling i hovedutvalgene:

Tiltak	Kostnad
Skolebruksplan, prioritert tiltak 1 Gjølme skole, solavskjerming etc	169 000
Skolebruksplan, prioritert tiltak 2 Aa skole, avsug og innredning naturfagrom	112 000
Skolebruksplan, prioritert tiltak 3 Orkanger barneskole, varmekabler inngang Erik Aarviks gate	63 000
Skolebruksplan, prioritert tiltak 4 Orkanger U., inneklima	163 000
Skolebruksplan, prioritert tiltak 5 Evjen, gjerde + div. utomhusarbeid	59 000
Skolebruksplan, prioritert tiltak 6 Grøtte, utomhus belysning	69 000
Skolebruksplan, prioritert tiltak 7 Gjølme skole, sambruk sløyd og naturfagundervisning	113 000

Tiltakene over er identisk med prioriteringene som er lagt i skolebruksplanen. Beløpene i tabellen over er inklusive merverdiavgift.

○ [Skolebruksplan 2021 – behandlet i hovedutvalg oppvekst 15.09.2021](#)

I tillegg er det prioritert et investeringstiltak på Gjølme skole - kjøkken for sambruk av SFO og mat og helse.

Barnehagebruksplan

Følgende driftstiltak er prioritert fra barnehagebruksplanen slik denne forelå ved første gangs behandling i hovedutvalgene:

Tiltak	Kostnad
Barnehagebruksplan, prioritert tiltak 1 Grøtte barnehage, solskjerming på felleskjøkken flere småbarnsavdelinger	169 000
Barnehagebruksplan, prioritert tiltak 2 Grefstad barnehage, solskjerming ved innganger - brukes til soveplass og måltider	125 000
Barnehagebruksplan, prioritert tiltak 3 Vormstad barnehage, solskjerming	63 000
Barnehagebruksplan, prioritert tiltak 4 Evjen barnehage, solskjerming	38 000
Barnehagebruksplan, prioritert tiltak 5 Bekkfaret barnehage, varmeanlegg – generelt vedlikehold og bytte av deler	138 000
Barnehagebruksplan, prioritert tiltak 6 Rianmyra, bytte vinduer småbarnsavdeling	469 000

Tiltakene over er identisk med prioriteringene som legges i barnehagebruksplanen. Beløpene i tabellen over er inklusive merverdiavgift.

○ [Barnehagebruksplan – behandlet i hovedutvalg oppvekst 15.09.2021](#)

Trafikksikkerhetsplan

Fem tiltak er prioritert fra trafikksikkerhetsplanen og er tidsmessig fordelt i handlingsplanperioden:

- Fortau ved Hamnahaugen, Joplassen, Orkdalsveien og Øyumveien.
- Fotgjengerovergang ved Rømme Amfi.

Se omtale under investeringstiltak.

○ [Temaplan trafikksikkerhet – vedtatt av kommunestyret 29.09.2021](#)

Prioritert tiltak fra AMU

Arbeidsmiljøutvalget har prioritert tiltak for å bedre arbeidsmiljøet i ulike enheter i kommunen. Tekniske tjenester har fått ansvar for å følge opp flere av disse tiltakene. De vesentligste driftstiltakene er:

- Tiltak skoler – stikkontakter. Behov for å øke tetthet av stikkontakter ved Gjølme skole for å øke ladekapasiteten.
- Tiltak barnehager – sikring av uteområde Løkken barnehage.
Dagens gjerde blir for lavt ved stort snøfall. Tiltak nummer 11 i Barnehagebruksplan.

I tillegg har AMU prioritert følgende investeringstiltak:

- Bytte av vinduer på Orkland rådhus
- Varmeregulering kjøkken ved Orkdal helsetun.

Se omtale under investeringstiltak.

Andre driftstiltak bygg

Det er mange driftstiltak for bygg i handlingsplanen. Prioriterte tiltak skal:

- Ivareta sikkerhet for beboere/brukere og ansatte.
- Oppfylle lov- og forskriftsmessige krav.
- Sikre god driftsøkonomi.

De vesentligste tiltakene:

- Tilskudd sprinkleranlegg Elvepromenaden.
Brannklassifisering av bygget medfører behov for sprinkleranlegg. Kommunen er ikke eier av bygget, men har boretter/tildelingsrettigheter. Kommunens andel forventes å utgjøre 355 000 kroner av et totalbeløp på cirka 1,5 millioner kroner.
- Nye heisalarmer kommunale bygg.
Krav om nye heisalarmer i samtlige formålsbygg med heis. Forventet kostnad 918 000 kroner.
- Utbedring av tak på Orkland rådhus.
Tetting av oppståtte tak-lekkasjer, samt rensing/mosefjerning. Forventet kostnad 765 000 kroner.
- Omskilting av kommunale bygg. Det gjenstår fortsatt en del bygg som har skilting med gamle kommunevåpen/ kommunenavn. Bygg med publikumsinteresse/besøk vil få nye skilt, andre skilt vil tas ned. Antatt kostnad med omskilting av disse er 383 000 kroner.
- Utredning av varmeløsning ved Grøtte skole og barnehage.
Forprosjekt for å utrede framtidig varmeløsning for Grøtte skole og Grøtte barnehage som erstatning for jordvarmeanlegg som ikke fungerer. Forventet kostnad 383 000 kroner.
- Etterbruk av basseng på Orkanger barneskole og Grøtte skole.
Prosjekt for å avklare mulig bruk av arealer/bygningsvolumer som tidligere har vært brukt til basseng. Prosjektmidler til Orkanger avsatt i 2022 og til Grøtte i 2023.
- Renovasjonsløsning ved boliger.
ReMidt legger om renovasjonsordningen for privathusholdninger. I denne forbindelse er det behov for tilrettelegging hus med avlukker for stamper ved de enkelte boligene.
- Reparasjon av sluker og garderober på Løkken kulturhus og i Lensvik flerbrukshus.
To separate prosjekter knyttet til utskifting av sluk. Forventet samlet kostnad på 829 000 kroner avsatt i 2023.
- Oppussing av Orkland rådhus.
Fornyelse av kommunestyresal med møbler, forbedre lydanlegg og etablering av permanent podium. Forventet kostnad 900 000 kroner.

Hvordan er innsparingstiltakene og utfordringene løst?

Oversikt over innsparinger og utfordringer

Lønnskostnader er eksklusive sosiale utgifter	2022	2023	2024	2025
Innsparingskrav	1 218	1 218	1 218	1 218
Innsparingskrav andel boveileder	347	347	347	347
Økte utgifter vintervedlikehold	4 400	4 400	4 400	4 400
Reduserte husleieinntekter boliger	3 500	3 500	3 500	3 500
Tilpasning lønnsbudsjett	1 000	1 000	1 000	1 000
Lønn vedlikehold kirker i tidligere Agdenes kommune	800	800	800	800
Serviceavtaler	660	660	660	660
Innkjøp div. småmaskiner	250	250	250	250
Brannberedskap omsorgsboliger nødutganger	100	100	100	100
Adgangskontroll Meldal kommunehus	50	50	50	50
Egne mannskap vei overføres prosjekt	-1 150	-1 150	-1 150	-1 150
Egne mannskap bygg overføres prosjekt	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Innsparinger renhold	-470	-470	-470	-470
Reduserte strømutfgifter gatelys	-320	-320	-320	-320
Husleie kirkelig fellesråd Meldal kommunehus	-300	-300	-300	-300
Utleie næringsareal	-100	-100	-100	-100
Netto endring sosiale utgifter	15	15	15	15
Saldering innsparingskrav/utfordringer	9 000	9 000	9 000	9 000

Innsparingskrav / innsparing andel boveileder.

Innsparinger fra vedtatt HP 2021-2024 som dekkes inn i budsjettet for 2022. Omfatter også andel av en stilling til boveileder som videreføres. Totalt omfatter dette innsparinger på 1 565 000 kroner.

Økte utgifter vintervedlikehold

Som en del av samordningen av den nye kommunen er det inngått nye vintervedlikeholdsavtaler for veier og parkeringsarealer. De nye avtalene bygger på en felles mal for hele kommunen og samordner de tidligere avtalene som hadde ulike innretninger og nivå på tjenestene. Selv om de nye avtalene er basert på et felles nøkternt nivå har de medført en utgiftsvekst på 4,4 millioner kroner i forhold til opprinnelig ramme. Årsakene til økningen er flere. Strengere miljøkrav til leverandører, generell prisstigning og begrenset konkurranse på enkeltroder er noen av dem. Antall roder er ikke endret fra tidligere, men tidligere ulik vedlikeholdsstandard er forsøkt lagt på samme nivå i de nye avtalene.

Uten en økning i rammene for veivedlikehold vil enheten måtte redusere somervedlikeholdet tilsvarende. Dette vil medføre en betydelig reduksjon av vedlikeholdet på kommunalt veinett i sommerhalvåret i form av redusert kantslått, grøfterens, grusing, samt klipping i parker og andre grøntarealer.

Reduserte husleieinntekter boliger

Når det gjelder husleieinntektene fra boligmassen er det fattet politisk vedtak om at utleiegraden skal opp. Dette er ikke oppnådd.

Med den boligmassen kommunen har i dag synes målet for utleiegrad svært vanskelig å nå på kort sikt. Det tas grep for å øke både utleiegraden og optimalisere boligmassen. Ledige boliger som er

egnet for det vil tilbys på det ordinære leiemarkedet.

Det er også vedtatt salg av en del boliger får å unngå å binde opp ressurser til boliger det ikke er behov for. Dette vil øke utleiegraden, men i liten grad påvirke inntektene siden boligene har lav utleiegrad i dag.

Tilpasninger lønnsbudsjett

Tilpassing av fastlønnsbudsjett til de faktiske stillingsandelene.

Lønn vedlikehold kirker i tidligere Agdenes

Stillingsressurs for å utføre oppgaver knyttet til drift av kirker/kirkegårder i tidligere Agdenes kommune.

Økte kostnader serviceavtaler

Dekke utgifter til serviceavtaler til bl.a. heis og el-system. En del av dette er lovpålagt.

Innkjøp diverse småmaskiner

Bevilgning til innkjøp av plenklippere, snøfresere mm.

Brannberedskap nødutganger omsorgsboliger

Nødutganger fra kommunale omsorgsboliger må sikres utenom ordinær arbeidstid. Bl.a. må de holdes frie for snø.

Adgangskontroll eiendom tidligere Meldal kommune

System for adgangskort til bygg i tidligere Meldal kommune.

Egne mannskaper overføres prosjekt

Egne mannskaper, både på vei og bygg, forutsettes overført fra driftsoppgaver til prosjekt. Dette gjelder både drifts- og investeringsprosjekter som det er avsatt midler til. Dette medfører at det blir utført mindre av løpende driftsoppgaver. Totalt er det forutsatt at lønnsmidler tilsvarende 2 150 000 kroner overføres til prosjekter.

Innsparinger renhold

Renhold er redusert med 470 000 kroner. Dette må tas gjennom redusert bruk av vikarer ved fravær. Dette løses blant annet ved å se på organisering av renholdstjenestene ved at renholdere flyttes til andre bygg og at bygg rengjøres i prioritert rekkefølge ved fravær.

Reduserte strømutfgifter gatelys

Drift av gatelys langs fylkeskommunal vei forutsettes overført til fylkeskommunen.

Husleie kirkelig fellesråd Meldal kommunehus

Kirkelig fellesråd har flyttet inn i Meldal kommunehus og blir belastet for husleie.

Utleie næringsareal

Utleie av kommunal tomt.

Saldering av innsparingskrav og utfordringer

I budsjettprosessen for 2022 legges det opp til å tilføre tekniske tjenester 9 millioner kroner i økt ramme per år. Beløpet vil i hovedsak bli benyttet til å dekke opp for vesentlige utgiftøkninger innen

vintervedlikehold på veier med 4,4 millioner kroner. Det vil også bli brukt til å dekke opp for manglende husleieinntekter med 3,5 millioner kroner, samt en del andre mindre tilpasninger.

I tillegg er enheten kompensert for økningen i kommunale eiendomsavgifter ut over ordinær prisstigning på 1,6 prosent med 1,5 millioner kroner. Kommunen er en stor eiendomseier og når kommunale avgifter øker utover vanlig prisstigning, vil det bety at også kommunen får økte kostnader. I handlingsplanen ligger det inn økninger langt over forventet prisstigning på de kommunale eiendomsavgiftene.

Brann og redning

Enheden er delt inn i tre avdelinger: Forebyggende, beredskap og feiing/tilsyn og inngår som en del av rammeområdet kommunalteknikk.

Brannstasjonsstrukturen følger forskriften om organisering og dimensjonering av brannvesen. Det innebærer at lokal beredskap fortsatt må være lokal.

Enheden Orkland brann og redning har seks brannstasjoner i Orkland og Skaun. Orkland har vertskommuneavtale med Skaun om drift av brann og redning.

Hvordan er innsparingstiltakene og utfordringene løst?

Brann og redning	2022	2023	2024	2025
Vedtatt innsparingskrav	459	726	854	854
Deling vaktgodtgjørelse med Teknisk	-266	-266	-266	-266
Økt salg industrivern	-50	-50	-50	-50
Andel alarminntekter 110-sentral	-50	-50	-50	-50
Redusert leie lokaler	-90	-90	-90	-90
Generelle nedtrekk	-3	-3	-3	-3
Rest innsparingskrav	0	267	395	395

Innsparinger for 2022 er løst gjennom deling av vaktgodtgjørelsen med tekniske tjenester. Det gir en kostnadsreduksjon for brann og redning. Det legges i tillegg inn en økt inntekt fra salg av tjenester, bl.a. øvings- og opplæringsaktiviteter for eksterne virksomheter.

Dagkasernert vakt fra og med 2022

Forskriften krever dette for tettsted med mer enn 8 000 innbyggere. Tettstedet Orkanger/Fannrem har 8 572 innbyggere ifølge SSBs tall fra 2020. Det ble innarbeidet dagkasernert vakt fra og med andre halvår 2023 i handlingsplan 2021-2024. Det er behov for å igangsette tiltaket allerede fra 2022. Kommunedirektøren foreslår derfor å legge inn 2,49 millioner kroner i 2022 og 1,24 millioner kroner i 2023

- Tiltak: Dagkasernert bemanning, fire stillinger fra 2022

Rammeområde avgiftsbelagte tjenester

Rammeområdet består av vann, avløp, spredt avløp og feiing.

Rammeområdet finansieres av gebyrinntekter og har i handlingsplanen en brutto ramme inklusive fondsbruk som balanserer. Netto ramme til området består av avskrivninger knyttet til

rammeområdet samt kalkulatoriske renter på finanskostnader. I tillegg kommer eventuell bruk eller avsetning fonds.

Nye tiltak

Driftstiltak vann og avløp

Det er stor aktivitet innen vann og avløpssektoren, hvor de største enkelttiltakene er nyinvesteringer. Det jobbes med ny avløpsløsning for Orkanger, et prosjekt som kan nå en halv milliard kroner i investeringsbehov. I tillegg er det blant annet behov for nye vannforsyningsløsninger i Orkangerområdet og Ytre Agdenes. Se omtale under investeringer.

Parallelt med nyinvesteringene er det et betydelig vedlikeholdsbehov innen sektoren. Ny teknologi og arbeidsformer medfører også behov for å endre på den interne oppgavefordelinga i enheten. Det planlegges å løse vedlikeholdsprosjekter i egen regi ved å omdisponere mannskaper fra andre deler av enheten (vei, bygg).

Det vil også igangsettes prosjekter for risiko- og sårbarhetsanalyser, styringssystemer m.m. Drifts- (og investeringsprosjektene) innen vann og avløp dekkes av gebyrer fra abonnentene etter selvkostprinsippet. Det vil derfor være en klar sammenheng mellom drifts- og investeringsnivået det legges opp til, og avgiftsnivået som vil belastes abonnentene framover. For vann ble det under budsjettbehandlingen for perioden 2021-2024 stipulert et underskudd i 2020 til 4,6 millioner kroner. Dette ble lagt inn med inndekning i 2022. Reelt underskudd i 2020 ble cirka 1,6 millioner kroner og dette vil bli inndekt i regnskapet for 2021. Dette medfører at budsjettert inndekning på 4,6 millioner kroner reduseres i 2022. I tillegg er det lagt inn korrigeringer for at selvkostområdene skal gå i null det enkelte året.

Det har så langt vært begrenset tilsyn på spredte avløpsanlegg i Orkland kommune. For å bedre denne situasjonen er det lagt opp til utvidet tilsyn fra 2022. Dette vil ikke gi økte gebyrsatser.

Gebyrutvikling

Med de investeringene som er lagt inn og driften av vann og avløpssektoren blir det følgende utvikling av gebyrene i handlingsplanperioden:

Gebyr normalhusholdning	2022	2023	2024	2025
Vann - årsgebyr inklusiv mva.	5 538	6 211	6 778	7 354
Endring i gebyr fra året før (%)	10,3 %	12,2 %	9,1 %	8,5 %
Avløp - årsgebyr inklusiv mva.	6 884	7 623	8 873	11 006
Endring i gebyr fra året før (%)	18,1 %	10,7 %	16,4 %	24,0 %

SAMMEN BYGGER VI
#ORKLAND